

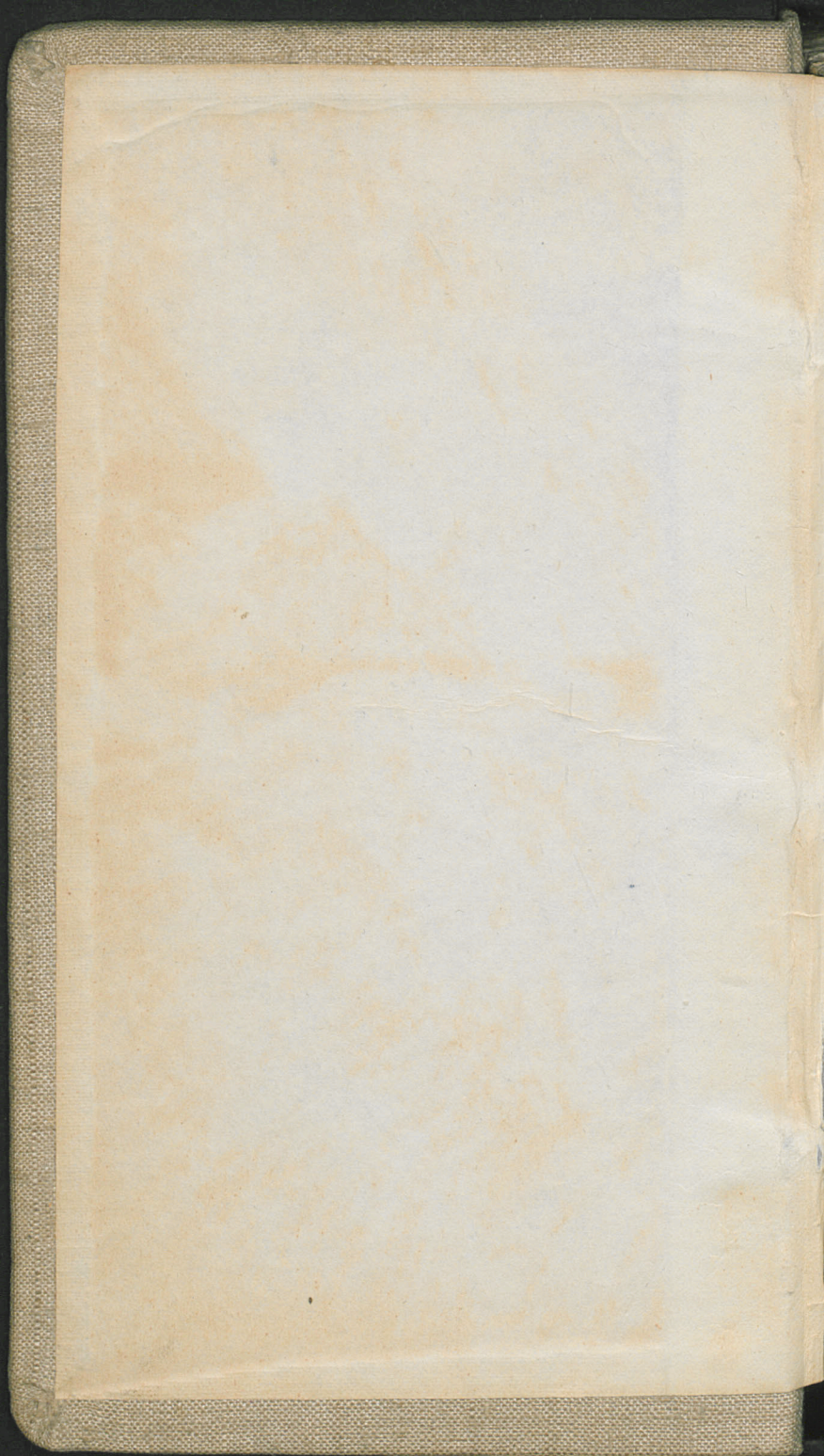
BIBLIOTEKA

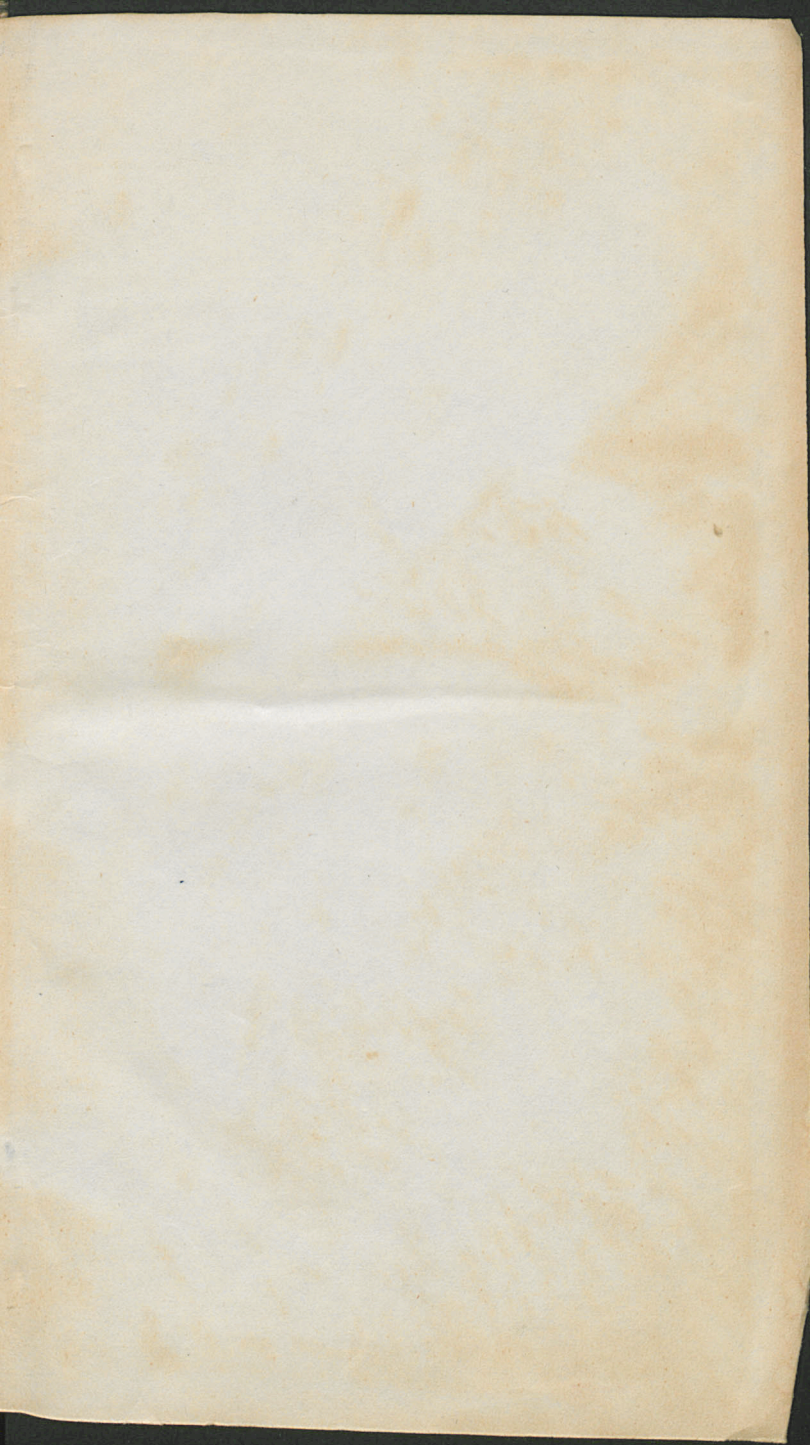
Zakł. Nar. im. Ossolińskich

Cz. 37.

1786 r.

cz. 1-8

DZIENNIK HANDLOWY.

Zawierający w sobie wszystkie O-
kolicości czyli Ogniwa całego
Łańcucha Handlu Polskiego.

Zaczęty w Warszawie Roku 1786.

Nakładem Towarzystwa.

W Drukarni XX. MISSIONARZÓW.

3.936

BONO REPUBBLICA.

Cz.-37-II / 1

PRENUMERATOROWIE

DZIENNIK HANDLOWY

pierwszego pół-rocza 1786:

*Exem-
plare.*

NAYJAŚNIEYSZY STANISŁAW AUGUST KRÓL POL: 30.
J. O. Xiążę IMC TRYMAS. - - - 1.

A.

Antoszewski Porucznik Wóyska Litt: - - 1.
Amit Kupiec Warszawski i Niemirowski. - - 1.
Altrenhof. - - - - 1.

B.

Bielinski Pifarz W. Koron: - - - 1.
Butrymowicz Podstarosta Piski Dep: Tryb: Litt: 1.
Biernacki Kommissarz Skarb: Koron: - - - 1.
Bernowicz Sędzia Ziem: Woj: Nowogrodz: - - 1.
La Barthe. - - - - 1.
Ber. - - - - 1.

C.

Xiążę Czartoryjski Stelnik Litt: - - - 1.
Czacki Strażnik W. Koron: - - - 1.
Czaplic ex-Lowczy Koron. - - - 1.
Xiążę Marcel: Czerwertinski. - - - 1.
Chłapowski Starosta Kościański. - - - 1.
Czechowicz Sędzia Ziem: Ofzmiach: - - 1.
Cierniewski Sędzia Rożański. - - - 1.
Cieszewski Jan Generałowicz Wóysk Koron: - - 1.
Chrapicki Prezydent Miasta Kowna. - - 1.
Cader Antoni. - - - -
Caspary Pocztmistrz J. K. M. Król

||r||

3.936

D.	Exm- plarze.
Dzieduszycki Pifarz W. Litte: - - -	1.
Delfus Baron Szambelan Pruski. - - -	1.
Domanowski Sekr: J.K.M. Poczt: Kam: Podol: - - -	1.
Dzierżalski Sekr: Poczt: J.K.M. Piotrkowsk: - - -	1.
Dekiert Kupiec Warszawski. - - -	1.

E.

d' Evchard Kontyliarz Legacyi J. K. M., - - -	1.
X. Erben Kapelan W. J. P. Szymanowskiéy Pocz: W. -	1.

F.

Fiałkowski Kawaler Orderu Aneiene Noblesse. -	1.
Fetery Kapitan Gwardyi Piéłczy Koron: - - -	1.

G.

X. Gawroński Kanclerz Krakow: Lektor J.K.M. -	1.
X. Grodzicki Dziekan Łucki, - - -	1.
Głuchowski Szambelan J. K. M. - - -	1.
Grot Kontyliarz J. K. M. - - -	1.
Grebel Drukarz Krakowski. - - -	1.

H.

Hartwich Major W. Kor: - - -	1.
------------------------------	----

I.

Xiaże Jabłonowski Kasztelan Krakowski. -	1.
Iełowicki Szambelan J. K. M. - - -	1.
Jawornicki Wóyski Sochaczewski. - - -	1.

K.

Krański Oboźny W. Kor: - - -	1.
Klikowicz Snperintendent Jurborski. - - -	1.
Krafzewski Michał Poczafzy Trocki. - - -	1.
Kabry Bankier Warszawski. - - -	1.
X. Kaniński Professor Akademii Wileńskiéy. - - -	1.
X. Kaniński Sekretarz J. K. M. Warszawsk: - - -	1.

Kier-

Exem-
plarze.

Kierwiński Sekr: Pocztam: J. K. K.	-	-	1.
Kozłowski Sekr: Pocztam: J. K. M. Biel:	-	-	1.
Kamiński.	-	-	1.
Krupiński Kupiec Warszawski.	-	-	1.
Krzysztofowicz Bibliopola Poznański.	-	-	1.

L

Lingienau Konfiliarz J. K. M.	-	-	1.
X. Łachowski Profesor Matemat: Szkół Narod: Sandern: z.	-	-	1.

Ł.

Łubieński Starosta Nakieński.	-	-	1.
X. Łóyko Kanonik Inflancki.	-	-	1.

M

Małachowski Wojewoda Mazowiecki.	-	-	1.
Małachowski Referendarz Kołomy.	-	-	1.
Mikorski Pisarz Kommiss: Skarbu Koronnego.	-	-	1.
Michałowski Podkomorzy Krakowski.	-	-	1.
Mieczkowski Starosta Rabszyski.	-	-	1.
Meciński Starosta Bodaczewski.	-	-	1.
Mejer z Wolda Wóyski Kowieński.	-	-	1.
Mejer z Wolda Sędzia Ziemi Kowieński.	-	-	1.
X. Mejer z Wolda Pleban Daugowski.	-	-	1.
X. Mierziński S. P.	-	-	1.
X. Stanisław Mindeni Ex Professor Szkół Narod:	-	-	1.
Wincenty Marewicz Rorm: i Komor: Woj: Trocki:	-	-	1.
Meleniewski Sekr: Poczt: J. K. M. Zytomir:	-	-	1.
Mikulski Pisarz Poczt: Łuckiego.	-	-	1.
Makarowicz Prezydent Miasta Lublina.	-	-	1.
Magistrat Krakowski.	-	-	1.
Miasto Poznań.	-	-	1.
Miasto Zytomirz.	-	-	1.
Miasto Mińsk.	-	-	1.

N

N.

Exem-
plarye.

Nofarzewski Rotmistrz Kawaler: Narod:	-	-	-	-	-	1.
Neuman Podskarbi Xcia Radziwiłła Kasztel: Wil:	-	-	-	-	-	1.

O.

Ośmiałowski Pisarz Wóysk: Koron:	-	-	-	-	-	1.
Ostrowski ex Wóyski Łęczycki.	-	-	-	-	-	1.
O' Clery.	-	-	-	-	-	1.

P.

Potocki Wojewoda Ruski.	-	-	-	-	-	1.
Hrabia Podofski Kasztelan Mazowiecki.	-	-	-	-	-	1.
Plater Starosta Inflanski Konfyllarz Rady.	-	-	-	-	-	1.
Prot: Potocki Starosta Guzów:	-	-	-	-	-	1.
Plater Starosta Giedziański.	-	-	-	-	-	1.
Potocki Starosta Babimów:	-	-	-	-	-	1.
Pfarski Podkomorzy Wieluński.	-	-	-	-	-	1.
Podlecki Ignacy Rotmistrz Olzmiński.	-	-	-	-	-	1.
Pieńkówski Ignacy Regent Podkom: Trocki.	-	-	-	-	-	1.
Poczmistrz J. K. M. Opatowski.	-	-	-	-	-	1.
Przemieniecki Wóyt Wileński.	-	-	-	-	-	1.
Pertosier Kupiec Warszawski.	-	-	-	-	-	1.

R.

Radziecki Podkomorzy Zakroczymski Konfyll: Rady.	-	-	-	-	-	1.
Raczyński Komor: Grah: Sandomir:	-	-	-	-	-	1.
Rybki Starosta.	-	-	-	-	-	1.
Rozyński Sekretarz J. K. M.	-	-	-	-	-	1.
Rezydent Gdański.	-	-	-	-	-	1.
Rogoziński.	-	-	-	-	-	1.
Rychard Kupiec Warszawski.	-	-	-	-	-	1.

S.

Szydlowski Kasztelan Zarnow:	-	-	-	-	-	1.
Szydlowski Podkomorzy Ciechanowski.	-	-	-	-	-	1.

Stra-

Strażewicz Marzałek Upitz: Konfilyarz Rady.	-	1.
Soldenhoff Gener: Major W. K.	- - - -	1.
Sartoryusz Konfilyarz Legacyi J. K. M. General: P. K.	-	1.
Starzyński Chorążyc Czerwonogrodzki	- - -	1.
Skotnicki Szambelan J. K. M.	- - - -	1.
Słomowski Stólnik Wendeński.	- - -	1.
Sosnowski Chorąży Kawaler: Narod:	- - -	1.
Skipóra Szambelan J. K. M.	- - - -	1.
Szymanowski Chorąży Gwardyi Kon: Koron:	-	1.
Schultz Bankier Warszawski.	- - - -	1.
Segebarth.	- - - -	1.
Stewar.	- - - -	1.
Szczepański Bibliopola Warszawski.	- - - -	1.

T.

Tepper Piotr Bankier Warszawski.	- - - -	1.
Tarnowiecki Łant-Wóyt Brześcia Litt:	- - -	1.
Tarankiewicz.	- - - -	1.
Tracęwski Sekretarz Pocztam: J. K. M. Łuc:	- -	1.
Topolski Pocztm: J. K. M. Białostocki.	- -	1.

U.

Unichowski Sędzia Ziem: Pracyd: Min:	- -	1.
Uruski Pułkownik Orszań:	- - - -	1.
Urbańska z Podleckich Woyskowiczowa.	- -	1.

W.

Wieloburski Pifarz Pol: Litt:	- - - -	1.
Woroniecki Xiąże Sambelan J. K. M.	- -	1.
Wendorff Kawaler Maltański.	- - - -	1.
W. Woliński Congregationis Missionis.	- -	1.
Wichliński Metryk: Kom: Skar: Koron:	- -	1.

Wiński Chorąży J. K. M. i Poczm: Tulez: - - 1.
 Wieśniowski Intryg: Taxow: Juryzd: Marz: Koron: 1.
 Walawski Piotr Radzca Kamieńca Podol: - - 1.

Z.

Zawoyłski Podpułkownik B. W. K. - - - 1.
 X. Zubowski Kanonik Kurzelowski. - - - 1.
 Zymerman Kontrol: General: Poczt. J. K. M. - 1.
 X. Zolski Congregationis Missionis. - - - 1.
 Zieliński Wóyt Grodzieński. - - - 1.
 Zawadzki Gisser J. K. M. - - - - 1.

Są inni, którzy ięszcże Nazwisk swoich niepódali.

Ponieważ z dobrotliwych Względów NAYJAŚNIEY-
 szego PANA dla 30. Miałt są Exemplarze Działu tego
 Prenumerowane, przeto radzibyśmy przesłać tym Miał-
 tom, któreby zgłosili się z ochotą nadsyłania Wiadomo-
 ści Targów swych Miałt. Tym zaś Miałtom, co od po-
 czątku samego nadsyłaia, Wiadomości Targowe, przesyłać
 będziemy z rózne Dobrotliwéy Łaski NAYJAŚNIEYSZEGO
 PANA, iako już niektórym przesyłamy, umieściwszy na-
 wet ich w liczbie Prenumeratorów, pod Nazwiskiem Pre-
 zydenów, Wóytów, Magistratów, Miałt.

DZIEN.

PZEMOWA do POWSZECHNOSCI
ZAWIERAJĄCA W SOBIE
WYOBRAZENIE
DZIENNIKA HANDLOWEGO.

W następujących Dziesięciu Arty-
kułach wydaiącego się.

*Z*amiar nasz: szczególniwszy, w wydawaniu
Dziela tego jest tén: abyśmy łatwo po-
kazać mogli, cały Łańcuch Handlu Polskiego,
wiążący wszystkie jego Okoliczności; które im
bardziéj przez to Dzieło całej Powszeczności
wyjaśnione będą, tén żywiéj całej Machiny
Handlu naszego bieg przyskorzony zostanie, i
wszelkie Działania Handlowe silniéj orzeźwio-
ne będą. — Nim iednak przystąpić do wyszcze-
gólnienia, w każdo-Miesięcznych Częściach wszy-
stkich Ogniwów tego handlowego Łańcucha, na-
leży nie co przemówić do Powszeczności, o po-
trzebie Handlu.

Sawarry wydaiąc Dykcyonarz Handlowy
w Przemowie swoiém to wyraził, o potrzebie
Handlu.

„Prawda że Professya Kupca, jest to Pro-
fessya szczególna, iemu tylko służąca, tak, iak
i innego rodzaju Professye, służą tylko tym

„ ludziom, którzy się niemi zabawiają, a zatem
„ Ci wszyscy, niby czynią iakiś Podział między
„ sobą. lecz co do Względu Handlu, tén, iako jest
„ Obiekt Powszeczny, Catemu Światu równie
„ udziela i służy. — Państwa naybogatsze,
„ znaydują w nim swoją Moc, swoją Chwałę —
„ Monarchowie Gruntowność, i Fundamenta
„ naysprawiedliwsze, swojej Trwałości, swoich
„ Granic; a wszyscy Partykularni, i ci nawet,
„ którzy lubią Dystyngwować się, przez różne
„ Tytuły, i Honory, czyli Wojenne, czyli Ci-
„ wilne, Bogactwa swych Domów, Wymieszenie
„ Swych Familij, Sposób utrzymywania się z
„ Pożytkiem i Ozdobą, również znaydują. —
„ Przebieżmy tylko wszystkie Wiekі Świata,
„ Historia Narodów Naywaleczniejszych, za-
„ wsze miała tak Historyą wyrażającą Ich Zwycię-
„ cięstwa, iako i Ich Handel. — Naywiększe
„ Państwa, które się wzniosły przez Waleczność
„ i moc Swojej Broni, nie rozpoczynają Dziel
„ Wojennych, i nie utrzymują się tylko za po-
„ mocą wziętą z tego Źródła Pracy i Prze-
„ myślu Poddanych; i Sami Wojownicy, ustaliby
„ i poginęli zaraz z Zwycięstwami swemi, gdy-
„ by (iako mówi Piśmo) nieobrocili Żelaza,
„ i Broni do Pługów, to jest: gdyby nieudali się
„ do szukania istotnych Bogactw, które pocho-
„ dzą z Rólnictwa, z Manufaktur i Handlu. —

Ale naco mamy, Zdań Cudzych w tęg mi-
rze szukać, kiedy mamy w Kraju niemal wszy-
stkich, w tym Ekonomicznym Wieku (iako mówi
jeden Polityk) zaprzątających się nie tylko Po-
litycznemi Projektami i Komercyonalnemi Spe-
kulacyami, ale nawet pospolite i zabawne Po-
siedzenia, szczególnie tym szczęśliwym, Zbogace-
nia

nia siebie, kogoś i Ojczyznę, teraz tchną Duchem. — Wszystkich tych Zdania, i Wyborne Pobudki do Handlu, dla szczupłości miejsca i czasu, wyliczać tu niepodobna, dość będzie gdy przypomnim te uwagi gorliwego Patrioty Dąrowskiego Posła Podolskiego Séymu 1784. które, jeśli mogły przekonać Séymującą RPlitą, do potrzeby ustanowienia Prawa, o Handlu Wschodnim, może będą tak szczęśliwe, że pobudzą i teraz całą Powszeczność Krajową, do wzięcia się Handlu wszystkimi Siłami i Sposobami; te zaś Jego ważne Pobudki w następujących wyrazach, były zawarte. —

„ Nie jest trudna zawitość poznać istotne
„ przyczyny, dla których Obywatele Kraju naszego, nieustępujący w oświeceniu, nad własnymi
„ Interesami innym Narodom, a Szlachetniejszy od Wielu Rząd Polityczny mający
„ u siebie, Rząd Ekonomiczny, który jest
„ najmocniejszą Sprężyną pierwszego, szczególnym
„ sposobem ziednania Powagi u Polakom, pokrzepienia Sił, pomnożenia Ludności, i Bogactw Krajowych, zaniedbany
„ zupełnie cierpią. — Wliczbie Powodów do
„ tego, ten jest podobno szczególniejszy, iż będąc
„ uprzedzeni dawnymi Wiekami, aż do nas zachowanym Przesądem, wszystkim Wojennemi
„ Działami bawiącym się przed tym Narodem, właściwym Sposobem Szlachetność naszą, na
„ nie czynności zasadzamy. — Zaradzić jednak
„ tej moralnej Chorobie Naszego Narodu, zda się
„ iż się być trudnością nieprzetłamą, kiedy i
„ znoszące Uprzedzenia takowe Prawo, jakim
„ jest 1775. Roku Ustawa, i okropne Ubostwo
„ w wyniszczonej z Pienędzy Kraju doświad-

„ czenie, i Plag przyszłych, które z niedzą przy-
„ chodzą zwykły wyobrażenie, i bogatych Sę-
„ siadów Przykłady, słabe są do mówienia w
„ nas chwycenia się Handlu Sposobów, iako
„ szczególnego Środka odwrócenia cijnącego nas
„ Niedostatku. — Niechę powtarzać w pośrzed
„ wybranych z Narodu Mężów, że Handel ci-
„ ska za Sobą bez przestannie, chwalebnych
„ Przemysłów Nasłona, użytecznych Bogactw
„ owoce, ułatwia największym Przedsięwzięciom
„ Zawady, niesie każdemu Narodowi, owšem
„ każdemu Obywatelowi z dalekich Krajów Ło-
„ dy, ku ich Wygodom, i Dań obcych Pieniędzy,
„ ku ich Potrzebom, iednoczy Węzłem Przyja-
„ znym, dalekie od siebie Narody, gruntuie Spó-
„ łeczność, a na powodzeniu iego, zasadza się
„ Moc, Trwałość, Powaga, i Ujzczęśliwienie
„ Kraju. Te bowiem Prawdy są przez się same
„ widoczne Przykładami trwającemi zawsze o-
„ taczających Nas Narodów ztwierdzone, a do-
„ świadczone od Nas przeciwne Skutki, z za-
„ niedbania Handlu pochodzące, dostatecznym
„ miałyby nam bydź powodem, do chwycenia się
„ onego. —

„ Jeżeli sprawiedliwie sądziemy, że Rze-
„ czypospolite pierwszeństwo mieć powinny, mię-
„ dzy innemi Narody, ztąd, że nie podległych
„ mając Obywatelów, obrzydliwego Jarzma
„ Niewoli nie znają, ocalenie samo, tych słodkich
„ Zaszczytów, wyciąga rozumnie, aby Zamożni,
„ a tém samém do utrzymania Swobód i Przy-
„ wilejów swoich, zdolni byli Obywatele. —
„ W tém ułożeniu wszystkie w Europie RPlite,
„ Holenderska, Wenecka, Genuńska, i inne
„ mniéjsze, i wolniéjszym Rządém zaszczyca-
„ „ An-

„ Anglikowie, przez wszelkie rodzaje Handlu,
„ w nayodlegléjszych Krajach Indij, Afryki, A-
„ meryki, szukając Bogactw, przyzwitoi i nie-
„ zawodny sposób utrzymywania Szlachetności
„ w pracy i usilném z Kupiectwa szukaniu Maię-
„ tków, okazali doświadczeniem. Szczupły wy-
„ miar czasu Obradóm naszym przepisany, kła-
„ dzie Straż ustóm moim, abym go oszczędził
„ z milczeniem licznych Pobudek Potrzebę Han-
„ dlu nam okazujących, ale miéysce tego zastę-
„ pią, wszędzie widzieć się dające Pisma, oświe-
„ cające gruntownie Naród nasz, nad potrzebą
„ podobną, sławnym w Europie Narodóm, w
„ prowadzenia Handlów usilności, słyszeć się da-
„ ią pełne doskonałości Osób rozumnych, party-
„ kularne mowy do wyrównania tymże Naro-
„ dóm, w nabyciu Dostatków Krajowi, i każde-
„ mu wszczególności potrzebnych zachęcające.

„ Kiedy jednak rzecz, do którój nas wła-
„ sna i nieuchronna prowadzi potrzeba, jest
„ powszechnie znana, a przedsięwzięcie chwyte-
„ nia się onę, dalekie od nas widzimy, zdaie
„ się że zbywa zupełnie na Szrodkach przyzwo-
„ itych, do wykonania tak użytecznych Zamy-
„ słów, i spytany będę podobno o pewne Sposo-
„ by, ustanowienia w Kraju naszym Handlu,
„ tak Wewnętrznego, iak Zewnętrznego, uczy-
„ nić dosyć temu Pytaniu jest zamiarem Mowy
„ moiej. —

„ Kiedy ludzie, do takich przyszli Po-
„ trzeb, że się nie możemy obchodzić, owocami
„ téj Części Ziemi, którą Krajowi Naszemu
„ w udziale dała Opatrzność, a bez wprowad-
„ zenia do Nas Obcych Pieniędzy, w krótcie do
„ Ubostwa przyjść możemy, Handel Wewnętrz-

„ ny,

„ny, nie jest dostatecznym środkiem, zaradze-
„nia złemu, którego się chcemy ochronić. celém
„więc Starania naszego, bydź ma Handel Ze-
„wnętrzny, z obcemi Narodami prowadzić się
„mający, od którego Obrotów powodzenie We-
„wnętrznego, naywięcej zawisło, a własność ie-
„go na wielości Produktów, na sposobności Prze-
„wozów, lub Sptawów onych w Kray, w któ-
„rymby z Zyskiem przedane bydź mogły, i na
„wprowadzeniu Obcych Pieniędzy, i Towarów,
„ku wygodzie Krajowi potrzebnych zasadzać
„się powinna. — Dalszy Ciąg tych Uwag, do
Handlu Wschodniego był stósowany, który że
zaymnie szczególnie Interes Wojewodztw, Kijo-
wskiego, Podolskiego, Braclawskiego przeto te
Uwagi iako szczególne, w tym Zamiarze Po-
wshiecznym opuszczają się, same tylko ukończenie
onych, iako do Powshiecznego Handlu zmierz-
ające, kładzie się, które było w tych słowach.

„Wreszcie co stracić możemy, szukając
„nabycia Dostatków, Sposobami przyzwolitemi,
„i powshiecznemi, jeżeli go nie zrobimy, zosta-
„niemy tak iak iesteśmy, bez żadney Szkody,
„a jeżeli go szczęście da w ręce Nasze, znaj-
„dziemy to, co Partykularnych szczęśliwemi, a
„Narody Bogatemi, Poważnemi, i Mocnemi
„uczynić może. — Wtém więc przygotowa-
„niu rzeczy, w tym Stanie Potrzeb naszych,
„w tym Niedostatku powshiecznym, odrzucić o-
„czywiste Zyski, nie szukać pewnych Korzyści,
„bytoby przyspieszyć upadku Krajowi. Niedo-
„petniałmy Klęsk Naszych takim postępkiem,
„źniemy Przesaady Szlachetność naszą łudzące,
„chwyceniem Handlu usilném, niezwelekaymy
„przywieść do końca, Osiaruiące się ku Dorbu
„Na-

„ Dobru Naszemu Sposoby, a jeżeli Staraniom
„ Naszym nieodpowiedzą skutki, zostanie zdo-
„ pełnionéy powinności, ta prawdziwego ukon-
„ tentowania Słodycz, którą tylko sama dać mo-
„ że cnota. —

Po tak obszerném, i zdaie się, że dostateczném przełożeniu, o Potrzebie Handlu w powszechności, zostało jeszcze ukazać iak niwieysze Dzieło, potrzebne jest do Pomocy tegoż Handlu.

Jedén sławny Kraiu naszego Polityk, udzielając Publicznosci Wykład Sposobów do Rzeco-Splawności i Handlu wprowadzenia, te dał zdanie, o Potrzebie Pism uwiadomiałcych o wszystkich okolicznościach Handlowych, „ Naj-
„ pierwszy Szrodek do uskutkowania tego życze-
„ nia (to jest pomnożenia Handlu w Polsce) jest
„ ułatwienie Transportów i Komunikacyi We-
„ wnętrznhey i Zewnętrzney.

„ 1mo Przez Splawność Rzek i onych
„ Kanałami połączenie.

„ 2do Przez Poprawę Dróg, i Gościńców.

„ 3tio Przez wprowadzenie rzeźsisty Ło-
„ dzio-płynności i rozmnożenie zaprzęgów.

„ 4to Na ostatek przez regularnie cirkulu-
„ iące Pisma, uwiadomiałce o Fabrykach, Pro-
„ duktach, Towarach, ich Cenie i sposobach o-
„ nych zbycia i nabycia.

„ Bez takowych choć zdaiących się nikczem-
„ nych Poręczności, nigdy rześsista Towarów
„ cyrkulacya, i żywo ruchany Przemysł utrzy-
„ mać się nie może, i szczególnie przez ich Nie-
„ dostatek, tyle pożytecznych Manufaktur upa-
„ dło, a to zprzyczyny że Kupujący Towarów,
„ i Przedawcy Materyałów surowych, nie wie-
„ dząc o tych Fabrykach, albo nie mając za-

„dnęj Wiadomości o Gatunkach i Cenach tych
 „Towarów, woleli się zawsze trzymać Zagra-
 „niczney wiadomęj już Drogi &c. ...

Zdanie te, dość jasni pokazuje; że potrze-
 bne są Pisma w Kraju uwiadomujące o Okoli-
 cznościach Handlowych. — Otoż Dzieło niniey-
 sze Dziennika Handlowego, jest tém potrze-
 bném Pismém, które udzielać będzie co Miesiąc
 wszystkie Okoliczności i Wiadomości Handlowe.
 — W tym zaś Udziale, gdyby zajmować mogło
 wszelkie szczególności Handlowe, będzie rozkła-
 dane na następujące Artykuły.

Artykuł 1. Będzie o Targach Krajowych.

- 2. o Targach Zagranicznych.
- 3. o Fabrykach Krajowych.
- 4. o Transporcie Spławnym.
- 5. o Transporcie Londowym.
- 6. o Jarmarkach i Kontraktach Kra-
jowych.
- 7. o Opisanii Miast Krajowych.
- 8. o Sprzedaży Dobr.
- 9. o Udzielnych Projektach Handlo-
wych.
- 10. o Szczególnych i Przypadkowych
Doniesieniach.

Te wszystkie Artykuły jak będą wiązać cały
 Łańcuch Handlu Polskiego, ukazemy tu pokrótce.

Chcąc wziąć od samego Zróżdła, z kąd
 Handel swój Początek bierze, trzeba by zacząć
 wprzód od Rolnictwa bez którego ani Rzemiosła
 nie mogą być wydoskonalone, ani Ludność po-
 mnażona ani Handel zakwitnąć, ani nikt wzbog-
 acić się. — Mówić zaś o Rolnictwie w tém miej-
 scu, chociaż naypiérwszém Zróżdle Handlu, nie
 jest Myśl nasza, tak dla wielkości Materii, iako

i dla zachowania pewnego w tęg mierze Porzą-
ku, którego się iak najuściłnię trzymając, mōwie
teraz wszęgdności będziemy o Handlu Kra-
jowym, iaki jest teraz, i iaki bydzby mógł na-
potem.

Handel nic innego nie jest, iako przewoże-
nie różnych Materyałów, i Towarów, z miēysca
na miēysce, bo żaden Kray i Ziemia wszystkiego
nie rodzi, i w tēm nawet co wydate Płodzie, nie
iednostaynēy bywa obfitości, a zatēm musi iedn
drugiemu, Człowiek Człowiekowi, Prowincya
Prowincyi, Kray Krajowi, udzielać wzajemnie
czego komu niedostaie; Handel więc Wnętrzny,
i Zewnętrzny takowēy Zamiany jest Prawidłēm.

Do czynienia zaś takowēy Zamiany, nay-
pierwēy trzeba zasięgać Wiadomości Targów,
żeby każdy mógł wcześnie wiedzieć, iak wiele w
nadgrode iedn od drugiego wyciągać może. —
Ze zaś Cena Targu nie zawsze jest iednakowa
owszēm prawie ustawiczna iēy odmiana, albo
że do wyrobiēnia iakiego Towaru, lub wypro-
wadzenia z Ziemi iakiego Materyału, nie iedna-
kowēy Pracy i Kosztu potrzeba, albo że w tēm
miēyscu mniēy a w innēm wiēcēy urodzi, albo że
nie iednostaynie iednegōż czasu potrzebuią Lu-
dzie iakich rzeczy, albo że wiēcēy czasem Rolni-
ków ze Zbożēm na Targ przyiędza, a niżeli
Kupców w Mieście, którzyby toż Zboże zakupi-
li i w tēn czas tanio, albo gdy wiēcēy Kupców
aniżeli Przedawców, i w tēn czas drogo, albo
że odległość miēysca w dostawieniu, ciężkość dro-
gi w przewożeniu; albo że nieiednostayna potrze-
ba Przedaięcego, żeby zbyt swój Towar; albo
że nieiednaka potrzeba Kupiēcego, żeby go za-
raz kupić chciał, albo nakoniec, o minąwszy ty-
sia-

siężne Okoliczności, że nie iednakie wszędy Urodzaje, iak w tym Roku Kray nasz doświadczą. — A zatem nie iednaka Cena Targów być musi, więc wiadomość Targów Krajowych, nie tylko każdemu Handlującemu, ale powszechnie wszystkim zdaje się że potrzebna, a ta gdy znaleziona będzie w tym pierwszym Artykule Dzieła naszego. Spodziewamy się, że znajdziem Aprobataę y Powszechności, o Potrzebie tego Artykułu, iako pierwszego Ogniwia Łańcucha Handlowego.

Zainformowawszy się z tego poprzedzonego Artykułu o Targach Krajowych, chcący kto Handel Zewnętrzny prowadzić, powinien wiedzieć i o Targach Zagranicznych, otóż ten drugi Artykuł uwiadomić będzie o tęp; a zatem drugim Ogniwem Łańcucha Handlowego liczyć się może.

Ze zaś do pomnożenia Handlu tak Wewnętrznego iako i Zewnętrznego; największą Fabryki dopomagają, przeto ten trzeci Artykuł uwiadomić będzie o Fabrykach Krajowych iakie się już znajdują, i iakie być mogą, a zatem ten Artykuł będzie trzecim Ogniwem Łańcucha Handlowego.

Skutek wszystkich tych 3. Artykułów, że zawisł iedynie na wygodnej Komunikacyi po Rzekach, Kanalach i Drogach Publicznych, rzecz jest przez się iasna i niepotrzebująca zastanowienia się. — Cóż może być silniejszego do powiększenia Handlu, iako ułatwić Defluitacyą Rzek i Kanatów, i uczynić bezpieczne, i dobre Gościńce. — Przez nie bowiem, znajdują Handlujący bezpieczeństwo Podróży, przez nie, na zawieszenie i wywiezienie Towarów mniej ponoszą Expen-

penſy, przez nie, w przyſtawieniu na czas do Konſumpcyi potrzebnych rzeczy, mogą pewny dla ſiebie zaktadać termin i dla innych go dotrzymywać; przez nie nakoniec, mniej daleko nitregi czasu, mniej ſzkody na Sprzężaniu, mniej Treſfunków Podrożnych doznaią; owo zgoła przez nie ſame, nauptewniéy Handel można wſtrzeſić i pomnożyć. — o Wſzyſkim zaś tym będzie ſię mowito w IV. i V. Artykule, a zatém i liczyć ſię mogą za czwarte i piąte Ogniwo Łańcucha Handlowego.

Ze zaś wſzelka Przedaż i Kupno, utatwiał ſię naylepiéy może na Ffarmarkach, i Kontraktach, Wiadymość więc onych, gdzie? kiedy? i iakie ſię znaydują w Kraiu? w tym 6. Artykule czyniona będzie, a zatém i tén 6. Art: będzie ſzoſtém Ogniwém Łańcucha Handlowego.

Ze zaś i Targi i Ffarmarki i wſzelkie Okolicznoſci Handlowe, po Miastach znaczniéyſzych odbywać ſię zwykły, przeto Opisywanie Ich, w tym 7. Artykule bydź maiące, zdaie ſię, że liczyć ſię może ſioāmém Ogniwém Łańcucha Handlowego.

Aże i Przedaż Dóbr, Zastawa lub Dzierżawa, ieſt znaczną Częścią Handlu; więc w tym Oſmym Artykule mówić ſię będzie o tym, który równie liczyć ſię może Oſmém Ogniwém Łańcucha Handlowego.

Aże udzielne Projekta, albo ſciągające ſię do tych Oſmiu Artykułów, albo w całe uſtronne, a dla ſzczupłoſci uiętyſca nie mogą bydź umieſzczone pod przypadającemi Artykułami, znaydować ſię mogą, przeto zdaie ſię, że potrzebnie tén IX. Artykuł, na to udzielamy, a zatym dziewiątém Ogniwém Łańcucha Handlowego podobnie nazwać ſię może.

Aże

Aże i przypadkowe Okoliczności i Doniesienia Handlowe, często się przydarzają, więc słusznie X. Artykuł przydałszy, a zatém i ten, za 10. Ogniw Łańucha Handlowego zaliczyć można.

Niechże teraz Powszechność raczy zważyć, jeżeli te 10. Artykułów nie są potrzebne, a zatém jeśli nie mogą być nazwane istotnymi Ogniwami Łańucha Handlowego.

Te ogólne Wyobrażenia podjętej pracy Naszej, gdy będzie czytane we wszystkich Częściach następnych po sobie Miesiący, przeświadczy wszystkich, że zamiar ię, jest zebrać rozsypanych, po tak rozległym Kraju, iednych drugim niewiadomych Okoliczności Handlowych, w iedno Ciało niniejszego Dzieła, które za wydoskonaleniem się swoim, wybornie służyć będzie, za Pisma cyrkulujące Kray cały Wiadomościami, wszelkiego gatunku Handlu tyczących się. — Bez tych zebranych w to iedno Dzieło Wiadomości, niech komu zdaie się, że mniej potrzebnych, nigdy iednak, ani rzęsiła Towarów Cyrkulacya, ani żywo ruchawy Przemysł, ani Całkowicie w tak rozległym Kraju Handel utrzymać się i zakwitnąć nie może.

Nie rozszerzamy się dalę, nad potrzebą takowego Dzieła. każdy potém sam to przyzna, iak będzie korzystał z pożyteczności Onogo, gdy za tak małą Cenę, w iednę Xiążce, w Godzinie Czasu, łatwo będzie mógł wiedzieć, wszystkie znatniejsze Targi, tak Obszernego Kraju, wszystkie Targi Zagranicznych Miast z nami Handlujących, wszystkie Fabryki Krajowe, cały Transport Sławny, i Lądowy, wszystkie Jarmarki i Kontrakty, wszystkie Opisanie Miast

Miałyby znaczniejszych, wszystkie Zastawy, Przepisy, i Arędy Dobre, gdzie się tylko znajdą w Kraju, wszystkie Projekta Handlowe, i wszystkie najszczególniejsze Doniesienia, tyczące się Handlu; Słowem iednym, wszystkie te rozpięchnięte Części Handlowe; iedne iednym, a drugie drugim wiadome, przez to Dzieło będą mogły być za równie wszystkim, i w iednym czasie udzielane, o których gdyby chciał kto przez naydokładniejsze Korrespondencye być uwiadomionym, o iak wieleby każdego kosztowało i Czasu i Expensy. —

Niechże tedy Łaskawa Powszechność nie raczy gardzić tym Wynalazkiem, w którym iako po ratkowym, może teraz nie znajdzie tyle udogodnienia, ile żądane byłoby, za wydoskonaleniem się iednak z czasem onego, spodziewamy się, że wszyscy będą kącenci, aby tylko fama Powszechność, przez Gorliwy Patryotyzm, chciała do ulepszenia onego przytoczyć się, nadysłać wiadomości Stojowne tym nadmienionym 10. Artykułom, albo w iakiękolewiek bądź Okoliczności Handlu tyczących się, bo gdy uchylili tego Patryotyzmu, winować nas nie będzie mogła, dość gdy My ten nowy Wynalazek, w którym mogą wszyscy darmo różne wiadomości Handlowe, udzielać Swoim współobywatelom, Ofiaruję swojemu Krajowi, któremu iako Synowie jego, życzymy naywiększego Dobra, i iedynie z tęg Zyczliwości, ten Dar nieśliem na Ofiarę. —

Omyłki zaszłe w tych 3. Częściach DZIENNIKA HANDLOWEGO.

Na Kar: w Wierszu.		Czytaj.
4.	3. znajdą się	znaydą się,
4.	22. w następującej	w następującej.
20.	2. Woj: Wołyńsk:	w Woj: Podolsk:
21.	26. Upickich -	Upitzkich.
38.	22. szkodliwemu	Niezyfkownemu.
49.	20. Bilińskiego	Bielińskiego.
59.	29. Statutum.	Statutu.
62.	20. Opuszczono słowa -	aby donosił -
	więc czytając trzeba dodać to,	
63.	2. Opuszczono słowa -	w siebie -
	więc dodać trzeba w siebie.	
64.	11. Commiditatem	Commoditatem.
89.	11. to.	te.
117.	12. Zostanie.	Zastawie.
137.	30. abym -	aby.
142.	12. byłoby -	byłyby.

Te tym czasem na przedce Omyłki są postrzeżone, a zatym iako na przedce, może i nie są wszystkie dożyłrzane, jeśli więc Czytelnik, znajdzie co więcej, albo iaką Niedokładność upatrzy, niech raczy łaskawie pokryć, albo też nam donieść, a my w następujących Częściach takowe Poprawki chętnie dodamy. spodziewając się, że ta Publiczna Krytyka, nie będzie upatrywana z iakięysć Prywaty, ale iedynie z gorliwości Publiczney Prawdy, która aby była Prawidłem Pióra naszego, naywiększą na to baczuosc dawać przyrzekamy.

DZIENNIK HANDLOWY

ROKU PIERWSZEGO CZĘŚĆ I. II. y III.

STYCZEN. LUTY. MARZEC.

ROKU 1786.

ARTYKUŁ I.

o Targach Krajowych.

W wiadomość Targów Krajowych, iak ieſt potrzebna i pożyteczna, we wſzyſkich Zamiarach i Okolicznościach, mianowicie Handlowych, przekona ſię każdy o tém lepiey, gdy doſwiadczy téy Wygody w ninieyſzém Dziele, znajduiąc w niem Wiadomości Targowe, prawie ze wſzyſkich Województw każdego Mieſiaca.

Jak daleko pożyteczna ieſt Wiadomość Targów Krajowych, można będzie o tém przekonać ſię z naſtępujących Uwag *J. X. Kluka*, Sławnego Autora i dobrze z naiomego z ſwych Piſm Ekonomicznych całemu Krajowi, który nieſpodziewaiąc ſię w naſzym Kraiu, tego po Miſtach Porządku, aby Ceny Targowe były zapisywane, z którychby można było formować pewne Reguły bliſkie Prawdy i podobieńſtwa, iak ſą Nowa Jego w Tomie III. *o Roſlinach* na kar: 247.
u Nas w Kraju nie maſz tego Porządku, aby po Miſtach ſtanowiono ſuſzną Cenę Zboż,
i ona na każdy raz zapisywano, z kądby Go-

A

ſpo-

" spodarz do rządzenia się, wielorakie mogą
 " mieć pochopy Prawdy bliskie, iak się w Mia-
 " stach Cudzoziemskich doświadczą. Musi się
 " więc miarkować z szczególnych Przypadkó-
 " wych Okoliczności,, — Niespodziewając się
 " mówię ten Autor, takiego Porządku, podał nam
 " bardzo mądre Wnioski ze ślepej tylko Liczby,
 " iakie tu następnie kładą się z Tomu III. o Ro-
 " ślinach Karty 254.

" Można Sposóbem Cudzoziemskich Eko-
 " nomików, uformować sobie Reguły, z któ-
 " rych blisko Prawdy i Podobieństwa, wnosić
 " można o Targach średnich, pospolitszych,
 " bez względu na Okoliczności podwyższające
 " lub poniżające.

" Na to wynaydzie się coroczna śrze-
 " dnia Cena, od lat 50. i z tego uformuje się
 " Tabella. Na wynalezienie Rocznęj Śrze-
 " dniej Ceny, Zabierze się Wiadomość z Au-
 " sztuków, Liśców, zapisanęj na Ratuszu Ceny,
 " wiele każdego Miesiąca w Roku płacono. Dla
 " przykładu biorę ślepą tylko Liczbę; gdyby
 " płacono w Maju Łałzt Zytą, na początku po
 " Złotych naszych 400. w pośrodku 350. na
 " końcu po złotych 250. zniesiesz te trzy li-
 " czby, które uczynią Złt: 1000. a gdy to
 " przez 3. Dywidować będziesz, wypadnie
 " Złt: 333. gr. 10. iako średnia liczba w Ma-
 " ju, nad którą się Targi i podnosiły i upadały:
 " i tak postępując przez wszystkie Miesiące
 " Roku, daymy to, wypadłaby taka Tabella n. p.

Januarius	Złt: 200.
Februarius	Złt: 210.
Martius	Złt: 200. gr: 20,
Aprilis	Złt: 280. gr: 10.

Ma.

Majus	Zł:	333.	gr: 10.
Junius	Zł:	350.	gr: 20.
Julius	Zł:	280.	
Augustus	Zł:	400.	
September	Zł:	200.	gr: 10.
October	Zł:	200.	
November	Zł:	180.	gr: 20.
December	Zł:	180.	

" Wymiarkowałbyś (gdyby tak wypad-
 10) że w Augustcie wypadły Naywyższe;
 " Szrednie Targi: Uczyniwszy tak więc na
 " Lat 50. albo przynajmniej 25. poprzedza-
 " iących, uważysz, wiele razy, którego Mie-
 " śiaca, liczby się zgadzają, albo bliskie siebie
 " są: *n. p.* w 25. Leciach, wypada która liczba
 " jednakowa, albo bliska iey, w Miesiącu Maju
 " razy 7. inne zaś tegóż Miesiąca daleko mniej;
 " więc ta liczba najczęścię wypadająca jest
 " najpospolitszą szrednią tegóż Miesiąca, i
 " tak się ma do innych, iak wielość ich razy;
 " *n. p.* Siedm razy po 333. a Cztery razy po
 " 300. więc siedm razy wyżey w tym Miesią-
 " cu zyskać można, przeciwko Czerem mniej-
 " szym Targóm. Tóż się ma rozumieć, i o
 " innych Miesiącach. I z takich Tabell, rozu-
 " mnie miarkować się można, na kiedy trafiać
 " z podobieństwem więkzego pożytku. —

" Jeszcze z Doświadczenia, lub Tabell,
 " przynajmniej dwudziesto - pięcioletnich, u-
 " ważać można z Miesiąca do Miesiąca, podwyż-
 " szenie lub пониżenie Targów. W Maju d. Czer-
 " wca, szły w górę po 30. Zł: razy 7. po 20. Zł:
 " razy 4. &c. Więc pospoliciey postępowady po
 " Zł: 30. Tóż o innych Miesiącach. Ztąd gdy
 " użyłysz o Targach, którego Miesiąca, rozu-
 " mny

" mnym podobieństwem wnośić możesz o następujących. —

" Prócz Miesięcznych Tabel, zdadzą się i roczne. Nato potrzeba każdego Roku średnią wynaleźć Cenę tym sposobem: z Summować wszystkłą liczbę, w wszystkich Miesiącach w Roku. Summa naprzykład wyżej Nr^o 341. uczyni 3016. te dywiduiąc przez liczbę Miesiąców 12. wypadnie *Złt:* 251. gr: 10. iako średnia liczba tego Roku; i takię średnię liczbę nazbierawszy porząkiem z lat 50. lub 25. uformuje się roczna Tabella, którą ieszcze bardzięj zcisnąć można, na Cenę średnią, na przykład co trzech lat, tym sposobem; iednego Roku wypadła 251. gr: 10. następnącego 350. Trzeciego 242. gr: 20; te trzy Summy zniosą się i uczynią 844. które Diwidowane przez 3. wydadzą 281. gr: 10. iako średnią liczbę Ceny trzech Lat.

" Daymy to tedy, iżby tym podanym Sposobem postępując, wypadła tak liczba, iak ią w następnącey podaie Tabelli, o której znowu ostrzegam, że tylko dla Przykładu ślepo uczyniona iest.

1733.	1736.	1739.	1742.	1745.
281. gr: 10.	300. gr: 20.	350. gr: 20.	400.	280.
1748.	1751.	1754.	1757.	1760.
280.	278.	300.	350. gr: 10.	380.

" Pokazałoby się, że w 30. Leciech, średnią było Ceną, nieco wyżej lub niżę 280. bo około téy liczby dwa, mnięj więcéy, razy 4.
wy-

„ wypadło, z kąd w 30. Leciech rozumném podobieństwem, tyleż spodziewać się można. Pokazałoby się, że lat 1736. 1739. 1742. i znówu: 1748 i daléy 1754. 1757. 1760. Cena szła w górę razy 7. lat zaś 1745. 1751. poniżała się razy 2. więc wnosić można, że w 30. leciech, chociaż się straci dwa razy; Siedm razy za to Korzystać można. —

„ Cokolwiek się tedy ślepą liczbą pokazało dla Przykładu, to się uczyni prawdziwą. Nie można przyznać, aby te Wnioski, miały być konieczne; ale téż nie można zaprzecć, że są podobne i rozumne, wyłączywszy okoliczności oczywiste, które następują.

„ Wpowlzechności Cena Zboż nayniższa jest po Zniwach, podwyższa się do Wielkieynocy, po tém aż do Zniw opada. Tak się dzieie lat średnich. Lecz jeżeli mała jest nadzieia przyszłych Urodzajów, Cena się tego porządku nie trzyma. Przyczyną są Okoliczności Przedawających. Po Zniwach każdy młoci i wywozi, przedaie na Podatki &c. Którzy zaś po Nowym Roku przedaia, pewnie nie mają gwałtowney przyczyny do Przedaży, co Cenę podnosi. Przez Lat to im większa jest nadzieia przyszłych Urodzajów, tym bardziéy się każdy, z Starych Zboż wyprzedaie, co przynosi z Tanienie.

„ Jeśli w pierwsze Młóćby, Cena w górę idzie, pospolicie potém opada; bo gdy potém te Zboża razém wywiozą się, które pod czas Młóćby zatrzymane były, ztanieć muszą. Jeżeli od Wielkieynocy, aż do Zniwa Cena opada, albo w równości stoi, jest nadzieia, że po Zniwach bardziéy opadać będzie.

„ Jeżeli wielkie Nieurodzaje uczynią wiel-
 „ ką Drożyznę, pospolicie potem Tannosć na-
 „ stępuje, i przeciwnym Spůsobem, po zbytney
 „ Urodzayności, przynaymnię jakiegokolwiek
 „ Niedostatku spodziewać się trzeba. Więc ob-
 „ fite osłobiwie Jarzyny, za przechowanie nad-
 „ grodzą. Jęczmiona nie zawsze się udają. Gro-
 „ chy często chybiają, Gryki ledwo nie co trze-
 „ ci rok, nie rodzą się &c.

„ I z tych to okoliczności rządzić się mo-
 „ że Gospodarz: co kiedy предаwać, lub po-
 „ żytecznie kupować ma. Ci, którzy z dłu-
 „ gięgo doświadczenia nabrali w tę mierze
 „ Wiadomości, uformowali sobie niektóre, bar-
 „ dzo bliskie Prawdy Reguły Zysków, wzglę-
 „ dem Straty, to jest: rządząc się rozumnie,
 „ wiele razy w Roku na którym Zbożu zyskać,
 „ wiele razy stracić można. Są zaś takowe:

Pfzenica Sama około.	-	7.	—	I.
Pfzenica i Zyto.	- - -	4.	—	I.
Pfzenica i Jęczmień.	-	5.	—	I.
Pfzenica i Owies.	- -	9.	—	I.
Pfzenica Zyto i Jęczmień.		4.	—	I.
Pfzenica Jęczmień i Owies.		5.	—	I.
Zyto Same.	- -	3.	—	I.
Zyto i Jęczmień.	-	4.	—	I.
Zyto i Owies.	- -	5.	—	I.
Jęczmień Sam.	- -	3.	—	I.
Jęczmień i Owies.	- -	5.	—	I.
Owies Sam.	- -	11.	—	I.

„ To się tak ma rozumieć, że rządząc
 „ się ostrożnie, jeżeli na Pfzenicy samę raz
 „ stracić można, ufać trzeba, że się za to Siędm
 „ razy, zarobić może; jeżeli się na Pfzenicy i
 „ Zy-

„Zycie razem raz straci, to się Cztery razy za-
„robić może &c. Zczego pokazuje się, że na
„Piszenicy i Owse, nayszczęśliwy Zysk bywa. —

Jeżeli więc te Wniołki i Reguły, dla przy-
kładu tyło, z ślepéy Liczby formować się mo-
gły, za cóż nie mogą być formowane, z pra-
wdziwych *Doniesień Targowych*, które tu udzie-
lają się, Wiadomości Publicznéy, z różnych
Woiewodztw zebrane, i które udzielać się bę-
dą co Miesiąc, aby tyło tén Patrijotyzm trwać
mógł daléy w tych dobrych Obywatelach, z sa-
méy tylko Gorliwości o Dobro Powszeczne,
czyniących teraz takowe Doniesienia. — Trwać
zaś zapewne mógłby, iesliby zostali zagrzani
od Naywyższey Zwierzchności do nie ustawa-
nia w téy gorliwości, przez Pochwalenie w nich
tego, od następującego Prawodawstwa. — Ja-
kóż w rzeczy saméy, tém więcéy warci są ta-
kowych Pochwał, im bardziéy się to przez nich
dopełnia, nie z Obowiązku, bo na to Prawa
nie ma, ale jedynie z saméy go-rlivosti, która
pokazuje Narodowi, że są w nim ieszcze tak
dobrzy Obywatele, iż nie będąc obowiązani Pra-
wém, na Sam tylko Zamiar Dobra Powszeczne-
go, chętnie do uskuttowania onego przykładają
się. — Nim jednak ta winna im Nadgroda na-
stąpi, tym czasém dość będą mieli Sławy, gdy
naypoźniéysza Potomność, Imiona ich, w tém
Publiczném Piśmie wyczytywać będzie. iako
Spólników Zamiaru, podźwignienia Handlu Kra-
jowego; i dla tego kładę ich w tym Dziele, tak,
iako są podpisani na tych swych Doniesieniach,
które następują.

— Targi w Miesiacu Lutym.

A 4

SPE.

— w Krakowie Mies: J. K. M. Stos: Kroś-
 siwa Polsh: — Specyfikacya Targów
 21. 24. Miesiaca Lut: 1786.

	Nr ^o 1.		Nr ^o 2.		Nr ^o 3.			
Troiaka Cena według Ga- tunków.	Korke.	Gance.	Złote.	Grosze.	Złote.	Grosze.	Złote.	Grosze.
Zyto. (D. 21.	1.	..	12.	15.	12.	..	11.	24.
Detto (D. 24.	1.	..	12.	..	..	..	..	..
Przenica. -	1.	..	13.	20.	13.	12.	13.	..
Detto. -	1.	..	13.	15.	..	..	..	..
Jęczmień.	1.	..	10.	20.	10.	15.	10.	..
Detto. -	1.	..	9.	10.	9.	..	..	..
Owśa. -	1.	..	5.	24.	5.	15.	5.	10.
Detto. -	1.	..	5.	15.	5.	10.	5.	..
Grochu. -	1.	..	13.	10.	12.	24.	..	..
Detto. -	1.	..	13.	10.	10.	20.	..	..
Jagły. -	1.	..	28.	24.	25.	18.	..	..
Detto. -	1.	..	..	..	..	..	..	..
Anyż. -	1.	..	60.	..	52.	..	..	..
Detto. -	1.	..	..	..	..	..	..	..
Siemie: Lnia:	1.	..	16.	..	..	..	..	..
Detto. -	1.	..	..	..	..	..	..	..
Siemie: Kon:	1.	..	9.	18.	8.	..	..	..
Detto. -	1.	..	..	..	..	..	..	..
Kasza Tatar- czana 3jaka.	1.	..	24.	..	21.	10.	..	..
Detto. -	1.	..	22.	12.	21.	10.	..	..
Kasza Jęczm:	1.	..	16.	..	14.	28.	..	..
Detto. -	1.	..	..	..	..	..	..	..
Gorzalki. -	..	1.	5.	..	..	..	..	..
Oleju Makow:								
Lnian: i Rzep:	..	1.	8.	..	5.	10.	4.	24.

Kon-

Kontynuacja Targów.	Kamie.	Funt.	Złote.	Grosz.	Złote.	Grosz.
Łoju topio- nego z Su- rowego.	1.	..	16.	..	10.	..
Wosku. -	1.	..	60.	..	..	..
Wełny. -	1.	..	24.	..	18.	..
Słoniny i Sa- dła. -	..	1.	..	20.	..	18.
Saletry. -	1.	..	30.	..	..	..
Ln. -	1.	..	14.	..	..	..
Konopi. -	1.	..	10.	..	..	..
Maśla. -	..	1.	..	18.	..	..
Miodu Pra- fznego.	1.	..	18.	..	17.	..
Szczeciny.	..	1.	1.	6.	..	..
Soli. -	5.	..	8.	..	..	..

				Sztuka	Złote.	Grosz.	Złote.	Grosz.
Skóra Suro- wa wołowa.	—	—	—	1.	10.	..	..	..
Skóra detto Krowia.	—	—	—	1.	7.	..	..	..
Skóra detto Jałowicza.	—	—	—	1.	4.	..	..	..
Skóra detto Cielęcica.	—	—	—	1.	1.	6.	1.	..

Którą to Specyfikacją Targów dwóch. Wtór-
kow: Dnia 21. i Piątkow: Dnia 24. Miesiąca
Lutego — Cenę Zboż i Wiktuałów wypisawszy,
tę dla lepszey wiary i walurow przy położeniu
zwy-

zwykłej Pieczęci Prowentowey Mięyskiej Ręką
własną podpisać. Działo się w Kancellaryi na
Ratuszu Krakowskim dnia 25! Miesiąca Lutego
Roku iako wyżej.

(L.S.)

Joannes Henricus Zeidle Pi-
sarz Prowentowy Stołeczne-
go Miasta Krakowa Przytę-
gły i Exaktor Generalny.

inpp.

— w Brześciu Mieście J K. M. Stoł: Woj:
Brzeskiego Lit: — Specyfikacya Targu 10. Lu-
tego 1786 na Miarę i Wagę od Przes: Kom:
W. X. Litt: wyznaczoną. sprzedające się Zbo-
ża i Produkta; na Sessyi Radney Magistra-
tu M. Brzes: Lit: zapisana.

Zyta.	-	-	Szanek Miary Kom:	Zł: 8.
Przenicy Oziméy.	Ditto.	-	-	— 13.
Przenicy Jaréy.	Ditto.	-	-	— 12.
Grochu.	-	-	Ditto.	— 10.
Jęczmienia.	-	-	Ditto.	— 6.
Gryki.	-	-	Ditto.	— 7.
Owsa	-	-	Ditto.	— 3.
Jagiel.	-	-	Ditto.	— 14.
Siemienia Lnian:	Ditto.	-	-	— 16.
Krup Jęczmien:	Ditto.	-	-	— 12.
Krup Gryczan:	Ditto.	-	-	— 14.
Hanyżu	-	Kamień	od Funt: 40.	— 14.
Chmielu.	-	Ditto.	-	— 8.
Wełny przedniéy	Ditto.	-	-	— 30.
Ditto podléysz:	—	-	-	— 15.
Łoju topionego.	Ditto.	-	-	25.

Ditto

Złt: Gr.

Ditto nie topion:	Kamień	-	20.	
Wosku.	Ditto.	-	80.	
Słoniny.	Funt.	-	-	15.
Sadła.	Ditto.	-	-	18.
Wodki Okowitéy	Garniec.	-	4.	
Ditto prosteý.	—	-	3.	
Modu Przaśnego.	—	-	7.	15.
Masła od 7. Gar:	Faska	-	24.	
Soli Róż. atów:	Beczka.	-	20.	
Ditto Rozchod:	Ditto.	-	16.	

Takową Ustawę Ceny do czasu terażniéyszego. stajowiącą się. ad Publicandum My Urzędni-
cy Sądowi Magdeburscy Magistratu Miasta Sto-
łecznego J. K. M. Brześcia Litt: podawwszy, z
Podpisem Ręki Pisarza Sądowego Magdebur-
skiego. przy wyciśnieniu Pieczęci Urzędowéy Ra-
tuszney ad Requitionem cujusvis wydać zleci-
liśmy.

(L.S.)

Jozef Borowik Pisarz Sado-
wy Magdeburski, Magistratu
Miasta Stółecznego J. K. M. Brześcia Litt.

mpp.

- w Grodnie Mieś: J. K. M. Stół: Pow: Grod:
— Specyfikacya Rodzaju Zboża. Miary i Ceny
onego na Targu 26. Lut: 1786. byłéy.

Zyta.	Beczka Kom: od Gar: 144.	-	34.	
Przenicy.	Ditto.	-	52.	
Jęczmienia.	Ditto.	-	21.	10.
Grochu.	Ditto:	-	50.	
				Owśa

			Zł:	Gr.
Owsa.	- Ditto	- -	14.	
Gryki.	- Ditto	- -	24.	
Siemienia.	Ditto	- -	40.	
Anyżu.	Kamień	od F: 40.	14.	
Konopi.	Ditto	- -	12.	
Wosku.	Ditto	- -	82.	
Łoju.	- Ditto	- -	24.	
Chmielu.	Ditto	- -	9.	
Kredy białey	-	- -	1.	
Gorzalki	Garniec	dubelt: - -	3.	18.
Oleju.	- Ditto	Ditto -	6.	
Miodu.	Ditto	Ditto -	4.	
Słoniny.	Funt	- -	-	15.
Szczeciny.	Ditto	- -	-	24.
Saletry	Ditto	- -	1.	
Maśla.	- Faska	od Garc: 6.	20.	

Skóry wedle wielkości różnie przedają się.

Takową Specyfikacyą Targu zaświadczam.

Jożef Zieliński Woyt Sądowy.

Miasta J.K.M. Grodna.

— w Lublinie Mieś: J.K.M. Stół: Woj: Lub:

— Specyfikacya Targu 25. Lut: 1786.

			Zł:	Zł:
Zyta.	- Korczyk	Miar: Kraj:	11.	do 12.
Przenicy.	Ditto	-	16.	do 18.
Jęczmienia.	Ditto	-	7½.	do 8.
Grochu.	- Ditto	-	18.	do 20.
Owsa.	- Ditto	-	5.	
Tatarki	- Ditto	-	7½.	do 8.
Jagiel.	- Ditto	-	28.	do 30.
Siemienia.	Ditto	-	10.	

Ka:

Kaszy Grycz:	Korc:	Miar:	Kra:	15.	do 16.
Kaszy Jęczm:	Ditto	-	-	14.	do 15.
Masła.	-	Faska	od 6. gar:	36.	do 30.
Wielny przed:	Kamień	od F:	32.	30.	—
Ditto podł:	Ditto	-	-	15.	do 16.
Wosku.	-	Ditto	-	62.	do 64.
Łoju topion:	Ditto	-	-	20.	-
Gorzalki.	Garniec	-	-	—	1. 18.
Oleju.	-	Ditto	-	4.	-
Miodu przasnego	-	-	-	6.	-
Ditto ditto	Beczka	od Gar:	32.	216.	-
Skóry Wołowe	—	-	-	10.	do 12.
Szerść z całego bydłęcia.	-	-	-	—	6.
Saletry.	-	Funt	-	2.	-

Którą to Specyfikacyą zaświadcza — Jan
Kanty Makarowicz Pr. M., J. K. M. Lublina.

— w Łucku Mieś: J. K. M. Stół: Woj: Wól:
— Specyfikacya Targu 12. Lutego 1786.

				Zł:	Gr.
Zyta.	-	Korzec	-	9.	-
Pfzenicy.	Ditto	-	-	14.	-
Grochu.	-	Ditto	-	14.	-
Jęczmienia.	Ditto	-	-	7.	-
Gryki.	-	Ditto	-	7.	-
Owśa.	-	Ditto	-	5.	- 15.
Krup Grecz:	Ditto	-	-	14.	-
Jagiół.	-	Ditto	-	22.	-
Wosku.	Kamién	-	-	65.	-
Łoin.	-	Ditto	-	14.	-
Anyżu.	-	Ditto	-	10.	-
Saletry.	-	Funt	-	1.	— 10.

Masła

		Złt:	Gr.
Masła.	- Funt	1.	— 9.
Słoniny v. Sadła.	Ditto	1.	— 9.
Miodu przas:	Garniec Kahal:	12.	
Gorzalki.	- Kwart 100. Kahal:	66.	
Oleju.	- Kwart Kahaln:	1.	— 10.

Wetna, Len, Konopi, Szerść, Szczecin, bardzo rzadko tu się sprzedają, dla tego Cena ich nie wiadoma. Skóry zaś są różne, więc i różnie się sprzedają. — Takową Specyfikacyą zaświadcza Bohusz Tracewski S. P. I.

— w Bielsku Mieł: J. K. M. Stoł: Woj: Podl:
— Specyfikacya Targu Miejskiego Lutego 1780. R.

		Złt:	Gr.
Zyta.	- Korzec	10.	
Pizenicy.	- Ditto	14.	
Jęczmienia.	- Ditto	7.	
Grochu.	- Ditto	16.	
Owsa.	- Ditto	3.	
Gryki.	- Ditto	8.	
Jagły.	- Ditto	24.	
Siemienia.	- Ditto	14.	
Szerść.	- Funt	2.	— 15.
Hanyzu.	- Funt		15.
Masła.	- Ditto	1.	
Saletra.	- Ditto	2.	
Słoniny v. Sadła.	Ditto		15.
Wetny.	- Kwień	28.	
Lnny.	- Ditto	12.	
Konopi.	- Ditto	9.	
Wolku.	- Ditto	64.	

Łoju

	Zł.	Gr.
Łoju nie topion: <i>Kamień</i> - -	16.	
Oleju. - <i>Garniec</i> - -	5.	
Gorzalki. - <i>Ditto</i> - -	2.	
Kaszy Gryczan: — - -		16.
Miodu przasn: <i>Ditto</i> - -	6.	

Takową Spécyfikacyą zaświadcza Kozłowski
S. P. B.

— w *Mińsku Mieś. J. K. M. Stof. Woj. Mińsk*
 — *Spécyfikacya Targu 17. Lutego 1786.*

	Zł.	Gr.
Zyts. - - <i>Beczka Kommissyryka.</i>	40.	
Przenicy. - <i>Ditto</i> - -	56.	
Jęczmienia. <i>Ditto</i> - -	24.	
Grochu. - <i>Ditto</i> - -	40.	
Owśa. - - <i>Ditto</i> - -	16.	
Gryki. - - <i>Ditto</i> - -	16.	
Siemienia Lnian: — - -	40.	
<i>Ditto</i> Konopneg: — - -	28.	
Gorzalki. - <i>Garniec Kommiss:</i>	5.	6.
Oleju. - - <i>Ditto</i> - -	6.	
Miodu <i>Miednica od. Gar: 6. Kom:</i>	48.	
Masła. - - <i>Funt</i> - -		12.
Słoniny v. <i>Sadła. Ditto</i> - -		15.
Szerści świnięv — - -		15.
Wosku. - <i>Kamiień</i> - -	80.	
Pięki. - <i>Ditto</i> - -	10.	
Łoju topioneg: <i>Ditto</i> - -	16.	
Wosku. - <i>Ditto</i> - -	16.	
Lnu. - - <i>Ditto</i> - -	12.	

Skó.

Skóra Jałowicza.	-	-	-	6.
Ditto z Wołu surowa.	-	-	-	8.

NB. Beczka Litewska ma w sobie garcy 72. a Szynkowanych 144. Len przedał się na Kamień nasz Sześćdziesiąt funtowy. Wełna, Łóy, Stonina, Szerść, i Wołk, na Kamień Ordynaryny Czterdzieśto funtowy.

— w Kaliszu Mieś: J. K. M. ^v Stół: Woj:

Kal: — Specyfikacya Targów 6.

i 10. Lutego 1786.

			Zł:	Gr.
Zyta.	-	-	Wirtel od Garcy 16.	6. 15.
Piszenicy.	-	Ditto	-	8. 15.
Jęczmienia.	-	Ditto	-	4.
Grochu.	-	Ditto	-	6.
Miodu z wo-				
szczynami.	-	Ditto	-	16.
Owśa.	-	Ditto	-	2.
Gryki.	-	Ditto	-	3. — 15.
Jagiel.	-	Ditto	-	12.
Kaszy Jaglaney.	-	-	-	16.
Siemienia Lnian:	-	-	-	9.
Kaszy Gryczan:				
Ordynaryni:	-	Ditto	-	8.
Hanyżu.	-	Kamień	-	32.
Wełny.	-	Ditto	-	40.
Wołku.	-	Ditto	-	72.
Łoju topion:	-	Ditto	-	16.
Ditto nie topionego.	-	-	-	12.
Masła.	-	-	Funt	24.
Sadła.	-	-	Ditto	24.

Sa-

			Złt:	Gr.
Saletry.	-	Ditto	3.	
Gorzalki Okowitéy	Garniec.	-	6.	
Ditto Ordynaryinéy.	Ditto	-	4.	8.
Oleju.	-	Ditto	4.	15.
Miodu przasnego.	-	Ditto	6.	
Kaszy Grycz: d obnéy	Ditto	-	1.	10.
Ditto Jęczmiennéy.	Ditto	-	-	12.
Mąki Pizennéy.	-	Ditto	-	20.
Mąki Tatarczéy.	-	Ditto	-	20.

Lnu, Konopi, na Kamienie tu nie przeda-
ia tylko na Kitki, oczym w dalizym Czasie bę-
dzie wiadomo. — Takową Specyfikacyą za-
świadcza Fr: Smoleński. mpp.

— w Zytomirzu Mieś: JKM teraz Stół: Wojś
Kijowskiego — Specyfikacya Targu
28. Lut: 1786.

			Złt:	Gr.
Zyta.	-	Korzec	6.	
Pfzenicy,	-	Ditto	9.	
Jęczmienis.	-	Ditto	4.	
Grochu.	-	Ditto	10.	
Owfa.	-	Ditto	2.	15.
Gryki.	-	Ditto	4.	
Jagły.	-	Ditto	14.	
Siemienia,	-	Ditto	8.	
Kaszy Gryczanéy.	-	Ditto	12.	
Ditto Jęczmiennéy.	-	Ditto	8.	
Hanyżu.	-	Kamien	14.	
Lnu.	-	Ditto	6.	
Konopi.	-	Ditto	4.	
Wolku.	-	Ditto	77.	
		B		Ło

		Zł:	Gr.
Łoju topionego. Ditto.	-	12.	
Masła. - - Funt	-	-	10.
Gorzalki Szumnéy. Garniec	-	2.	
Oleju. - - Ditto	-	3.	
Miodu przasnego. Miara	-	12.	
Słoniny - - Potec	-	7.	
Skóra - - Wołowa	-	12.	
Ditto - - Fatowicza.	-	8.	

Takową Specyfikacyą zaświadcza Pocztamt Zytomirski.

— w Winnicy Mieście JKM. leżącym w Woj. Bractawskim. — Specyfikacya Targu 17. Lutego 1786.

		Zł:	Gr.
Zyta. - - Korzec	-	5. — 15.	
Pfzenicy. - Ditto	-	8.	
Jęczmienia. Ditto	-	4.	
Grochu. - Ditto	-	8.	
Owsa. - - Ditto	-	2.	
Gryki. - - Ditto	-	4. — 15.	
Jagiel. - Ditto	-	18.	
Siemienia. - Ditto	-	8.	
Kaszy Grycz: Ditto drobn:	-	36.	
Krupy razowe Ditto	-	8.	
Lnu. - - Kamień	-	7.	
Konopi. - Ditto	-	5.	
Wosku. - Ditto	-	84.	
Łoju. - - Ditto	-	10.	
Gorzalki. Garniec	-	2. — 20.	
Oleju. - Ditto	-	4.	
Masła. - - Funt	-	— 10.	
Słoniny. Ditto	-	— 7½.	

Ko.

Korzec w Ukrainie trzyma Garchy 32. Ka-
mien trzyma Ok 12. Kamień Turecki Ok 10. —
Którą to Specyfikacyą zaświadcza Zebrowski.
mpp.

— w Kamieńcu Podol: Mieście J.K.M Stół:
Woj: Podolskiego — Specyfikacya Tar-
gu 28. Lutego 1786.

		Złt:	Gr.
Zyta. - -	Korzec - -	9.	
Przenicy. -	Ditto - -	12.	
Jęczmienia.	Ditto - -	6.	
Grochu. - -	Ditto - -	12.	
Owsa. - -	Ditto - -	5.	
Gryki. - -	Ditto - -	8.	
Jagły. - -	Ditto - -	24.	
Siemienia.	Ditto - -	15.	
Anyżu. - -	Ditto - -	32.	
Lnu. - -	Kamień - -	9.	
Konopi. - -	Ditto - -	6.	
Łoju topioneg:	Ditto - -	12.	
Wosku. - -	Ditto - -	65.	
Stonny v. Sadła.	Funt - -		15.
Maśla. - -	Ditto - -		20.
Gorzalki Szykow:	Garniec - -	3.	
Oleju. - -	Ditto - -	6.	
Miodu Patoki. -	Ditto - -	8.	
Skury Wyprawne	Wolowe. - -	18.	
Ditto wyprawna	Barania. - -	2.	15.

Którą to Specyfikacyą zaświadcza, Do-
manowski S. P. K. P. mpp.

— w Łatyczowie Mieś: J. K. M. leżącym w
Woj: Wołyński — Specyfikacya Targu
16. Lutego 1786.

			Złt: Gr.
Zyta.	-	Korzec	- 7.
Pżenicy.	-	Ditto	- 8.
Hreczki.	-	Ditto	- 5.
Owśa.	-	Ditto	- 3.

Którą to Specyfikacyą zaświadcza Doma-
nowski S. P. K. P.

— w Nlemirowie Mieś: J. W. Potockiego Pod-
kom: Kor: leżącym w Woj: Braclaw: — Spe-
cyfikacya Targu Mie: Lut: 1786.

			Złt: Gr.
Zyta.	-	Korzec	- 7.
Pżenicy.	Ditto	-	9.
Hreczki.	Ditto	-	4. — 15.
Jęczmienia.	Ditto	-	4. — 15.
Owśa.	Ditto	-	2. — 10.
Krup Grecz:	Ditto	-	10.
Jagiół.	Ditto	-	14.
Masła.	Oko	-	1.
Słoniny.	Oko	-	1.
Ditto	Funt	-	10.

Którą to Specyfikacyą zaświadcza Cie-
choński Substitut Pocztamtu J. K. M. Niem.

— w Nowogrodku Mieś: J. K. M. Stół: Wój:
No-

Nowogrodzkiego — Specyfikacya Targu

27. Lutego 1786.

	Złt.	Gr.
Zyta miary Nowogrodz: Cwierć		
od Garcy 27. Kom:	7.	
Pfzenicy Oziméy. - - Ditto	12.	
Pfzenicy Jaréy. Ditto. - -	10.	
Grochu. - - Ditto. - -	7.	
Jęczmienia. - - Ditto. - -	4.	
Owś. - - Ditto - -	3.	
Gryki. - - Ditto. - -	4.	
Siemienia Lnian: Ditto. - -	6.	
Chmielu. - - Kamién od fun: 40.	18.	
Łoju nie topion: Ditto. od fun: 40.	18.	
Wosku czystego. Ditto. - -	20.	
Słoniny. - - Funt. - -		12.
Sadła. - - Ditto. - -		15.
Miodu Przaśn: Garniec. - -	4.	
Oleju. - - Ditto - -	4.	
Wodki prostéy. Ditto - -	1. —	15.
Masła. - - Fasza od Gar: 6.	18.	
Soli Kroléwskiey Beczka. - -	32.	

Ceny wyrażone od Jesieni trwają do tych czas.

*Takową Specyfikacyą zaświadcza Poczta mi
Nowogrodzki.*

*— w Brahiniu Mieś: J. W W. Straszewiczów
Marszałkówestwa Upickich, — Specyfika-
cyą Targu 28. Lutego.*

	Złt.	Gr.
Zyta. - - Beczka Wileńska. -	35.	
Pfzenicy. - Ditto - -	40.	

Je-

			Złt: Gr.
Jęczmienia.	Ditto	-	18. — 15.
Owla. - -	Ditto	-	14. — 10.
Grochu. -	Ditto	-	26. — 20.
Gryki. -	Ditto	-	20.
Gryczane Krupy.	Ditto	-	35.
Łoju topionego.	Kamiień	od 40. funt:	14.
Wosku. - -	Ditto	-	70.
Miodu nietopion:	Ditto	Ditto	16.
Ditto topionego.	Ditto	Ditto	10.
Szczeciny.	Ditto	Ditto	26. — 20.
Sol Krupk: z Cherson:	Ditto		3. — 15.
Saletry Litrowanęy	Ditto	od funt: 36.	35.
Masła Faska -	Garcy 6. maiąca.		20.
Gorzalki. -	Garniec Kommiss:		1. — 15.
Skóra - -	Wotowa Surowa.	-	10.
Ditto. - -	Ditto wypraw:	-	14.
Skóra -	Żalowicza Surowa.		7.
Ditto -	Ditto wypraw:		10.

— w Możyrze Mieście JKM. Stół: Powiatu Możyńskiego. — Cena Targu w Miesiącu Lutym ta sama co i w Brahinii, oprócz Zyta.

Zyta. - Beczka Wileńsk: Złt: 43.

— w Rzeczy Miescie J. K. M. Stof: Pow: Rzeczyckiego. — Cena Targu w Miesiacu Lut: ta sama co i w Brachiniu, oprócz Zyta.

Zyta. - Beczka Wileńsk: Zł: 46.

— w Łojowie w Rzeczyckim, na Granicy Mo-
skielskiej Mieście J. W. Żudycznego
Strażnika W. Litt: Cena też sama

" co i w Brahiniu, prócz Zyta.

Zyta. - Beczka Wileńsk: Złt: 48.

— w Hłusku w Możyryskim, Mieście Xiążąt Radziwiłłów — Cena taż sama co i w Brahiniu, oprócz Zyta, Owsa, i Łoju.

Zyta. - Beczka Wileńsk: Złt: 50.

Owsa - Ditto Ditto Złt: 30.

Łoju topioneg: Kamień od 40 funt: Złt: 23.

Takową Wiadomość Targów, to jest z Brahina, Mozyra, Rzeczycy, Łojowa, Hłuska, mieliśmy z usznego Doniesienia z tamtęj strony do Warszawy przybyłego.

Targi w Począkach Marca.

— w Wilnie Mieście J. K. M. Stół: całej Litwy

— Specyfikacya Targu, 6. Marca 1786.

	Złt:	Gr.
Zyta ośietnego miary Komm: Beczka	42.	
Zyta Syromlotnego. - - Ditto	38.	
Pszenica Ośietna Ozimka. - Ditto	60.	
Pszenica Ośietna letnia. - Ditto	48.	
Jęczmień ośietny. - - Ditto	22.	
Gryka. - - Ditto	20.	
Owies Ośietny. - - Ditto	16.	
Groch. - - Ditto	28.	
Bób. - - Ditto	48.	
Krupy Jaglane. - - Ditto	70.	
Siemie Lniane. - - Ditto	56.	
Siemie Kotopne. - - Ditto	36.	
Krup Jęczmiennych. - Ditto	56.	
		Ditto

Ditto Gryczanych.	-	Ditto	60.	
Soli Hiszpan: Królewiecka.		Paka	38.	
Soli Cadix.	-	Ditto	36.	
Soli Szaréy.	-	Ditto	32.	
Soli Ryzkiéy białéy Hiszp:		Ditto	28.	
Grzybów od 10. Wianków,		Bunt	5.	
Lnu Czystego,	-	Kamién	12.	
Pięki litéwski.	-	Ditto	9.	
Hanyżu.	-	Ditto	11.	
Chmielu młoczonego.	-	Ditto	6.	
Ditto Szczypanego.	-	Ditto	9.	
Welny czystéy.	-	Ditto	16.	
Ditto podléy.	-	Ditto	8.	
Łoju topionego Czystego.	-	Ditto	29.	
Ditto nie topionego.	-	Ditto	21.	
Zelaza Królewieckiego.	-	Ditto	16.	
Ołowiu	-	Ditto	16.	
Stoniny v. Sadła.	-	Funt	-	12.
Wosku.	-	Ditto	1.	18.
Masła.	-	Ditto	-	18.
Szczeciny Czystéy.	-	Ditto	-	10.
Oliwy Zielonéy.	-	Ditto	1.	10.
Oleju.	-	Garniec Kom:	6.	
Wodki Hanyżkowéy.		Ditto Kom:	3.	15.
Wodki Ordynar:		Ditto	2.	15.
Miodu Litéwsk: od 6 Gar:		Miara	48.	
Miodu Ruskiego.	Ditto	Ditto	-	40.

Ze takowa Cena na Dniu 5. i 6. Marca
na Targu Wileńskim była przyświadczaam.

Nikodem Przemieniecki

Wóyt Wileński.

mpp.

— w Warszawie Mieście Rezydencyon: J. K. M.
— Specyfikacya Targu 15. 18. i 20. Marca 1786.

	Złt:	Złt:	Gr.
Zyta. - - - Korzec - - -	11.	-	-
Pszemica Piękna. Ditto -	16. do 17.	-	-
Jęczmień. - Ditto -	8 do 8. i 15.	-	-
Owies. - Ditto -	6. do 6. i 15.	-	-
Gryka. - Ditto -	7. $\frac{1}{2}$. do 8.	-	-
Groch biały. Cwierć Korca.	3.	-	-
Ditto Szablasy. Ditto Ditto	7.	-	- i 15.
Kasza Jaglana. Ditto Ditto	7. do 8.	-	-
Ditto Jęczmień: Ditto Ditto	3.	-	- i 15.
Ditto Drobna. Ditto Ditto	4.	-	-
Ditto Gryczan: Ditto Ditto	5.	-	-
Ditto Drobna. Ditto Ditto	8.	-	-
Maki Gryczan: Ditto Ditto	5.	-	-
Maki białe. Ditto Ditto	10.	-	-
Anyżu pięknego: Ditto Ditto	18.	-	-
Oleń Rzepakowy. Kwartę	1.	-	-
Masa. - - - Fasza od Gar: 5.	30.	-	-
Syrów workowych			
małych. - - - Kopa	20.	-	-
Jay. - - - Ditto	2.	-	- i 7 $\frac{1}{2}$.
Łojutopione: Kamień od F. 32.	18.	-	-
Ditto nietopionego. Ditto	14.	-	-
Konopi wyczyszczonych. Ditto	18.	-	-
Ditto ordynaryjnych Ditto	12.	-	-
Lnę pięknego. - Ditto	18.	-	-
Knotów ordynaryjnych: Ditto	20.	-	-
Wyziny. - - - Ditto	20.	-	-
Ryb Lwowskich. - Beczka	161.	-	-
Ditto Pińskich lub Wołyń: -	90.	-	-
Miodu Przasnego. - Ditto		-	-
B a		Wo-	

		Złt:	Złt:	Gr:
Wosku.	- - - Funt	2.	-	13.
Knotów Bawełnianych	Ditto	4.	-	-
Stoniny	- Dobry Potec	24.	-	-
Ditto	- Podlęyszy Ditto	13.	-	-
Sadło.	- - - - -	8.	-	-
Wieprz dobry.	- - -	113.	-	-
Ditto podlęyszy.	- - -	40.	-	-
Ciele dobre.	- - -	18.	-	-
Ditto podlęysze.	- - -	8.	-	-
Baran dobry.	- - -	12.	-	-
Ditto podlęyszy.	- - -	8.	-	-
Woły płacą się różnie od Czerw: Zł: 7. do 8.				
Skóra z Wołu duża.	- - -	15.	-	-
Ditto podlęysza.	- - -	10.	-	-
Ditt. Krowia.	- - -	9.	-	-
<i>Dreb.</i>				
Indyków	- - - Para	6.	=	=
Geśi	- - - Para	4.	=	15.
Kaczek.	- - - Ditto	2.	=	15.
Kapłonów.	- - - Ditto	2.	=	6.
Kur.	- - - Ditto	2.	=	=
Kogutów.	- - - Ditto	1.	=	10.

Takową Specyfikacyą Ceny zaświadcza Wiceminister Insygnator Taxowy Policji Jurysdykcji Mar: Kor.

Dla tego późniéj nad inne Miasta, Targi Warszawskie położyliśmy; znając że najpóźniéjsza Wiadomość jest wygodniéjsza Publiczności, najpóźniéjszą zaś Wiadomość Targów Warszawskich najłatwiéj mieć możemy, gdyż Expedycyą Dziennika naszego mamy w Warszawie.

Zainformowawszy się już o Targach Krajowych, przystąpmy teraz do Wiadomości Targów Zagranicznych, w następującym Artykule.

AR.

ARTYKUŁ II.

o Targach Zagranicznych.

Zakończywszy poprzedzający Artykuł Wiadomością *Targów Krajowych*, przystępujęm teraz do drugiego, to jest do Wiadomości *Targów Zagranicznych*, tych Miast, z którymi handel prowadzim.

Dla tego położyliśmy wprzód Artykuł o *Targach Krajowych*, ażeby można było z nich każdemu miarkować się jeśli jest w Kraju Drożyzna? albo nie? a zatem jeśli można za Granicę wyprawdzać albo nie?

Każdy więc handlujący, i razém dobry Patriota, wiedzieć powinien wprzód o *Targach Krajowych*, i z nich miarkować jeśli jest, lub spodziewana bydz może, w Kraju Drożyzna; co jeśli potrzebe, na tén czas, Zdrowy rozum, i dobre Obywatelstwo, nie powinnyby dozwoić wywozu tego wszystkiego, co czasu Drożyzny w Kraju przedać można daleko lepiéy i pewniéy, aniżeli za Granicą, a to gdy uczyni, dopełni razém Chwalebny Patriotyzm, nakazujący nie zostawiać Kray w ostatniéy Potrzebie i Niedostatku, a który nawet zalecony jest w Roku 1785. *Uniwersałém* Króla IMci, jako czulego Oycy Ojczyzny, wraz z swą Radą Nieustającą.

Jeśli zaś z *Targów Krajowych* pomiarkujemy, że niema w Kraju Drożyzny toć Musznie w tén czas wywozić bedziém za Granicę, gdyby jednak i w tén na ślepo nie puszczac się, trzeba wprzód zasięgnąć Wiadomości *Targów*
Za.

Zagranicznych, które iak mówi *J. X. Kluk*,
 " Nie zawisły od Okoliczności Kraju naszego,
 " ale od Okoliczności Handlu tamiecznego, i
 " razem kto wie czy nie od Mieyscowych upo-
 " dobania. Widzieliśmy bowiem, iż lubo u nas
 " były Nieurodzaje Zboża, nam iednak tanniéy
 " czasém płacono, i przeciwnym sposobém,
 " lubo u nas była Obfitość, drożéy się przecięż
 " dostało. — Co u nich Cenę Zboż podnosi,
 " są Woyny na Morzu, Woyny i nieurodzaje
 " w Kraiach, z któreimi handluia, albo z któreimi
 " Oni n.p. z *Gdańskiem* handluiający Spółeczność
 " mają, Kontrakty i Ugodzenia, z *Anglią Hol-*
 " *landyą* &c. Wiadomość taka poprzedzać po-
 " winna każdego za Kray handluiacego, którą za-
 " siegnąć można, albo z prywatnych *Korrespon-*
 " *dencyi*, albo z *Gazet*, albo na koniec z niniey-
 " szego naszego *Dziela*, w którym ten II. Arty-
 " kul, iedynie dla tego umieściliśmy. —

— w Elblagu *Specyfikacya Ceny na Zboża,*
i różne Polskie Produkta, od 20. Mar-
ca 1786. taka była.

Złot: bon: M.
czyli Pruskiéy.

Pszenicy białéy. - - Łaszt po 315.
 Item psztréy od 125. do 128. Item po 300.
 Pszenicy psztréy podlęysz: Łaszt po 280.
 Item czerw: od 125. do 126. Item po 270. do 275.
 Zyta od 112. do 118. *Funt:* Item po 205. do 215.
 Item od 119. do 120. *Funt:* Item po] w proporc.
 Item od 121. do 123. *Funt:* Item po] w proporc.
 Jęczmienia. - - - Item po 150.
 Owsa. " " " " Item po 100. a 115.
 Słona

Złot: bon: M.

Słodu.	- - - -	Item po	— — — —
Kaszy Jagleny.	- - - -	Item po	— — — —
Item Tatarczaney.	- - - -	Item po	— — — —
Item Owśianey.	- - - -	Item po	— — — —
Maku.	- - - -	Korzec po	— — — —
Grochu białego.	- - - -	Item po	— — — —
Grochu izarego.	- - - -	Item po	— — — —
Gorczycy czarney.	- - - -	Item po	— — — —
Item białey.	- - - -	Item po	— — — —
Item psłręy.	- - - -	Item po	— — — —
Popiołu.	- - - -	Beczka	— — — —
Potaszu Kotł: Węgierske	- - - -	Scypont po 64.	á 70.
Item item Polskiego.	- - - -	Item po 50.	á 52.
Item Korytowe Korony.	- - - -	Item po 45.	á 50.
Item item Braku.	- - - -	Item po	w proporc.
Wosku	- - - -	Kamień po 33	á 40.
Chmielu.	- - - -	Item po	— — — —
Sliw Polskich.	- - - -	Kamień po 3.	
Anyżu Polskiego.	- - - -	Item po 4.	
Kniinu Item	- - - -	Item po	— — — —
Wełny.	- - - -	Item po 14.	do 15.
Łoju.	- - - -	Item po 9.	
Lnu.	- - - -	Item po 9.	
Konopi.	- - - -	Item po 8.	
Salitry.	- - - -	Funt po Gr: b. m 15.	
Klebki Korony.	- - - -	Kopa po Zł: b. m 40.	
Item Braku.	- - - -	Item po	na pół.
Sambrowiny albo Budulcu.	- - - -	Item po	— — — —
Pawulcu.	- - - -	Item po	— — — —
Browarki.	- - - -	Item po 12. Cz:	á 13.

Monety Kurencyja.

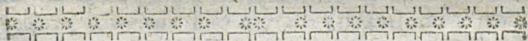
Czerwone Złote nowe.	- - - -	po 9.	
Item item stare.	- - - -	po 8.	á 27.
Item item nieważne.	- - - -	po	— — — —

Ta-

			Złot: bon: M.
Talary Krzyżowe ważne.	-	po 4. a 15.	
Itém itém nieważne.	-	po — — — —	
Ruble stare.	- - -	po — — — —	

Takową Specyfikacyą Targu ma *Expedycya Dziennika*, od *Korespondenta* swojego w *Elblągu* mieszkającego. — w *Następujących Mięsiącach* donieśm, o *Proporcyi Miar Zagranicznych*, tych *Miaś* z któremi *Handel* prowadzim, do *Miary Pow szechnéy Kraju* naszego.

Spodziewamy się że w *następujących Mięsiącach* z *innych Miast Portowych* odbierzem *Uw iadomienia*, a *z atém* iak *nayprędz éy Pow szechności Krajoy éy* udzielim.

ARTYKUŁ III.

o Fabrykach Krajowych. —

Cały *Swiat* zgadza się na tę *nayważni éysz ą* *Prawd ę*, iż *Rękodzi ęła*, i *Fabryki*, *Kra y* *każdy* czynią *szczęśliwym*, a *z atém* *przeko nywa* się *naymocni éy* o *Potrzeb ie*, o *Użyteczno ści Onych*. — *N ie* *ma sz* *Dzi ęła*, ani *Pis ma*, o *Handlu*, w którémby *n ie* *mówiono* o t éy *Mate teryi*, i któraby *pierwsze mi éysce*, takowych *Pis m* *n ie* *zabiera ła*. *Ow szém ie śli* *czyniono* iakie *układy Handlu*, ie śli *wiele* i *obszernie* *pisano* o nim, *Rękodzi ęła* *by ły* *zaw sz e* *pierwszym Ob j ękt ęm*, *Swiat* *ie* *ca ły* *szacowa ł*, a *Rozdzia ły* *Xia g* *takowych*, *wyszczególniaj ące* *Fabryki* i *Rękodzi ęła*, *czytano* *z ukontentowan iém*. —

Fabryki iedynie uszczęśliwiają Kraje, dodając Mieszkańcóm Obfitość, i onych z bogacząc. — Fabryki wszystko to, co Rolnik nie wyrobione ieszcze, przystawić może, przysposobiają do używania naszego. — Fabryki Potrzebóm naszym dopomagają, ozywiają Całe Towarzystwo ludzkie, Skarby Natury między nie rozdzielają, i powszechny Pożytek Kraju, równie iak i każdego wszczegółności pomnażają. —

Wszystkie Pisma Oświeconych ludzi, które były wydawane kiedykolwiek, o Handlu i jego pożytkach, zawsze się na to zgadzały, iż Czas ten nigdy się nie traci bez użytecznie, gdy się obraca, na różne Wynalazki, i że im więcej rąk pracuje koło Rękodzieł, tém więcej Przemysł powiększa się, Ręka Robotnika staje się szacownieyszą; Cena Towarów tańsza; Kupców pomnaża się liczba; Transport Produktów wygodnieyszy; Konsumpcya obfituje; Sposób dania wyżywienia ludzióm Ubogim, łatwieyszy; Zaszczyt Narodu i Poważanie pewnieysze u Postronnych. — Po takiem w Powszechności wyobrażeniu Fabryk przystąpmy szczególniey do Kraju naszego. —

Jeden pono w Europie Kray Nasz, liczyć się może ieszcze, naynieszczęśliwszym z tego Zródła, że bardzo mało ma Fabryk, i dla tego bardzo Szkodliwy z Cudzoziemcami Handel prowadzi. — Patrzmy tylko na Damę albo Kawalera Polskiego, a przyznać musimy, iż wszystko to, cokolwiek na Sobie mają, od Nóg aż do Głowy. Cudzoziemski jest Towar, a co ieszcze na większe Nieszczęście, że Zbytek w Okazałości, i Strojach, mianowicie Damskich, do tąd ieszcze nie wygaś, chociaż i Prawo dość

dość to obostrzyło, Zbytek zaś tén, każdemu Państwu, tén jest szkodliwszy, im mniej Rękodzieł, czyli Fabryk w Niém się znayduje, iakim jest Nasza Polika, która lubo za tężniejszego Panowania pomnożyła w różnych Rodzajach Fabryki, wszelako trudno się spodziewać, aby one do takiéj Doskonałości były doprowadzone, iżby w Cudzych Krajach Szacunek znalazły, i mogły byćż przedawane. — Sąsiedzi Nas, to jest *Austryja, Moskwa, i Prusy*, z którymi naybliższy Handel prowadzim, także *Anglicy, Hollendrzy, Francuzi, i Włosi*, już dawniém Nas w tén mierze uprzedzili, zaczęm nie tak łatwo ich dogonić i z niemi się zrównać, czego téż w początkach i nie można żądać; dofyć tén czasem, dla nas byłoby Pożytku, i Ufzczęśliwienia, gdyby przez wprowadzone, własne Manufaktury, umniejszyćbyśmy mogli, przychodzących do Nas Cudzoziemskich Towarów, przez co znaczne Summy zoftałyby się w Kraju, a zatém i Obywatele więcéy sposobności mieliby do wyżywienia się. —

A iako razém niepodobna rozmnożyć, i wydoskonalić Fabryki różne, tak równie, i opisać, razém nie można wszystkich; tych nawet które się już znaydują w Kraju, przeto w szczególności o każdéj będą w późniéjszych Miesiącach czynione Opisy, podług naydokładniéjszych Doniesień od tych, czyie są one. —

Do czego nim przystąpię tym czasem przypatrzmy się tym, które tu kładziemy, i iesli z nich, iako ieszcze z niedokładnie opisaných, mało znaydziem korzyści, przynajmniej niech miło będzie nad ich wiadomością zabawić, z tąd przynajmniej że są Krajowe. —

Fa

Fabryki Żelazne.

1. **W** Radomskim, w Parsowie, i Mostkach, w Dobrach B flk:
Krak: —
— w Ruskim Brodzie, Dobrach Małachowskiego, Woiew: Maz:
— w Korytkowie, Dobrach Dębińskiego Słty Wolbomskiego. —
— w Bączynie, Dobrach takż Dębińskich. — — — — —
— pod Skłobami, w Dobrach Podkańskiego, Starośty Radomskiego.
— pod Bzynem, w Dobrach XX Cyfterłów. — — — — —
— pod Mroczkowem, w Dobrach Xiążęcia Radziwiłła, Kasztellana Wileńskiego. — — — — —
— w Rzuczowie, Dobrach Leżczyńskiego. — — — — —
— w Dobrach Opata Wąchockiego. — — — — —
— w Dobrach, XX. Kommuniſtów Kieleckich. — — — — —
2. w Checińskim, w Szataxach, Dobrach Biskupa Krakowskiego. —
— w Samsonowie, Dobrach takż Biskupa Krakowskiego. —
— w Krolewieccu, w Staroſtwie Radofzyckim. — — — — —
— w Antoninowie, Dobrach Małachowskiego, Podkanclerzego Koron: na Trakcie z Warszawy do Krakowa, zaczym przeieżdżający do pomienionych Miast, ma

Pie wiekie.	Fry szewki	Dyna rki
2.	4.	3.
I.	2.	—
I.	4.	—
I.	—	—
I.	4.	—
$\frac{I}{2}$.	2.	—
I.	2.	—
I.	2.	—
—	—	I.
—	—	I.
I.	4.	—
I.	3.	—
I.	5.	—

ią wszelką zręczność, oglądania
tę Fabryki. - - - - -

— w *Kuźniakach*, Dobrach Ra-
dońskiego. - - - - -

— pod *Niewachłowem*. - - -

3. w *Lelowskim* pod *Siewierzem*,
Dobrach Biskupa Krakowskiego.

— w *Pradlach*, Dobrach Staro-
sty Lelowskiego. - - - - -

— w *Młaczowie*, Dobrach Gor-
dona. - - - - -

— w *Bobolicach*, Dobrach Mę-
cińskich. - - - - -

— pod *Zarkami*, w Dobrach Mę-
cińskich. - - - - -

4. w *Opoczyńskim*, w *Stąporkach*,
Dobrach Małachowskiego, Wo-
iew: Siera: - - - - -

— w *Janowie*, Dobrach Mała-
chowskiego Woiew: Siera: -

— w *Rudzie*, Dobrach Małacho-
wskiego, Referendarza Koron: -

— pod *Przysuchą*, w Dobrach Dę-
bińskiego, Stty Wolbomskiego. -

— pod *Drzewicą*, w Dobrach Sza-
niawskich. - - - - -

— w *Machorach*, Dobrach Do-
łęgi. - - - - -

— na *Miedzieży*, w Dobrach Klu-
fzowskiego! - - - - -

— w *Włości Bliżynskiej*. -
w Ma-

Piece wielkie.	Fryszarki	Dymarki.
I.	3.	
$\frac{1}{2}$.		I.
I.	4.	—
I.	4.	
I.	2.	
I.	3.	—
I.	2.	—
I.	5.	
2.	2.	—
I.	2.	
I.	4.	
I.	2.	
I.	3.	
I.	2.	
		3.

	Piece wielkie.	Trzyszebn.	Dymarkii.
— w Małym Nicklanu.			2.
— w Błaszkwie. - - - - .			1.
— w Płaczkwie. - - - - .			1.
— na Wołowie. - - - - .			1.
— pod Gowarczowem. - - - .			1.
— w Rudzie Wolskiego. - - .			1.
— na Koleniu. - - - - .			1.
— na Swinkowie. - - - - .			1.
5. W Sandomirskim pod Piotrko- wem, w Dobrach Biskupa Kujaw:	2.	5.	—
— pod Chłubicami. - - - - .			1.
6. W Brzeskim Litt: w Dobrach Ekonomicznych za Pińskiem. -			1.
7. W Oszmiańskim, w Wilsznowie, Dobrach Chreptowicza, Podkan- clerzego Litewskiego. - - - -	1.	2.	—
8. W Zytomirskim pod Dryłowem, w Dobrach Xiążęcia Ponińskiego, go, Podskarbiego Koronnego. -	1	2.	—
9. W Łuckim, w Siedliszczach, Do- brach Bierżyńskich. - - - - .	1.	1.	—
— w Nabrusce. - - - - .			1.
10. W Wołyńskim pod Korcem, w Dobrach Xiążęcia Czartoryjskie- go, Stołnika Litt: - - - - .	1.	—	—
11. W Ziemi Chełmskiej, pod Rudą.	—	—	1.
12. W Ziemi Wieluńskiej, w Staro- stwie Krzesińskim. - - - - .	—	—	2.
13. W Kaliskim za Grabowcem. -	—	—	1.
14. W Sieradzkim, w Stwie Klon:	—	—	2.

	Piece wielkie.	Fryszerki	Dymarki.
15. W Ziemi Łomżyńskiej, w Staroſtwie Kupiſkim. - - - -	—	—	1.
— W Staroſtwie Oſtrołęckim. -	—	—	1.
16. W Rzeſzyckim, w Staroſtwie Bobruyſkim, Xiążęcia Poniatowskiego, Podskarbiego Litt. -	—	—	2.
— W Horwelu. - - - -	—	—	2.
17. W Mozyrſkim, Dobrach Lenkiewiczów. - - - -	—	—	1.
— za Mozyrem. - - - -	—	—	1.
18. W Włodzimirſkim za Lubomlem.	—	—	1.
19. W Kijowſkim pod Zwiahelem.	—	—	2.
— w Czudnowczynie. - - - -	—	—	2.
20. W Ziemi Rożańskiéy, w Czarnotrzewiu. - - - -	—	—	1.
<i>Jn Summa.</i> -	32.	80	41.

Cena Żelaza w Fabrykach około Końskich.

Żelaza Szynowego i Kratowego

Cetnar. - - - -	Żł: 29.
— Sztabikowego Cetnar. -	Żł: 30.
— W Ankrach i Szweckim długim. -	37.
— Fayſowanego. - - - -	41.
— W Blachach ordynaryjnych dla Ślusarzy Cetnar. - - - -	60.
— W Naczyniu, Miłyńskim, Kowalskim, Szkutnym, Tartakowym, Cetnar. - - - -	60.
— W Kowadłach. - - - -	66.

w Bu-

- W Buxach do Pomp i innego modelowanego. 76. albo 80.
- Pila 1. do Tartaka, kosztuje Zł: 26.
- Żelaznego ianego naczynia, czyli w Glinie, czyli w Piasku Cetn: - 29.

Ta Cena jest dawniejsza, może teraz jest tańsza; czekamy uwiadomienia.

Prócz Gatunków namienionych, leją w tych Fabrykach naczynia różne Żelazne, iako to:

Blachy gładkie, bądź do Pieców wielkich i Fryszerek, bądź do Kominów Domowych, bądź do Kominków z Cyframi i Herbami; podług modelu przyślanego. Blachy sprzedają się na Cetnary, podług Taxy ustanowionéy, której wiadomość, bardzo wygodna byłaby dla Powszechności, gdyby nam była nadesłana.

W tychże Fabrykach, odlewają się Moździerzyki i Mopździerze Kuchenne, które sprzedają się na sztuki.

Garki różnéy wielkości, na Garce.

Kotły różnéy miary, na Cebry.

Babki i Harmatki do strzelania, podług Taxy.

Wszystkich tych Gatunków, po czemu każda sztuka na miejscu się sprzedaje; prosimy Dziedziców tych miejsc, o nadesłanie wiadomości

Po niektórych Fabrykach, robią Gontale, Bretnale, Głowacze, Szkutniki, &c. iaką Ceną na miejscu sprzedają się, równie byłoby wygodnie, wiedzieć Powszechności, która najłatwiej z Dziennika Handlowego, uwiadomioną byłaby, gdyby nam Dziedzice ich donieśli.

Z tak znaczney liczby, Żelaznych Fabryk Oboyga Narodów, każdy łatwo wniesć może, iak wiele Kray korzysta, gdy zechcemy przypomnieć sobie, iak wiele Pieniędzy, z Kraju

wychodziło w ten czas, gdyśmy, albo nie mieli tych Fabryk, albo mniej ich było.

Z Regestrów Komor Celnych pokazuje się, iż Roku 1769. przez Gdańsk wchodziło do nas Żelaza Szwedzkiego w Sztabach, już wielkich, już małych, około 12000. Cetnarów; takowy Handel utracił potym Szwecya, gdy dla podwyższonych Cel Pruskich, Żelazo Szwedzkie zdrożało.

Oprócz Żelaza Szwedzkiego, wchodziło do nas Węgierskie, zwłaszcza w Cwiekach Gontowych, około 2000. Cetnarów; lecz i ten Handel, Kraiowe terażniejsze Fabryki, przecięły, robiąc u siebie Gontale, Głowacze, Szkutniki, &c. &c. W Kuznicach Biskupa Krakowskiego, Konieckich, Radoszyckich, i innych.

Sprowadzano i z Moskwy, do Litwy, a czasem i Polski, Żelaza około 800. Cetnarów; lecz J.W. Chreptowicz Podkanclerzy Litewski wystawiwszy Piec wielki w Wiszniowie, w Powiecie Olsztyńskim, znacznie zapobiegł temu szkodliwemu Handlowi.

Zebrawszy w jedno tę wielość Żelaza, które dawniej do nas z Zagranicy wchodziło, pokazuje się, iż za nie wychodziło Pieniędzy z Kraiu, około 27000. Czer: teraz przeciwnie, na wyprowadzeniu onegoż za Granicę, cóżkolwiek zyskniemy: ponieważ od oderwanych Prowincyi, naszego Żelaza najwięcej wywożą, do Prowincyi, od Austryi zabranych, wychodzi go około 2000. Cetnarów.

Lubo dotąd ieszcze nie wiele na Żelaznych Fabrykach Kray zyskuje, lecz z czasem, co raz za Panowania terażniejszego przemysłniejszym, spodziewać się trzeba, że więcej tych Fabryk

powstanie, a zatym i Handel w proporcyi ich liczby, powiększy się.

Lubo samym Kommissyom Skarbowym, sekret ten wiadomy, czy Kray na Exportacyi Fabryk Żelaznych Kraiowych, zyskuje? czy nie? wszelako Obywatel na domyśl tylko kalkulując, wnosi, że na żelazie Kraiowym, nie traci, lecz zyskuje.

Nie należałoby, zdaie się, trzymać w głuchéy niewiadomości, całą Powszechność, czy Kray na Exportacyi Towarów, nie tylko Fabryk Żelaznych, ale i innych różnych, a mianowicie Produktów, zyskuje co? lub traci? jeśli zyskuje, toć tą Wiadomością zachęcony Obywatel, starałby się o większe pomnożenie innych. Jeśli traci, tedy przenikniony tą swą bezczynnością, starałby się podźwignąć z tego; a zatym, nie widzę przyczyny, dla czego-by wiadomość ta tak potrzebna, ukrywana była przed Powszechnością. Jeżeli więc zdawać się będzie Kommissyom Skarbowym, Obojga Narodów, dozwolić czerpania z Archiwów swoich, tych wiadomości, które nikomu szkodzić nie mogą, a pożytek uczynią, do podniecenia w różnych Przemysłach z bogacenia się Krajo-wego; tedy Piśmo ninieysze Dziennika Handlowego, z chęcią podzieliłoby się téy Pracy, dla przyślugi Powszechnéy, wyciągając te tylko Wiadomości, które nikomu szkodzić nie będą, a podpomagać Handlowi mogą.

Dalsza Wiadomość o tych Fabrykach udzielana w następujących Miesiącach będzie.

Fabryka Broni, czyli Ruralnia.

Fabryka Broni nayduie się na *Pomykowie* pod Końskiem, w Dobrach Małachowskiego, Podkanclerzego Koronnego. W téy Ruralni w początkach, pracował Cudzoziemiec, teraz robi już Mayster Polak. *Pomykowską* Ruralnią znaydują Cudzoziemcy w doskonałym stanie, Maystra w swym Kunszcie biegłego, Kuszniarzów naydoskonalszych. Doświadczenie nauczyło, iż Broń Fabryki *Pomykowskiey*, i trwalsza, i tańsza, od Zagranicznéy.

Imo Ze trwalsza, to pewna, bo Rur z Fabryki *Pomykowskiey* wychodzących próbując, przekonano się, iż ze 100. ledwie kilka pęka, które Fabryka nazad przyimuie. Próbując zaś Zagranicznych, doświadczone, iż ze 100. ledwie kilkadziesiąt próbę wytrzymuie.

2do Ze tańsza od Zagranicznéy, kładę cenę, przedtym za Garnitur Broni, to iest:

Karabin i parę Pistoletów, placono Zł: 76.

Teraz tylko płaci się - - - 63. gr: 10.

Za Flintę z Bagnetem przedtym płac: 36.

Teraz robia na Kontrakt po - - - 32.

Za Flintę bez Bagneta - - - 30.

Zaczawszy od R. 1780. aż do 1782.

zrobiono - - - Sztuk.

Karabinów. - - - 1158.

Flint. - - - 1020.

Pistoletów par - - - 1216.

A tak z Fabryki *Pomykowskiey*, za same Karabiny i Flinty, w przeciągu tych lat, zostało się w Kraiu - - - Zł: 104374.

Z takiéy Partyi można wnosić, iak znaczna dla Kraiu korzyść wynika, a cóż dopiero mówić, gdy więcéy tych Fabryk będzie.
Cho-

Chociaż teraz za mnieyszą Cenę, niż w początkach, Broń robią, spodziewać się atoli potrzeba, że w czasach późniejszych, Cena onéyże może byćdź zniżona; wiadomo, że Broń Mosiądzem przyozdabiaią, który dotąd z Zagranicy sprowadzamy, aże odnowiono dobywanie Miedzi, pod Kielcami; dawniey bowiem tam ią brano, Mosiądz własny mieć możemy: bo Mosiądz nie jest Metal sam przez się, lecz go robią, topiąc Miedź wraz z Galmanem; mamy zaś Galman, około *Skrzeszowicz* i *Kielc*, Miedzianego także Kruszcem dobrano się pod *Kielcami*, więc Kraiowy Mosiądz mieć możemy. Ze zaś pod Kielcami dobrano się Miedzi, czyli Rudy Miedzianéy, upewnił o tym J.X. Szembek Biskup Płocki, Prezes Komm: Kruszcowéy, w Relacyi oświadczenia Robot Kopalnych.

Za Broń Woyskową znaczne z Kraiu wychodziły i wychodzą Pieniądze; wniesć można ślad, iż od Roku 1777. do Roku 1780. sprowadzono Broni Flint z Bagnetami sztuk 4540. za każdą płacąc Zł: 34, wydano Zł: 154360.

Fabryka Kos.

Fabryka Kos w *Sobieniu Dobrach Jezierskiego Kaszt: Łuków:* od Warszawy *Mil 4.* Tey Fabryki Sam Dziedzic nie trzyma, ale ią puszcza Maystróm, i wyrobione od nich Kosy zakupuie, płacąc za każdą po gr. 27. za 100. Kos płaci Zł: 90. gdyby każdą odprzedał za Zł: 1. na Zł: 90. zyskiwałby 10. Zł: co nie jest małym Procentém.

Niedostatek w Kraju naszym, téy Natury Fabryk, jak wiele Szkody przynosi, dochodzić można,

zna, z tych kilku następniących Artykułów, wziętych z *Bilansów* Skarbowych.

W Roku 1776. weszło do Nas z Austryi, Kos Cetnarów 1497. z Prus, i Szląska Górnego Sztuk 51680.

W Roku 1777. z Austryi weszło Kos Cetnarów 2636. z Prus i Szląska Sztuk 38880.

W Roku 1780. weszło do Krakowa z Austryi Kos Cetnarów 535; przeto z Austryi w trzech Leciech weszło do nas Kos Cetnarów 4608. z Prus zaś i Szląska w dwóch leciech weszło Sztuk 90560.

Kos Austryackich naytańszych, Cetnar rachuiąc po Złoty 80. pokazuje się iż do Austryi w trzech leciech, wyszło od nas za Kosy, 373440. Zł: Polsk:

Pruskich, i Szląskich Kos, Sztukę rachuiąc po Zł: 1. wniesć należy, iż za nie w dwóch leciech wyszło za Granicę, 90560. — Przydawszy ie do pierwszych, Summa 464000. pokazuje, ile za Kosy pieniędzy z Kraju wychodzi —

Tę Summę z lat dawniejszych, z żalém wyczytuie Naród, i może przenikniony tym postrachém, silniey się rzuci do zatamowania tego Zrzodła, założeniem liczniejszych tych tak potrzebnych Fabryk. — Agdy dozwolą Kommissye Skarbowe, z tych lat ostatnich wyciągnąć nową wiadomość, iak wiele wychodzi z Kraju, za tén Artykuł, Pieniędzy, którą wiadomość, gdy znieśiém z laty dawniejszemi, znaydziém ieszcze znaczniejszy wychod, z tego Artykułu, Gotowizny, a może goręcéy, rzucimy się do tych Fabryk. z Artykułu téy to wiadomości każdy wi-
dzi

dzi potrzebę przez Publiczne Piśmo, ogłaszania takich wiadomości, nie zaś taenia onych. Gdyby zaś Powszeczność, ieszcze z Gatunków i Ceny tych to Kos, poznać mogła znaczny wychod za Granicę Pieniędzy, kładzie się tu następująca tego wiadomość. —

Gatunki i cena Kos Austryackich, może bydź poznana, z informacyi nadesłanę z Krakowa w Roku 1781. 28. Júnij. —

W Sztajérze Kompanie mają dwie Fabryki Kos, *Sztajerska* przednięysza, *Waytowska* podlęysza — Magazyny tychże Kos, są dwa, Jeden w *Sztajérze*, drugi w *Waytowie*, z tych Magazynów przewożą te Kosy do *Kremzy*, tam je wążą, i Formanóm wydają, aby do *Krakowa*, lub innych Miast prowadzili. — Na Kosach, dają różne Cechy, z których Kupcy ich Dobroć poznają. — Kosy dwoiakiego są gatunku, *Trawne* i *Sieczczane*, z ostatnich iedne są krzywe, drugie proste; z Pierwszych także czyli *Trawnych*, iedne są dłuższe, Drugie krótsze; —

Kos *Trawnych* i *Sieczczanych*, kładę Gatunki, z dwoiaką ich ceną, pierwszą. podług którę w *Fabryce*, Drugą, podług którę w *Kremzy* przedają. —

Kosztuie. Przed: się za
Zł: Niem: Czer: zł: Zł:

100. Kos <i>Sieczczanych</i>				
<i>Sztajerskich</i> krzywych.	30.	-	9.	- 6.
100. takich prostych.	- 30 $\frac{1}{2}$.	-	9.	- 9.
100. Kos <i>tawnych</i> Długich <i>Sztajerskich</i> .	- 26.	-	7.	- 10.
100. takich krótszych.	- 24.	-	7.	- 4.
100. takich ieszcze krótszych				

szych małych.	-	-	22.	-	6.	-	9.
100. Kos Trawych Dłu-							
gich Waytowych.	-	21 $\frac{1}{2}$.	-	6.	-	12.	
100. takich krótszych.	-	20 $\frac{1}{2}$.	-	6.	-	4.	
100. takich jeszcze krót-							
szych.	-	-	19.	-	5.	-	14.

Ostatnią Kos Cenę, a jeszcze tę, którą na miéyscu przedaią, położyłem, że zaś w *Kremzy* daleko drożey przedaią ie, bo po Czer: 5. Żł: 14. przeto łatwo wyrachować, ile za Kosy z Kraju Pienędzy wychodzi, gdyby naytańsze sprowadzano, lecz że kupią droższe, takowy wydatek znacznie powiększa się, a ztąd wnosić można, iak Fabryka Kos Krajowych byłaby użyteczna. —

A teraz uprasza się, tak Dziedzica Fabryki *Sobieńowskiéy*, iako i Innych, gdzieby takowe Fabryki w Kraju znaydowały się, ażeby raczyli do Dziennika Handlowego, donieść, następujące wiadomości.

Imo W którym miéyscu, i na iakim Trakcie, lub przy iakim Splawie, znaydują się takie Fabryki. —

2do Jaka ich wielość, Jakość, Cena, i do Kogo Referencya. —

Wiadomość taka, gdy będzie Drukiem publicznym doniesiona, prędszy i w tych Fabrykach będzie Pokup, gdy Powfszechność, wiedzieć będzie gdzie się One znayduią, i Krajowi pożyteczniéy, gdy mając ie w Domu, z Zagranicy sprowadzać nie będą. —

Szabelnia.

Fabryka Szabel w pobliskościach *Końskich*, na Gruntach *Gawarnówskich*, znayduie się, w któ-

któreś robią, Głównie na Szable, albo Pałasz, na takowey Fabryce Kray cożkolwiek zyskuie.

Odokładnięyszą wiadomość téy Fabryki upraszamy Dziedziców, to iest: niech nam raczą przyśłać wiadomości następujące.

1mo Wiele w gotowości mają już Szabel? i jakie Gatunki?

2do Jaka ich Cena? na Hurt i od Sztuki?

3tio Chcący ie nabyć, do kogo ma czynić Referencyą?

4to Fabryka ta na jakim Trakcie, lub przy jakim Transporcie leży?

5to Czy nie potrzebuie Maystrów, lub Rzemieślników, — Te i tym podobne wiadomości, ieśli będą nadesłane, do Dziennika Handlowego, Drukiem Dzieła tego darmo, cała Powszeczność uwiadomi się, a im więcej będą wiedzieć Krajowi, tym mniej z Zagranicy sprowadzać zechcą, —

Drotarnia.

Dawniejszych Czasów znaydowała się, pod *Przysuchą* Drotarnia, w której Zelazne Droty Ciągniono, zaniedbanie téy Fabryki, wielką stratę Kraiowi przyczynia; bo wteraźniejszych Czasach na Suffity, wiele Drotu wychodzi, który gdyby w Kraiu robiono, Cyrkulacya Pieniędzy powiększyłaby się, a wychód onychże z mniejszyłby się. — Jeśli gdzie taka Fabryka w Kraju naydnie się? lub bydz może? prosiemy nas uwiadomić, a my Całą Powszeczność Dru-

Drukiem naszym uwiadomim — z opisaniem Ceny i wielości tego Towaru.

Blacharnie.

1. **B**lacharnia *Berezowska* blisko *Sucheniowa* Dobrach Biskupa Krokówska: —

2. Blacharnia w *Samsonowie* także Dobrach Biskupa Krakówskiego w *Chęcińskim* —

W obydwóch tych Blacharniach, Saśi pobielają Blachy, zaś do pobielania kują Polacy; Spodziewać się przecież należy, że do pobielania Blach na miejsce Sasów, Krajowych ludzi będziemy mieli, którzy i teraz jeśli gdzie znajdują się niech się nadgłoszą do nas, a mydonieśm o tym pomienionym Fabrykom.

Wiadomość Towarów téy Fabriki, tak potrzebny Krajowi, gdy będzie dokładniejszy nam nadesłana, udzielim ją Drukiem Naszym Powszechności, — Mianowicie wiadomość.

1. O wielości tego Towaru.
2. O Cenie onego.
3. Referencya do kogo.
4. Na jakim Trakcie, i w jakim położeniu są te Fabryki?
5. Jeśli można mieć w Kraju gdzie więcej tych Fabryk. —

Fabryki Narzędziów Stalowych.

Fabryki, Nożów, Brzytów, Dłót, Pił, Pilników, Nożyczek, &c. &c. mogłyby być Krajowe, bo Stal Krajową tak dobrą, jak Angielską mieć możemy. — Anglicy Stal robią z Żelaza Szweckiego kutego, aże nasze Żelazo, zwłaszcza wychodzące z Fabryk, do *Końskich* na-

należących, i w Starostwie *Radoszyckim*, znajdujących się, tak dobre jest jak Szwedzkie, więc i unas Stal z Krajowego Żelaza tak dobra może być jak Angielska, a zatem z nięć różne Narzędzia, robić z Czasem można będzie.

Jeśliby więc takowe Fabryki gdzie w Kraju znajdowały się? lub spodziewane być mogły; a dla niedostatku Rzemieślnika nie są, — Niech nam doniesiono będzie, a za obwieszczeniem Druku Naszego, łatwo i Rzemieślnicy znajdą się.

Manufaktury Sukienne.

W *Woj: Poznańskim* w Mieście *Lesznie* Do-
brach Dziedz: *Xiążąt Sułkowskich*, leżą-
cym o pułmile od Rydzyny, od Warszawy 50.
znajdują się Manufaktury Sukienne, w różnych
Gatunkach, których iakość i Cenę, gdy odbie-
rzem informacją, udzielim potym Powiżeczno-
ści, Oprócz tych Manufaktur, znajdują się tam
jeszcze różni Rzemieślnicy, których Specyfika-
cją, takóć późnięć doniesiemy — Miasto te
Sławne jest bogatemi Kupcami, dobrym poło-
żeniem, liczbą kilku set Wiatraków. —

W tymże Woj: w M: Rawicz znajdują się
Manufaktury takóć znaczne Sukienne, Handel te-
go Sukna, idący na Polskę, Śląsk, Czechy, i Pru-
sy, bogacą te Miasto, które leży na Pograniczu
Śląskim. M. 4. od Leszna, od Poznania 13.

w Woj: Kaliskim w M: *Koźmin* od Obry
m. 3. znajdują się, znaczne Rękodzieła Sukien-
ne, których takóć gdy odbierzem Specyfikacją,
Gatunków i Ceny udzielim wiadomości Powiżecz-
ności. —

w Zię.

w Ziemi Warszawskiej w M. Warszawie
na Ul: Będnarskiej w Kam: Karmelitańskiej №
2677. Znajduje się Fabryka Sukienna, Abrahama
Pappgath, mająca Gatunki Kosmate, czyli
Kalmuki, w różnych Kolorach, nawet i na dwie
Strony, tamże robią, Kuchaie, Flonełę, Derhy,
na Konie, lub do Łóżek, Pończochy Wełniane
Ordyn: &c. Cena tego wszystkiego nie jest
wiadoma, spodziewać się trzeba jednak, że są
tańsze aniżeli po Sklepach, iako z pierwszey
ręki idące — Należałoby Nowym Prawem, na-
dać Wolność, tym to tak pożytecznym Fabry-
kantom, przedawania na Łokcie, bo zdaie się,
że są Oni pożytecznięysi, aniżeli Kupcy, któ-
rzy ostatek Gotowizny Krajowey wywożąc za
Zagraniczne Towary, przeszkadzają ieszcze,
tym tak pożytecznym Manufakturzystom Kra-
jowym, tamując wolność przedawania na Łok-
cie — Tu należy uważać Nam, kto jest po-
żytecznięyszy Krajowi? Czy Manufakturzysta,
który w pocie czoła pracując, Konsumpcyą Kra-
jową czyniąc, dostarcza te Towary, które do-
rząd za gotowe Pieniądze sprowadzały się —
Czy Kupcy, którzy bez żadney Konsumpcyi
Produktów Krajowych, za czystą Gotowiznę,
albo na dalekie Kredyta, kiedyżkolwiek opłacać
się muszą, sprowadzają te Towary z Zagrani-
cy, które mogłyby się zawsze w Kraju robić. —

A zatem moim zdaniem jest, lepiej u-
wolnić, od wszelkich Ciężarów Manufaktu-
rystów Krajowych, iako ze wszech miar poży-
tecznych. A Kupców iako ze wszech miar, cię-
żarém będących Narodowi, Obciążać trzebaby
Podatkami, tak np: Niechby Każdy Kupiec spro-
wadzający z Zagranicy, te lub owe Towary, któ-
rych

rych Kraju są już Fabryki, zapłacił od każdego Sklepu co rok pewną Summę do Skarbu, za to, że są Przeszkodnikami Fabrykóm Krajowym, bo gdyby nie sprowadzali tych Towarów z Zagranicy, tedy Krajowe Fabryki, wzrósł by wzięty, gdy musiano by z Fabryk brać Towary, nie zaś z Zagranicy. —

Dozór czyli Rewizya wszystkich Sklepów Kupieckich, powinny być zleconą tym Fabrykantóm, jako lepiéy mogącym rozoznać Towary Swoie, od Zagranicznych. —

Fabryki Szklane.

W Ziemi Czerskiéy w Dobrach Bielińskich, znajduje się Fabryka Szklá Krajowego, w Gatunkach nie tylko Ordyn: ale i przednich, gładkich, Szlifowanych, Kolorowych, Oprawnych w *Arigent hache* na Modelé Czeskie, i Angielskie. — Fabryki téy znajduje się Magazyn w Warszawie, na Ul: Króléwskiey przy Końsk: Targowisku w Pałacu Bielińskiego P. W. Kor: w Oficynach Nr^o 1066. W Tymże Magazynie dla wygody Kupujących, aby bez Targu byli pewni tannego Kupna, ustanowiona jest Taxa według którój wżyztko przedawane będzie, wszelako, pożyteczniéy byłoby, dla téż Fabryki, i wygodniéy dla Całey Powszechności, gdyby Cena Gatunków do ninieyszego Dziennika nadesłana była — NB. Kupcy którzyby chcieli znaczną Partyą na Hurt wziąć, taniéy im ma być spuśczone, aby się tylko w tém, udali Ołobiscie lub Listownie, do Jana Rutie, tamże mieszkającego.

w Woj: Nowogr: w Urzeczu, mił kilka od Stucka; *w Dobrach Radziwiłłowskich*, znayduie się Fabryka Szklá, różnego rodzaju, mianowicie Zwierciadeł, równaiących się nayprzedniéyszym Weneckim, w różnych Formatach, i naywiększey wielkości. — Należałoby, podać wiadomość wszystkich tych Gatunków, Jakość, Wielość, Cenę, i do Kogo Refferencya, co iak skoro nam nadesłano będzie, tak zaraz udzielim wiadomości Publiczney. —

w Warszawie na Ul: Wierzbowéy w Pał: dawniéy Bryłówskim Nr^o 612. w lewym Pawilonie, znayduie się Fabryka, reparowaná, poputych Tafel i Zwierciadeł &c.

Prócz tych namienionych Szklanych Fabryk, znayduie się ieszcze, bardzo wiele innych *w Kor: i Litw: o których*, gdy dokładnie nas uwiadomią Dziedzice tych Fabryk, tak zaraz z chęcią doniesiém o tém Powszeczności.

Fabryki Pasów.

W *Woj: Nowogr: w Stucku w M. Xiążąt Radziwiłłów*, znayduie się Fabryka Pasów różnych, Ordynaryinyh i Naybogatszych, takż Szlaków, których gatunków cena, iak skoro nam będzie doniesiona, tak zaraz oznaymim Powszeczności. —

W Ziemi Warszawskiéy w Kobylce w Posessyi Unrucha Starośty Hamersztyńskiego m. 2. od Warsz: Znayduie się takż Fabryka Pasów różnych Ord: i bogatych, których takż Ceny potrzebna nam iest wiadomość. —

O innych tegoż gatunku Fabrykach, iestli są gdzie w Kraju, żądamy dokładnego uwiadomienia. —

Ma

*Manufaktury Meblów Krajowych
Stolarskiej roboty.*

W Ziemi Warsz: w *Karczewie*, znayduie się Rękodziel Meblów Krajowych Stolarskiej roboty, w różnych Fasonach, iako to: Biórkach, Stolikach, Szafkach, Krzesłach, i innych Sztukach, ściągających się do części Meblów, delikatnych, w guście Angielskim, i Paryskim, wartym widzenia i wiadomości Publicznej. —

Magazyn tego sławnego Rękodziełu jest w Warsz: na Nowym Swiecie, w Pałacu Sułkowskich Nr^o 1315, u *Gottfrida Niemana* — Jeśliby kto chciał, oprócz tych już gotowych Meblów, mieć zrobione iakie inne, na inny Guśc i Fason, tedy niech się uda do tego pomienionego Magazynu, a Manufakturzysta *Nieman*, przyrzeka każdemu służyć, podług danej Informacyi lub Abryzu.

Na *Wołyniu* w *Warkowiecach* 3. m. od *Dubna*, jest założony Magazyn Meblów *Frac: Hanipelu*, w którym to Magazynie dostać można: Lustrów, Girandolów, Latarniów, Koszyków do Kwiatów, Lichtarzy Sciannych z Zwierciadłami, Zwierciadeł w Ramach, takichże w Tafelach do Trymów, różnej wielkości Obiciów, Francuzkich, i Angielskich, takichże Toiletów, Stolików do Kart, i inszych różnych *Ariemplat i hache* rzeczy; nadto znaydują się tam Paryskie Stroie dla Dam w Naynowizym Guście; za mierną Cenę. — Jeśliby się zdało temu Magazyniście, podać do wiadomości w nayobszerniejszym wyszczególnieniu, swoich Towarów, niech się adreśnie do Dziennika Handlowego. —

*Fabryka Obiciów Płociennych
i Papierowych.*

W *Warszawie* Na Ul: Długiej w Dworku Pi-
arskim Nr^o 589. znajduje się ta Fabryka,
której Gatunków wszystkich Cena, byłaby po-
trzebna.

Fabryka Octu Winnego.

W *Warszawie* na Ul: *Leżno* w Kam: Dzier-
bickich Nr^o 726. znajduje się ta Fabryka,
z której wychodzi Prawdziwy Winny Ocet
przedziwny Dobroci. —

Tierçon tego Octu przedaie się po *Złt: 90.*

A Garniec — — — po *Złt: 2 g. 20.*

Fabryka Mydła Czarnego.

W *Ziemi Warsz: w Kobylce*, m. 2. od Warsz:
znajduje się Mydlarnia, w której Mydło
czarne *Gdańskie* zwane, nie tylko tak dobre, jak
w *Gdańsku*, *Elblągu*, *Królewcu*, &c. robi się,
lecz nadto tego Mydła gatunek inne gdziekol-
wiek robione przechodzi, bo żadnego nie ma
przeciw nego zapachu, a do wszystkiiej Bielizny
prania, tak jak białe mydło użyte być może,
z znacznym dla Praczek i Gospodyń pożytkiem,
bo gdzie Białego Mydła funt, do prania potrze-
ba, tam pół funtem Czarnego obćysć się można.

Tego Mydła dostanie tak na miejscu po-
mienionem, iako też w *Warszawie* na Ul: *Bie-
lańskiiej*, w Pałacu Mennicznym Nr^o 607. u *Po-
lendra* Murg: Mennicznego, w Faskach, po dwa,
po jednym, i popół Kamienia, które za spra-
wiedliwą Cenę przedaie się. — Wszelako po-
ży-

Żyteczniéy byłoby dla Fabryki, i wygodniéy dla Kupujących gdyby Cena była wiadoma, która gdy nam będzie nadeślana, uwiadomim Naszym Drukiem. —

w Mazowieżu przy uściu Bugu do Wisły, w Dobrach Xiążecia Poniatówskiego Podskarbi: W. Litt: Znajduie się podobnaż Fabryka, o której gdy odbierzem dokładniéjsze uwiadomienie, doniesiem o tém późniéy. —

Tokarnia.

W Warsz: na Ul: Nowy Świat w Pałacu Sułkówskich Nr^o 1315. mieszka Kasper Forman Tokarz, który z Drzewa lub Kości, w ośbliwszym guście, różne na fason Angielski, i Paryski umie toczyć sztuki, mianowicie Tabakierki z Słoniowéy kości. — Ktoby go ządał, lub chciał jakie sztuki podług swego gustu obśtalować, niech się uda do niego. —

W tymże Pałacu znajduje się *Machiniarz Żelazniéy Fabryki*, nazwiskiem Piotr Gandelach, który na fason Cudzoziemski różne podług czyiéy potrzeby i gustu robi Machiny, ktoby w tym gatunku potrzebował czego, niech się referuie do Niego. —

Papiernie.

W Ziemi Warsz: w *Jeziernie*, znajduje się Papiernia, różnych wybórnych Gatunków, równaiących się nayprzedniéyżym Zagranicznym Papieróm, tak dalece, że gdyby Kray miał więcéy takich Papierniów, należałoby, albo zupełnie zakazać, sprowadzania z Zagra-

granicy wszelkich Papiérów, albo obciążyc Podaatkami, ażeby takowe sprowadzanie nie było przeszkodą Krajowym Papierniom. —

Skład téy Papierni jest w Warsz: na Krak: przedm: w Kam: Wasilewskiego Nr^o 372. u *Tyscha* Kupca War: którego Cena, lubo ieszcze nie jest nam podana, wszelako wnosić potrzeba, że iako z pierwszey ręki, musi bydz tańszy. — Lepiéy iednak byłoby, i dla téy Papierni, i dla kupujących, gdy by Cena była wiadoma. —

Taż Papiernia skupuie płótna niezdatne, i wszelkie Szmaty, czego Cena ieszcze nie jest wiadoma, skład tego znajduie się na Nowym Swiecie, w Kam: Nr^o 1294. Ktoby więc miał do zbycia takowéy Starzyny niech się uda do tego składu. —

W Pow: Grodzieńskim w Supraslu u XX. Bazylianów znajduie się takóž dobra Papiernia, której gatunków Cena, gdy będzie nám doniesiona, uwiadomim późniéy. —

W Powiecie Osmiańskim w Postawach Dobrach Sukcesorów Tyzenhauzówkich, znajduie się takóž niezła Papiernia, o której Gatunkach Cenie, takóž doniesiém potém, gdy nas o tém uwiadomią. —

Jest ieszcze i innych wiele w Naszym Kraiu Papierni, które w iakich Wojewodztwach znajduią się, oczekiwać będziemy doniesienia.

Przy tak licznych Krajowych Papierniach, przecież wtym czasie znaczny Niedostatek w Warszawie Papieru, bō wszelki klejowy Papier dosyć podrożał, a wodnego czyli Drukowego trudno nawet i dostać, zaczęm gdy gdzie, w iakich Krajowych Papierniach jest podostatkim Papieru, niech raczą donieść o tém do

Dzienn.

Dziennika Handlowego, a łatwo będą mieli Kupców. —

Fabriki Płocienne.

W Powiecie Oszm: w Zodziszkach, nad Rz: portową Wilią, są założone Staraniem Łaskarysa Generała Wojsk Litew: Fabryki Płocienne, to jest: Obrusów, Serwet, Pik: &c. — Cena i gatunki tych Towarów, jeszcze nam nie są wiadome, na których uwiadomienie oczekiwać będziemy. —

Są także też Rękodzieła w Powiec: Grodzieńsk: w M. Grodnie, nad Rz: portową Niemnem, o których także żadney jeszcze nie mamy dokładney wiadomości. —

Krótkość i niedokładność namienionych Fabryk, niech nikogo nie nudzi, nie kładłem ja teraz iako za naypewniéysze, bo niskąd jeszcze o nich nie miałem Doniesienia, sam tylo z własnéy wiadomości zebrałem ie, ale uczyniłem tén Zbiór, niby za wzór, iakim składem wiadomość o Fabrykach iść ma, i iak mają się czynić Doniesienia.

A teraz przystępuję do Artykułu *Transportu Sptawnego.*

ARTYKUŁ IV.

o Transporcie Spławnym.

Handlu naszego Polskiego naywiększą Mocą jest Spławność, która im będzie łatwiejsza i bezpieczniejsza, tym Handel będzie silniejszy i szczęśliwszy, wyjaśniać Ważność téy Prawdy, albo zalecać potrzebę i pożytki, byłaby rzecz nadaremna. —

Bo uznali tę potrzebę wszystkie Rządne Państwa, przyprowadzając do Naywyższej Doskonałości Spławność, co każdy przyzna, kto tylko zna rozrządzenia tych Krajów, przytaczać liczne tego Przykłady w tém miejscu nie zdaie się. —

Uznawali nawet i nasi Przodkowie, stanowiąc w téy Materyi, tak liczne Konstytucye, zacóżby nie należało i nam, zaprzatnąć się około téy Materyi iak nayfilniéy.

Nim więc idąc w Ślady Przodków naszych, Nowe i pomyslniejsze wynaydziem Sposoby, a ułatwiające Spławność cało Krajową, nie odrzeczy będzie tym czasem przypomnieć o tém, co już względem tego postanowili nasi Przodkowie, to jest: o Konstytucyach tyczących się *Spławów*. — Wiadomość tę, mieć po zręczności, sądzę za rzecz potrzebną, mianowicie Handlującym, zręczniéy zaś mieć nie można, iak w tym niniejszym Dziele. — Dla czego pod tym Artykułem mówić się będzie o Rzekach Spławnych, czyli Portowych, w ogólności i szczególności, a nayprzód w Ogólności.

— Rzeki Portowe wolne, są oznaczone różnemi
Konstytucyami, mianowicie Konst: 1597.

Vol: 2. fol: 1457.

Rzeki *Navigabiles* Statutem Krola Albrichta
Anni 1496. warowane a *de Nomine* teraz
" exprymowane, iż są *Juris publici* i do poży-
" tku, i do używania wszystkim należą, *Wisła*,
" *Niepr.* *Stryi*, *Styr*, *Narów*. *Dunajec*, *Bug*,
" *Wieprz*, *Tysmienica*, *San*, *Brda*, *Nida*, *Pro-*
" *śnia*, *Notecz*, mają być wolne od Grobel,
" Tam, Młynów, (oproc 4. Młynów, Kockich
" na *Wieprzu*,) co zwykło impedyować *Nawi-*
" *gacyą*, tedy ponowieniem i objaśnieniem, tęg
" Konstytucyi postanawiamy, iż od tych miéysc,
" od których *Navigabiles* są, na tych Rzekach,
" żaden ani Grobel, ani Tam, ani Młynów, nie
" ma budować, i nie może przeciwko Prawóm,
" i które zbudowane są, do S. Marcina przyszle-
" go znieść powinién, pod winą 200. Grzywién,
" o które każdemu na Trybunale, *inter Causas*
" *Officij* wolno czynić będzie. Na których Rze-
" kach, Cła zadnego, i Naszego Kroléwskiego,
" choć z niego Kwarta idzie, ludzie Stanu Szla-
" checkiego, wedle dawnych Konstytucyi, płá-
" cić nie powinni, które się na ludzie Kupieckie
" tylko mają extendować. Akto by się Cła ta-
" kowego na Rzekach wybierać ważył, taki
" pozwany na Trybunał, za Konwikcyą Stro-
" ny Powodowéy, 200. Grzywién podpadać
" ma, która na póły nam, i Delatoróm. *Cedere*
" na Trybunale, *inter Causas Officij perem-*
ptorié.

— Dal.

— *Dalsze wspomnienie Rzek Portowych. Kon-*
stit: 1613. Vol: 3. f. 183.

Rzeki w Koronie, iako i w W. X. Litt: do
 Portu inż należące, iako i te, komu, i kie-
 dy godne były, i bydź mogły do spuszczenia
 Zbóż, i wszelakich Towarów Leśnych, a o-
 sobliwie w Granicach między Koroną i W.
 X. Litew. Rzekę *Naręw*, a drugą Rzekę
Naręwkę, i w inższych Rzekach W. X. Litew:
 do Portu godnych, w Dobrach Naszych i Sta-
 now Szlacheckich, każdemu wynaydować,
 wyprzątywać, przeczyszczać, i używać po-
 zwalamy, czego nikt bronić ani przeszkody
 czynić ma, *sub pœna* w przeszłych Konstitu-
 cyach i Statutach opisaną. O co każdemu *fo-*
rum na Trybunale Koronnym i W. X. Litt:
 w każdym Terminie, gdzie Strona Załobna
 zechce, zachowujemy: którey winy połowi-
 ca, na Stronę Załobliwą, a połowica na Są-
 d główny, przychodzić ma.

— *Dalsze obwarowanie Rzek Portowych*
Konst: 1631. Vol: 3. fol: 681.

Rzeki *Navigabiles*, iż są *Juris publici* do po-
 żytku i używania wszystkich należą, prze-
 tóż według dawnych Praw, mają bydź wol-
 ne od Grobel, Tam, Młynów, i od wszystkie-
 go cokolwiek zwykło impedyować Nawiga-
 cyą; Ponawiając tedy i objaśniając dawne
 Konfytucye, postanawiamy, aby od tych
 miéysc, od których rzeki *Navigabiles* są,
 żaden Grobel, ani Tam, ani Młynów, budo-
 wać, i nieczém Nawigacyi impedyować nie
 mógł. A iesliby się za jakim budowaniem szko-
 dza komu, w Nawigacyi stała, tedy tę sówicie
 ma

ma nadgrodzić ukrzywdzonemu: A za to że
 Nawigacyom przelzkadza, winy 1000. grzy-
 wien ma zapłacić, którey połowica Delato-
 rowi, a połowica do Skarbu Naszego. Oco
 Forum w Trybunale Koronnym *inter Causas*
Officij, a w Litewkim w każdy Termin, mię-
 dzy Sprawami Obligowemi; albo w Ziem-
 stwie i Grodzie, gdzieby sobie ukrzywdzony
 nayrychleý, Sprawiedliwości dowieść mógł.

— *Aby na Rzekach pomienionych Portowych*
Jazy nie były. Konst: 1557. Vol: 2. f. 608.

Iż do tego czasu zahamować się nie może, aby
 na wolnych Rzekach Jazy nie były; pona-
 wiając Stare Statuta, ustanawiamy, aby ka-
 żdy który Jaz na swém Imieniu ma, zrzucił
 go do Swiątek przyszłych, wyjąwszy Jaz na
 Sonie u Przemyśla dla Soli naszey. A ktoby
 tego nie uczynił, nad Stare winy Statutem
 opisane, które w mocy zostawuujemy, 100.
 Grzywién winy karan bydź ma, a przecie Jaz
 zrzucić będzie winien, pod tąż winą, *quoti-*
es toties, a każdy o taką winę do Grodu mo-
 że pozwać, i tam *peremptorie*, winy dać, gdyż
 iasny dowód oto bydź może, bo Jaz iacno o-
 glądać. —

— *Dalsza Wiadomość o Jazach. Konst: 1563.*
Vol: 2. fol: 649.

Jazy wszystkie *nullis exceptis*, na tych wszy-
 stkich Rzekach, które są *Navigabiles*, we-
 dle Statutum o *Jaziech* mają bydź zrucone,
 pod winą w Konstytucyi opisaną, czego Sta-
 rosta doyrzec ma &c. *rebelles* pozywać we-
 dle Statutu, a gdzieby za Pozwem, niechciał
 — 16—

" temu kto czynić dosyć, tedy Starosta *toties*
 " *quoties pro poena 200. Marc.* postąpić przeciw
 " niemu ma. A Starosta gdzieby Jazu swęgo
 " niezrzucił, tedy pozwany od kogóżkolwiek,
 " *toties quoties*, do Sądu któregożkolwiek, wi-
 " nę opisaną dać ma: wyiawszy tylko Bug, któ-
 " régo wielka Część w Xięstwie Litewskiém
 " płynie, chyba żebyśmy też na Seymie prze-
 " szłym Litewskim, postanowili, aby Jazy tak-
 " że zrzucane były w Litwie. —

— *Dalsza Wiadomość o Jazach Konst: 1565.*
Vol: 2. fol: 69r.

Iż do tego Czasu Jazy nie są zrzucane, tedy
 " koniecznie chcemy, aby się około nich, we-
 " dle *Piotrkówskiej i Warszawskiej* Konstitu-
 " cyi zachowało. A iż się w Statuciech opisało,
 " dokądby *secus facientes & negligentes* pozy-
 " wać miano: tedy oto do Grodu każdy po-
 " zwan być ma. —

— *Excepce i Powinności Jazów. Konst: 156r.*
Vol: 2. fol: 726.

A cz Jazy na Rzekach które mi Spuść idzie,
 " są Konfytucyami pokazane; a wżakże
 " przychylając się dawnym Statutom, w któ-
 " rych zostawiono, ktoby Jaz mieć chciał, aby
 " w nim Slozę albo Wrota czynił: tedy dopu-
 " szczamy, aby powinien był w Jazie Swym
 " Slozy, abo Wrota przeffronne uczynić, żeby
 " wolnie a bezpiecznie towary wżelakie zcho-
 " dzily. A ieśli by się szkoda komu stała, przez
 " On Jaz, abo złe Slozy, abo Wrót uczynienie,
 " takowy każdy Czyi Jaz, onemu każdemu,
 " któremu się szkoda stanie, w Grodzie *in pri-*
 " *mo*

mo *Termino peremptorio*, powinien szkodę będzie nadgorodzić, wedle jego przysięgi. *Sine ulla appellatione vel motione.* —

— *Dalsza Wiadomość Jazów na Rzekach Portowych Litt: Konst: 1607. Vol: 2 fol: 163r.*

Tamy, Groble nowe, i Jazy Dretowe, które mi się impedytuie *Nawigacya*, na Rzekach Portowych, *Niemnie, Gila, i Rusznie*, od Xięstwa Pruskiego, a od Xięstwa Kurlandzkiego, na Rzece *Muszy i Niemenku*, przeciwko Paktóm ku zatrudnieniu *Negocyacyi Obywatelów W. X. Litewskiego*, aby się i na czasy przyszłe tym *Monopolium usui Communi preiudicium*, nie dopuszczało, *vigore Conventus*, znośmy. —

— *Dalsza Wiadomość o Jazach, Tamach, i różnych Przeszkodach, na Rzekach Portowych Konstytucyami warowanych, będzie potem* — Teraz zaś uprasza się *Powszechności*, mianowicie *Handlém bawiący się*, ażeby raczyła donieść do *Dziennika Handlowego*, ieśli niezdarzają się na których Rzekach, iakie sprzeciwieństwa tym *Konstytucyom*, a szkodliwe *Splawności*, za otworzeniem się *Wiosny*, oczekiwać będziemy tak ważnego *Doniesienia*, w Odpowiedź czego, podawać się będą *śródkki*. — A teraz przystępuję do szczególnego *Opisywania Rzek Portowych*, tak tych, które i *pomienionemi Konstytucyami*, są wspomniane, iako i tych, które później mogą być wyjaśnione.

Rzeka Wisła, Wielka Portowa.

Wisła jedna z Rzek większych w Europie, a naysznacznieysza w Polsce, wypływa z Gór

Gór Szląskich, w Xięstwie Cieszyńskiem, płynię przez Polskę około Krakowa, Puław, Czerška, Warsz: Zakroczymia, Torunia, Chełm: Grudziąz: Powiększa się Rzekami, Solą, Skawą, Rabą, Dunajcém, Wiśłoką, Nidą, Saném, Wieprzém, Pilicą, Bzurą, Bugiem, Narwą, Drwencą, Brdą, Ossą, i Motławą. Dzieli się pod Gdańskiem na dwa Koryta, Nogat i *Leniwkę*, iedném do Haffu, drugiém do Morza wpada. Brzegi iey od Granicy Szląskiéy do Sandomierza stały się, Granicą zabranego od Austryi Kraju. Jest Zeglowną, Splaw iey wolny, różnych Séymów waruią Konfytucye, mianowicie Konft: 1670. Vol: 5. f. 391. Tit: *Obwarowanie Desluitacyi*. — Dalsza wiadomość tycząca się Splawności téy Rzeki, udzielana będzie w następujących Częściach. — A teraz uprasza się każdego, któryby doznawał iakich Przeshkód i Niebezpieczeństw, Splawu téy Rzeki tak przez naturę, iako i ręką Ludzką poczynione. — Ktoby zaś przez gorliwość Dobra Powfzechnego, chciał się zatrudnić Opisanie iak naydokładniéyszm Ciałego Splawu Wiśły, zaczynając od początku zkad nasi Obywatele zwykli splawiać, aż do samego końca onéy, nieopulzczając naymniéyszych Zawad, Zakrętów, pod iakiemi Miastami, lub Brzegami, znajduje się co szkodliwego, i iakby można było to naprawić, iakiemi środkami? które Opisanie nawet gotowi iesteśmy nadgrodzić od Arkusza wydrukowanego *Czw: Zł: 1.*

— *Rzeka Niemén takż Portowá Wielka.*

Rzeka *Niemén* jest z Rzek wielkich Portowych, druga — Zaczyna się w Wojew: No-

Nowogrodzkiem, płynie około Grodna i Kowna, potem przez Część Prus, zabiera w *Sietierz*, *Szczupę*, *Świętą*, *Niewiazę*, *Wilią*, *Merecz*, *Kotrę*, *Szczarę*, *Berczynę*, wpada w Bałtyckie Morze pod *Memlén*. — Jak Spławność Jego interesowała Polskę, znać z tego, że Mikołaj Tarło pod Zygm: Augustém, oczyściwszy go, zaśluził na Kolos, wystawiony nad Jego brzegiem, i wdzięczną *Wschroćtera* wierszach Pamięć. —

Wolność od Jazów i wszelkich Tam, na téj Rzece, ubespeczyła Konst: 1607. *Vol: 2 f. 1631. Titt: O Tamach, Groblach, Jaziech.* —

Przy tylu Staraniach, Splaw téj Rzeki dotąd ma ieszcze szkodliwe Niebepieczestwa, o których naylepiéy mógłby całe publicum za informować, *J. X. Narwoysz*, iako używany do przeczyszczenia w kilku miéyscach téj Rzeki, że zaś dotąd, w tychże miéyscach są ieszcze niebepieczestwa, potrzebujące ratunku, więc należałoby. Zwierzchności Krajowéy pomyśleć rychło o tém. — Wiadomość tych niebepieczestw naylepiéy jest znaioma Temuż *JXdzu Narwoyszowi*, który gdyby przez gorliwość Dobra Powszecznego, chciał udzielić téj Wiadomości Krajowi, uczyniłby to, co każdy pocciwy i życzliwy Swéy Oyczyźnie Obywatel, winien jest, wiedząc wszelkie Złe odwracać, choć nie własnemi siłami i czynnością, to przynajmniej doniesieniem. Jeśliby więc zdało się użyć komu téj Gorliwości, niech raczy nadeśłać do niniejszego Dziela, z naydokładniéyszym Opisanie wszystkich Miéysc całego Splawu *Niemna*, a my wydrukniemy nie tylko, że darmo, ale ieszcze zapłacim od *Arkusza Czer: Zł: 1.* ktoby tego ządał.

— Rzet

— *Rzeka Dzwina takż Portowa Wielka.*

Rzeka Dzwina, iest to trzecia z Rzek Wielkich Portowych Polskich. — Zaczyna się w Moskwie, płynie około *Witebska, Połocka, Dyneburga, Rygi*, wpada, w Morze Bałtyckie.

Lubo i dawnieyszymi Czasy starano się, przeczyszczyć tę Rzekę, podług słów Konst: 1607. Vol: 2. fol: 1634. Tit: o *Przeczyszczeniu Rzeki Dzwiny.*

” *Ryżanie*, iż się dobrowolnie, ad *Publicam Commiditatem Negotiationum*, przeczyszczenia Portu na Rzece Dzwinie, podjęli, na co i Summę nie małą, z Kontrybucyi tegóż *Portorium* przyięli, czemu się jednak dotąd dosyć nie stało: ustanowiamy, żeby *intra biennium* mianowani Ryżanie byli wykonać powinni, *sub Poena 1000. Marcarum Delatori persol:* i sowitę nadgrodeniém, każdemu Szkód w téj Nawigacyi podjętych &c. — Zaodęysciem więkšej Części Dzwiny pod Panowanie Rossyiskie, i moc téj Konstytucyi zwątlona; Zaczem chyba późnieyszej *Traktatowej Konstytucyi*, trzymać się mamy względem téj Rzeki Dzwiny, którą Konstytucyą, kładę tu zaraz niżej, pod Tytułem o *Handlu Polski z Rossyą.*

Radzibyśmy jednak udzielić naydokładnieysze Opisanie Dzwiny, dla wygody Handlujących, gdyby kto dobrze znający cały Splaw onę, od początku aż do końca, chciał opisać, i nadesłać nam, a my wyżej wyrażoną Nadgrode dopełniemy.

Dla krótkości Mieysca, opuszczamy teraz wiadomość, o sławnieyszych naszych *Przystanowiskach, Spichrzach, Stadach, Warsztatach*
Sta-

Statków Spławych, zostawując tę wiadomość późniejszym Miesiącóm; a iak skoro kto nadeszle Doniesienie, że ma co względem tego do Najęcia, lub Przedania, tak zaraz i w Miesiącu Marcu o tém wydrukuiemy.

Pod tymże Artykułem, przyrzekliśmy umieścić Taryfły Krajowe i Zagraniczne, do których nim przystąpić, musimy pierwéy dla wygody wżyskich Handlujących, powtórzyć Wiadomość Praw Traktatowych, tycezących się Handlu Polskiego, z *Rossyą, Austryą, i Prusami*: bo wżyskie Taryfły Handlowe, z tych Traktatów wypływają, zaczęć kładziemy tu co do słowa wżyskie te 3. Traktaty Handlowe, które lubo znaydują się, w Konstytucyach, wszelako nie każdy Handlujący, może mieć łatwo sposobność mieć przy sobie Voluminów, a różne i częste Przypadki w Handlu nadarzające się, wyciągają téy wygody, ażeby można mieć prawie zawsze tę Wiadomość przy sobie; *Dziennik zśś Handlowy*, że jest to iedno z tych Dziel, które mieć można zawsze przy sobie; więc, słusznie dla Wygody wżyskich, w tém Dziale tę Wiadomość umieszczamy, która jest słowo w słowo z Traktatów wyjęta.

Wiadomość Traktatu Handlowego z Rossyą.

I.

Nayiasnieysze dwie Strony Kontraktującece, chcąc zachęcić. i pomoc do Handlu, między Mieszkańcami obudwóch Państw, potwierdzają iak naysołenniéy wżysko, co między sobą zawarli, względem wzajemnego Handlu, a mianowicie Artykuł XVIII. Traktatu w Roku 1686. i Artykuł VIII. Traktatu

„ktatu w Roku 1768. iaką i Konfytucye in
 „*Favorem* Kupców Moskiewskich w Kraiach
 „RPltęy Handlujących, i pozwalają wszelką
 „wolność Handlowania, i bawienia się w ich
 „Państwach, z przyczyny Handlu. Wyzna-
 „czą *Konsulów* z obuch Stron, jeżeli tego
 „będzie potrzeba, obowiązują się ich wspie-
 „rać wszędzie, i w każdéy okoliczności, ile
 „będzie można, dla zachęcenia i pomnoże-
 „nia Handlu, co raz bardziéy; iak się zwy-
 „kło dzieć po między innemi Narodami Przy-
 „iacielskiemi, i Sprzymierzonymi, i Obie Nay-
 „iaśnieysze Strony Kontraktujące, we wszy-
 „stkiem iak naydokładnieyszą, obiecują sobie
 „wzajemność.

II.

„Będzie tedy na przyszły czas wolny Handel,
 „między Mieszkańcami, Obudwóch Państw.
 „A ponieważ Rzecz-Pospolita Polska nie mo-
 „że po zakończonych dopiéro rozruchach, tak
 „długich, i tak nieszczęśliwych, ogarnąć wszy-
 „stkie pożytki, któreby mogła mieć z Han-
 „dlu swoięgo; zachowują sobie Nayiaśnieysze
 „Strony, kontraktujące moc Specyfikowania,
 „w przyszłym Czasie tego, co do tych poży-
 „tków, i do utrzymania ściślejszy wzajemności,
 „która bydz powinna między Państwami Szę-
 „siedzkiemi, i Przyiacielskiemi, przydać się
 „może.

III.

„Gdy Handel Soli z Rygi, jest nayznaczniey-
 „szą częścią Handlu, w Wiel: X. Lf: Król
 „JMię i RPlta Polska pozwalają, aby zawsze
 „tak

„ tak był wolny, iak do tych czas, i oświad-
 „ czają, że nigdy niedopuszczą, ażeby iakaż-
 „ kolwiek Kompania, czy Zagraniczna, czy
 „ Narodowa, miała *Monopolium Soli*, i że Kon-
 „ fiskować każą iakiéżkolwiek Składy Soli ob-
 „ ce, a wzajemnie Nayiaśnieysza Imperatoro-
 „ wa JEymść, chcąc ubezpieczyć Polszcze po-
 „ trzebne opatrzenie w Sol, ile ią bliskość
 „ Państw ułatwia, oświadczają: że wolno bę-
 „ dzie wszystkim poddanym RPitey, czy z Li-
 „ twy, czy z Polski, bez dystrykcyi kupo-
 „ wać Sol w całym Państwie Białey Rusi, na
 „ Składach Cesarzowéy JEymci, gdzie im Sol
 „ zawsze w téy Wielości, ile potrzeba będzie,
 „ i tą Ceną, cō i Poddanym Nayiaśnieyszey
 „ Imperatorowéy JEymci przedawana będzie.
 „ Zgodziły się na to obie Strony Kontraktują-
 „ ce, że za wywożenie różney Soli (wyią-
 „ wszy té, która Rzeką *Dzwina* sprowadza-
 „ na będzie, i która cale wolna od Cła zcła-
 „ nie) nie potrzeba inného Cła *importationis*,
 „ albo *exportationis*, lub iakiéykolwiek Dania-
 „ ny płacić, tak w Państwie Rosyjskiém, ia-
 „ ko i w Polsce, prócz tych, które do tych
 „ czas były w zwyczaju.

IV.

„ Rzeką *Dzwina*, będąc granicą Obydwóch
 „ Państw, Nawigacya na téy rzece będzie w sōl-
 „ na Obydwom Potencyom, które mając Wo-
 „ lą osobliwie do niéy zachęcić, i ią ułatwić;
 „ oświadczają, że Nawigacya do Rygi, albo
 „ z Rygi, będzie zupełnie wolna od wszelkié-
 „ go Podatku, dla Obydwóch Narodów, to jest:
 „ że Poddani Moskiewscy, płynący z Państw

„ do téy Potencyi należących, Dzwina do Rya-
 „ gi, albo z Rygi, tą rzeką do wspomnionych
 „ Państw z Produktami, Rzeczami, i Towara-
 „ mi iakiémikolwiek, nie będą nic płacić, za
 „ tę Nawigacyą, i za tén Handel, ani Moskwie,
 „ ani Polszcze, chociażby w drodze byli przy-
 „ muszeni zawiać do lądu, zarzucać Kotwi-
 „ ce, lub bawić się, dla iakiéykolwiek bądź
 „ przyczyny, u brzegu, lub brzegów, nale-
 „ żących do któreykolwiek z Potencyi; i wzaa-
 „ iemnie Poddani RPltéy Polskiey, będą uży-
 „ wać tych samych wolności, i excepcyi z Stro-
 „ ny Obydwóch Potencyi, żeglując i Handlu-
 „ iąc, z Kraiów RPltéy przez Dzwinę, do Rya-
 „ gi, i aby ta Wolność nie była przyczyną ia-
 „ kich bezprawiów, z któreykolwiek Strony,
 „ umówiono: że czy to Moskal, czy Polak,
 „ płynący Rzeką Dzwina, gdy z Rygi płynąć
 „ będą, mają mieć Attestatum, że z tamtąd,
 „ a nie skąd inąd idą.

V.

„ Lubo już obwarowano dawnémi Traktatami,
 „ i terażnieyszym utwierdzono, żeby Cła i Da-
 „ niny, przez partykularne Osoby wybierane,
 „ były zniesione, iednak Król JMśc i RPlta Pol-
 „ ska, obiecuia mieć staranie, aby iak nayści-
 „ śléy to było zachowane, i ukarać surowo
 „ tych, którzyby śmieli się temu sprzeciwić,
 „ takóž obiecuia, że Sprawiedliwość będzie
 „ wráz, i bez odwołki uczyniona Kupcom Mo-
 „ skiewskim, handlującym w Polszcze, gdy-
 „ by byli ukrzywdzeni przez Poddanych Pol-
 „ skich, a to dla tego, żeby Handel nie cier-
 „ pił przeszkody, lub zwłoki. Toż samo o-

bie-

biecuie Nayiaśnieysza Cesarzowa JEymść Ku-
pcom Polskim, handlującym w Jéy Państwach.
Do tego obie Potencye, ehcąc uczynić ie-
dność między Sobą, dla swoich Poddanych,
i postarać się im o wszelkie pożytki, dobre-
go Sąsiedztwa; oświadczają, że wszystkie
Towary, któremi Oba Narody do tych czas
handlowały, wzajemnie na potém inného
nie będą płacić Cła, *exportationis*, *vel im-*
portationis transitus, lub iakiégokolwiek po-
datku, tylko to, co do tych czas było w zwy-
czaju.

VI.

Handel W. X. Litewskiego z Miastém Rygą,
będzie wolny, nie obciążony Cłém *importa-*
tionis na Produktach Polskich, ani Cłém *ex-*
portationis na Towarach, które Polska na
zamian z tego Miasta sprowadza,

VII.

Będzie wolno Kupcom i Poddanym, obydwóch
Potencyi, w przypadku Choroby, lub w ia-
kimkolwiek czasie wprzód, lub *in Articulo*
mortis legować Testamentém, lub iakąkol-
wiek inną Dyspozycyą, albo darować To-
wary, Sprzęty, Pieniądze, Pratenysze, wszy-
skie Dobra ruchome, które im będą nale-
żały, albo mogą należeć, przy skonaniu w
całej rozległości ich Państw; a gdyby się
zdarzyło, żeby Kupiec Moskiewski umarł w
Polszcze, albo Kupiec Polski w Państwie Mo-
skiewskim, czy on uczynił Testament, czy
nie, iego Towary, Rzeczy i wszystko, co
po nim zostaćby mogło, będzie oddane za

„ Kwitém, nie nie przytrzymując Krewnym,
 „ Spolnikom, albo temu, który stawia się do
 „ odebrania; z tym Warunkiem: że Testament,
 „ lub Prawo Dziedziczenia, *post intestatos*, bę-
 „ dzie dowiedzione, podług Prawa Mieysca,
 „ w którém Osoba umarła; i podług waloru
 „ tego, co za Granice wywiezione ma być,
 „ dzieląc od sta będzie zapłacone.

Wiadomość Traktatu Handlowego z Austryją.

I.

„ Chcąc roskrzewić i wspierać Handel, mię-
 „ dzy dwoma Państwami, Najjaśnieysze
 „ dwie Strony Kontraktujące, stanowią, żeby
 „ od Daty teraźniejszego Aktu, od wprowa-
 „ dzenia wszelkiego rodzaju Żywności i To-
 „ warów, bądź w Produktach, bądź w Ma-
 „ nufakturach, nie płacono z obydwóch Stron,
 „ tylko po cztery od sta, według nowéy Ta-
 „ ryfey, która gdy teraz zaraz nie może być
 „ ułożona, z Specyfikowaniem Ceny, Wagi,
 „ Miary, lub liczby Towarów, według ich ro-
 „ dzaju, dla uprzątnienia wszelkiéy trudności,
 „ lub tłómaczenia; z tém jednak ostrzeżeniem,
 „ ażeby rzeczzone Żywności i Towary, były
 „ Produkcyi, albo własnéy Fabryki Polskiéy,
 „ żeby to było zaświadczone; a świadectwo
 „ podpisane na Komorach; i żeby Towary, któ-
 „ ré mogą być Cechowane; tymże Cechém
 „ naznaczone były, według Form i Kopiy, któ-
 „ ré wzajemnie będą komunikowane; dla te-
 „ go stała ugoda, żeby w czasie trzech Mie-
 „ sięcy, rzeczona Taryffa była ułożona, i wza-
 „ jemnie zamieniona, która na potém za Re-
 „ gule

„ gułę Mużyć ma, iako Piśmo Autentyczne, do
 „ terażnieyżego Traktatu należące. Na fun-
 „ damencie téż Taryffy, która iedno tylko
 „ Cło ustanawia, na Lądzie i na Wodzie, po
 „ wszystkich *respective* Granicach, obydwóch
 „ Krajów; zgodzono się wzajemnie na to: że
 „ każdy Kupiec, który według Taryffy zapła-
 „ cił Cło importacyi na iednym mieyscu, nie
 „ może być więcéy przymuszony, pod za-
 „ dnym pozorém, do zapłacenia tegoż Cła dru-
 „ gi raz, na inném mieyscu.

II.

„ Najiaśnieysza Cesarzowa JEymść Królowa,
 „ nie będzie wyciągała, od wywożenia do Pol-
 „ ski Żywności, bądź Produkcyi, bądź Fabry-
 „ ki Stanów Jéy Dziedzicznych, iak $\frac{1}{2}$ od sta;
 „ wszelką wzajemność placenia, od wyiscia Pro-
 „ dukcyi Polskich, do Jéy Kraiów wychodzą-
 „ cych, waruje się.

III.

„ Co się tycze *Wina Węgierskiego*, obwarowa-
 „ no: że Najiaśnieysza Cesarzowa JMść Kró-
 „ lowa, obiecuie ułatwić, ile tylko można, wy-
 „ wożenie tegoż Wina, a Polska z swojey stro-
 „ ny nie będzie wyciągała więcéy od wcho-
 „ dzenia onégoż w Kray Jéy, iak pół Czerw-
 „ Złotego równie od Beczki i Antała.

IV.

„ Wolno będzie każdego czasu Polakom wy-
 „ wozić Produkcyę, które się w Polsce ro-
 „ dzą, albo w niey są Fabrykowane, do wszy-
 „ skich Kraiów Najiaś: Cesarzowy JEymści

22 Królowy, wyiawszy Towary zakazane, Spe-
 23 cyfikowane z obydwóch Stron, w nowéy
 24 Taryffie, i oneż przedawać, byle zapłacili
 25 za nie, Cło przez nową Taryffie ułożone, to
 26 jest po 4. od 100. co ze wszech miar, ró-
 27 wnie zachowane bydź powinno w Polsce;
 28 względem Poddanych Nayiaśnieyszéy Cesa-
 29 rzowy JMci Królowy; i jeżeliby na którym-
 30 kolwiek bądź mieyscu poddani dwóch *respe-*
 31 *ctive* Kraiów, przez przedanie Towarów nie
 32 wyszli na swoje; tedy bez wszelkiéy prze-
 33 szkody, i bez zapłacenia naymnieyszego Cła,
 34 pod jakimkolwiek bądź pretextem, będą mo-
 35 gli wracać się z niemi do siebie lądem i wodą.

V.

23 Od wszystkich Towarów, które z Królestwa
 24 Polskiego przez Kray Nayiaśnieyszéy Cesa-
 25 rzowy JMci Królowy przechodzić będą, czy-
 26 li Lądem, czyli wodą, naywięcéy jeden od
 27 sta płacić się będzie Tranzytu, według Taryffy
 28 już na tén koniec oddanéy; tudzież Cło zwy-
 29 czayne na utrzymanie Gościńców tak, iak ie
 30 płacą sami poddani Nayiaśnieyszéy Królowy
 31 JEymci. Rzeczzone Towary, żadnym rewiz-
 32 yom i ich Possessorowie przyśiędze, nie bę-
 33 dą podlegli, wyiawszy w przypadku oczy-
 34 wistego oszukaństwa, w czém z strony Pol-
 35 skiéy, wszelka będzie zachowana wzajemność,
 36 względem wszystkich Towarów, i Zywno-
 37 ści przychodzących z Kraiów Dziedzicznych
 38 Nayiaśnieyszéy Cesarzowy Królowy JMci,
 39 i przez Kray Polski przechodzących.

VI.

23 *Handel Soli* będzie zupełnie wolny w całéy
 24 rozległości Kraiu RPłtęy, tak dalece: że każ-
 25 demu

21 demu wolno ią będzie przedawać bez prze-
 22 szkody; i że każdemu wolno będzie kupo-
 23 wać ią, i w nią się opatrzyć, gdzie mu się
 24 podoba. Najiaśnieyszy Król JMć i RPlra
 25 Polska oświadczają, że nie pozwolą nigdy
 26 na *Monopolium* tego Towaru, i ułożyły o-
 27 bie Potencye: że od sprowadzenia Soli ia-
 28 kiękolwiek z Kraiów Austryackich, wyią-
 29 wízy tę, którą Wisią sprowadzona będzie,
 30 i którą od wszelkiego Podatku zupełnie wol-
 31 na zostanie; nie będzie potrzeba płacić in-
 32 szych Podatków *importationis*, *vel exportationis*
 33 Cła, lub iakiegokolwiek Poboru w Pań-
 34 stwie Najiaśnieyszey Cesarzowy JEymci Kró-
 35 lowy i w Polsce, prócz tych, które od
 36 tych czas były w używaniu w Xięstwie Li-
 37 tewskiem, podług różności Gatunków Soli; i
 38 to Cło ustanowione będzie od Cetrara, ma-
 39 jącego sto funtów Warszawskich.

VII.

21 Towary sprowadzone Rzekami Granicznemi
 22 obydwóch Państw, nie będą obciążone za-
 23 dnym Podatkiem, tak dalece: że wybieranie
 24 Poboru za przeprowadzenie, *transitus* nazwa-
 25 ny, będzie tylko na tén czas miało miejsce,
 26 gdy właśnie przez Kray, którękolwiek z
 27 dwóch Potencyi przeprowadzone będą.

VIII.

21 Partykularne Osoby, nie będą mogły wyma-
 22 gać Cła od Zywności i Towarów, które mi
 23 Obie Potencye Handlować będą; wyiąwszy
 24 jednak opłatę od Przewozu i Mostowego, któ-
 25 rą przez Zwierzchność Kraiową, ułożona be-
 26 dzie, podług proporcyi *Expensy*, na ich
 27 utrzymanie,

Utrzye

IX.

" Utrzymywane będzie iak naywiększe Bepie-
 " czeństwo, wzajemna Protekcyja, i naypręd-
 " sza Sprawiedliwość, dla wszystkich Handlu-
 " iących, ażeby pod żadnym pozorém nie by-
 " li uciemiężeni, i żeby mogli iechać w Inte-
 " refsach Handlowych; i powracać bezpiecznie
 " z Obu Stron, płacąc Podatek ustanowiony
 " nową Taryffą, tak dalece: że wszystkie śa-
 " twości i uwolnienia, które Nayiaśnieysza Ce-
 " sarzowa JEymosć Królowa pozwoli podda-
 " nym Nayiaśnieyszey Rzeczy-Pospolitey Pol-
 " skiéy, będą wzajemnie zachowane dla pod-
 " danych Nayiaśnieyszey Cesarzowy Królowy,
 " i Sprawiedliwość z obydwóch Stron, w wszel-
 " kich Sprawach, pochodzących z interesu w
 " Handlu, będzie czyniona z tém samém be-
 " spiecznictwém, co i dla Spraw Wexlowych.

X.

" Ponieważ Handel ma być wolny, obowią-
 " zują się przeto obydwie Strony, że nawet
 " Zwierzchność nie będzie mogła przymuszać
 " Kupców do przedania swoich Towarów, lub
 " kupienia, pod iakimkolwiek bądź pretextem.
 " Także nie będzie przymuszenia wzajemné-
 " go do przyięcia zamiast pieniędzy gotowych,
 " iakichkolwiek rzeczy; chyba że to dobro-
 " wolnie, albo za ugodą między Kupcami sta-
 " nie się.

XI.

" Cło wzajemnie ustanowione nową Taryffą,
 " powinno być płacone wszędzie, Złotem,
 " lub Monetą srebrną, Kurrencyą w Krailu ma-
 " iącą

iącą, iak się będzie podobalo przedaiącemu,
który nie może bydz przymuszony do płacenia tym, lub owym *in specie* Gatunkiem.

XII.

Wolno będzie Kupcom i Poddanym obydwóch Państw w przypadku choroby, lub w jakimkolwiek czasie przed, lub przy samey śmierci, legować Testamentem, albo inżem iakowem rozrządzeniem, i darować komu im się zdawać będzie, Towary, Rzeczy, Pieniądze, Pretensye, Długi do odebrania, i wszelkie Mobilia do nich należące, lub należec mogące w czasie śmierci, w całym tychże pretensyi Kraiu; a gdyby się zdarzyło, żeby który Kupiec Nayiaśnieyszey Cesarzowy JEymci Królowy umarł w Poszcze, albo Kupiec Polski w Państwie Cesarzowy JEymci Królowy, czy uczynił Testament, lub nie, ich Towary, Rzeczy, i cokolwiek po nich zostanie, będzie oddane, za zdaniem Rewersu, bez najmniejszego uszczerbku ich Wspolnikom, Krewnym, albo temu, który się stawia do odebrania onych; z tém jednak ostrzeżeniem, że Testament, albo Prawo *abintestato* będą wyprobowane, podług Prawa tego mieysca, na którym Kupiec umrze; i że od tego wszystkiego, co z Kraiu wyniesione będzie, trzeba zapłacić od waloru tychże Rzeczy, dzieścić od sta.

XIII.

Gdy nakoniec RPlta Polska, nie może po skonczoném dopiero zamieszaniu, tak długiem i szkodliwém, obiać zaraz wszystkich zysków, któ-

które mieć może z Handlu przyszłego, Naj-
 iśnieysze dwie Strony Kontraktujące zach-
 wują sobie na potem Specyfikacyą tego wszy-
 stkiego, co może przydać się do tychże zy-
 sków, i do utrzymania wzajemności iak nay-
 doskonalszey, którą przystoi między dwiema
 Potencyami, Sąsiedzkiemi i Przyjacielskiemi.

Wiadomość Traktatu Handlowego z Prussami.

I.

Polakom będzie wolno wprowadzać do Miast
 wszystkich Króla JMci Pruskiego, nawet
 w Prusiech Zachodnich położonych wszyst-
 kie Kraiowe Produkta, aby tam sprzedane
 były, nieopłacając więcéy od Cła, iak dwa
 od sta.

II.

Wolno będzie Polakom przez Kray Króla JMci
 Pruskiego (Królewicz wyiawszy, któremu
 Prawo Składu iest zachowane) do Cudzych
 Kraiów wywozić Produkta swoje, płacąc tyl-
 ko 12. od 100. Tranzytu, bez żadnego in-
 nego Cła, pod iakimkolwiek bądź pozorém.
 Pod tę wolność nie mają bydź podciągane To-
 wary zakazane, które będą wymienione w In-
 struktarzu; ani té, które są potrzebne do Fa-
 bryk Kraiowych Króla JMci Pruskiego, któ-
 ré podpadać będą pod té samé Zakazy, i o-
 płacenia Podatku, iak dawniey; iako to: Drze-
 wa, Ziola, i Minerale do Fabrykowania po-
 trzebne, Galas, Skury surowe, iakiegokol-
 wiek Zwierza; Siemie, Welna nie wyrobio-
 na, Bawełna, Przędza, i z Welny Tureckiey,
 prze-

Przędza Lniana biała, surowa, i Przędza na Knoty; z tem wszystkiem, wolno będzie Drzewo przewozić do Cudzych Kraiów przez Prusy Zachodnie, za wypłaceniem zwyczajnego Tranzytu.

III

Wolno będzie Polakom kupować wszędzie, podług upodobania, w Państwach Króla JMci Pruskiego, i do Polski wywozić wszystkie Towary, których potrzebować mogą, płacąc tylko 2. od 100. za wyprowadzenie wzajemnie RPlta Polska wzmieniwszy Cło *importationis*, i Tranzytu w Polsce do 2. od 100. a nie więcej od Towarów w Prusiech Fabrykowanych.

IV.

Wolno będzie Polakom też same Towary z innych Kraiów sprowadzać; ale w takowym razie będą musieli opłacać 12. od 100.

V.

Zeby Polakom ułatwić wszelkie w każdą rzecz opatrzenie, Król JMć pozwoli Miastom, Mammel, Tylsyt, Królewiec, Elbląg, Bydgoszcz nad Brdą, Szczecin, Drezdenek, i Wrocławowi, mieć u siebie Towary Jedwabne i Sukienna przednie, Fabrykowane w inszych Kraiach na potrzebę Polaków, pod kondycją, że oni obowiązują się wziąć za połowę Ceny kupna swęgo w każdym Gatunku Towarów w Kraiu Fabrykowanych, i zapłacić 4. od 100. za wyprowadzenie tychże Towarów; inaczey Towary obce będą podlegały tym

„ tymże samym Podatkom, iakby właściwie
 „ z obcych Kraiów prowadzone były.

VI.

„ Miasto *Gdańsk*, będąc wcale obce Królowi
 „ JMci Pruskiemu, będzie tym samym Prawom
 „ i Kondycyom podlegało, co i Cudzoziemcy,
 „ w opłaceniu Tranzytu, nie placąc żadnego in-
 „ nego Cła, pod iakimkolwiek pozorem.

VII.

„ Zapobiegając wszelkim Depaktacyom, oraz
 „ uprzężając wszystkie trudności i kłótnie, któ-
 „ ré z tychże wyniknęłyby mogły; Król JMć
 „ rozkazał ułożyć nową Taryffę, ustanawiają-
 „ cą Podatek, od każdego Towaru po 2. od 100.
 „ tak od Towarów do Kraiu Polskiego wcho-
 „ dzących, iako téż od tych, które z niego
 „ wyprawdzone będą, która to Taryffa bę-
 „ dzie Fundamentem, do wybierania wszelkich
 „ Cel: przeto Polacy wprowadzając, lub wy-
 „ prowadzając Towary, z Prowincyi J.K.Mci;
 „ tym a nie innym trybem Cło wypłacać bę-
 „ dą; ale Cło wynoszące 12. od 100. wybie-
 „ ranę od tego wszystkiego będzie, cokolwiek
 „ Polacy przewiozą z Polski do *Gdańska*, lub
 „ innego obcego Kraiu, albo z *Gdańska* i ob-
 „ cego Państwa, do Polski.

VIII.

„ Zeby poznać wybieranie Cła we wszystkich
 „ Prowincyach, i uczynić poddanym Pruskim
 „ i Polskim, równą łatwość i pożytek, z Hana-
 „ dlu, jedno Cło będzie po wszystkich Grani-
 „ cach Królestwa Polskiego, i wszędzie będą
 „ Ko-

„ Komory, na wybieranie Cła, podług deklaracyi, zachowując wszelką Weryfikacyą na miejscu, do których Towary są (prowadzone, lub skąd są wyprowadzone, albo do Miasta najbliższego, gdy będzie podeyrzenie o oszukanie Komory; żeby nie przetrzymać, lub ubliżyć Towarów przy wprowadzeniu; pod kondycyą jednak, że w Państwie nie nastąpi wywóz, chyba za pokazaniem Faktur, wyrażającym wszystko, co się zawiera w Skrzyniach, Tłomokach i Pakach, które będą pieczętowane, ażeby nie były otworzone, tylko na miejscu, albo w Miastach, gdzie będzie potrzebna rewizya, w przytomności Dozor nad przewożeniem mających, i Strazników od Króla do tego wyznaczonych, że liczba Paków zgadzać się będzie z Ekspedycyami, w których wyrażone są Kwity, za opłacone Cło, podług której liczby wszystkie Towary zataione i nie opłacone, podpadną pod Konfiskacyą, prócz Grzywien wynoszących czworo tyle, ile Cło tym sposobem oszukane.

IX.

„ Wszystkim bez dystrykcyi poddanym Królestwa Polskiego, będzie dana Protekcyą Króla JMei Pruskiego, i wszelką im będzie uczyniona Sprawiedliwość. Nie będą mogli być nagabani, ani zatrzymani w Jego Państwach, i pod jakimkolwiek pozorém; chyba z przyczyn Długów, i popełnionych Występów, dla których staną się Sądowi na to ustanowionemu podległými; prócz tego będą mogli wolno wszędzie przechodzić, bez

boia-

„ boiaźni, żeby byli zawerbowani do Woy-
 „ ska: gdyż będzie wyraźny Rozkaz, żeby się
 „ im w tym punkcie nie działą gwałty, z za-
 „ leceniém Komendantom Woytkowym, że-
 „ by bez odwłoki odsyłali tych, którzyby się
 „ o takowe Wiołencye uskarżali, i żeby suro-
 „ wo karali dowódców tego gwałtu, pod ka-
 „ rą utracenia Łaski Królewskiej.

X.

„ Wszystkim poddanym Najjaśniejszego Kró-
 „ la JMci Pruskiego, będzie dana podobnaż Pro-
 „ tekcyja od Rządu Kraiowego Polskiego, i toż-
 „ samo Cło w Polsce. płacić się będzie za te
 „ Towary, które z Kraiów Króla JMci Pru-
 „ skiego wyprowadzone, albo z Polski do Kra-
 „ iów Jego wywożone będą. które Polacy płacić
 „ mają w Państwach Króla JMci Pruskiego.

XI.

„ *Handel Soli* zupełnie będzie wolny w całej
 „ rozległości Stanów RPłtęy, tak dalece, że
 „ każdemu wolno będzie Sol w Polsce prze-
 „ dawać, bez najmniejszey przeszkody; i że
 „ każdy będzie ją mógł kupować, i opatrzyć
 „ się w nią tam, gdzie mu się podoba. Naj-
 „ jaśniejszy Król JMśc i RPłta oświadczają się,
 „ że nie dopuszczą żadnego *Monopolium Soli*.
 „ Ta zaś, którą Poddani Pruscy prowadzić bę-
 „ dą *Wisłą*, albo którą Polacy, tąż Rzeką wy-
 „ prowadzać do siebie będą z Kraiu Króla JMci
 „ Pruskiego, będzie zupełnie wolna od wszel-
 „ kiego Podatku; słowem: od Soli nie będzie
 „ w Polsce innego Cła, *inpectionis*, i iakie-
 „ gokolwiek opłacenia, prócz tego, które do-
 „ tąd

własnych Towarów, a które Narodóm Sąsiedz-
kim są potrzebne przez co Kupcy Obcy, wi-
dzieć się będą prawie przymuszonymi, dla uczy-
nienia Kontraktów, dla wzajemnych Kwitów,
dla poznawania Towarów im potrzebnych, i
innych Interesów i prawowania, co rocznie raz
albo dwa razy do takiego Państwa przyjeżdżać;
i razem miła im ta Okazyja będzie, że na tych
Jarmarkach Swoie takż Towary pozbędą. —
Jarmarki Lipskie iedynie na tём się fundują,
iakoż niepodobna aby inaczey Sławne i Stałe
były. — W Kraju zaś takim, iakim ieszcze nasz
jest *Polski*, gdzie mało jest własnych Towarów,
wielkie Jarmarki są po części szkodliwe, bo na
nich same tylko Cudzoziemskie Towary, na
przedaż przywożą, a *Jarmark* takowy, nic in-
nego nie jest, tylko *Wit* wielki, który Pienią-
dze nasze do siebie porywa, i podobno bez na-
dziei powrócenia, gdy od nas nic kupić nie ma-
ią. Ale pozwolmy i na to, że Cudzoziemcy w
wzajemnie skupują, nie które Towary nasze
dla siebie, i z tей przyczyny nie co Pieniądzy w
Kraju Naszym zostawują, iednakże te małe zo-
stawienie, względem Owego Corocznie wiel-
kiego wywozu Gotowizny, albo mało co, albo
nic nieznaczy. — Samo tylo miéysce, w któ-
rém *Jarmarki* bywają, tén dla siebie ma poży-
tek, że przez to dłużey nie co bronić się może
przeciwko powszechnemu Ubóstwu. — Ze zaś
w naszym Kraju tych Miéysc jest dosyć, na któ-
rych *Jarmarki* bywają, więc powszechne Ubó-
stwo nie będzie. — Liczność ich tak jest wiel-
ka, że gdyby przyszło wszystkie razem wie-
jedno zebrać, przypadłoby nie mał na każdy
Dzień po iednym Jarmarku, a tak Ludzie z Jar-
mar-

marku do Jarmarku przejeżdżając się, uczyniliby tym sposobem nieustanny w Kraju Jarmark, przezco za czalęm przyjdzie to o Polsce powiedzieć co mówią o Holandyi, że w Holandyi nie ma żadnych Jarmarków, ale cała Rozciągłość Kraju, i cały Przeciąg Roku, składają Jarmark ustawiczny, ponieważ jest tam zawsze Handel, i wszędzie równie kwitnącym.

Gdy więc liczność Jarmarków, broni i od Powszechnego Ubóstwa, i Handel prawie nieustannym czyni, Musznie zatem w tém miejscu należałoby wymienić wszystkie nasze Jarmarki, że zaś w Początkach, trudno jest wiedzieć o wszystkich; kładziemy teraz tylko te, które nam są wiadome, resztę zostawiając czasowi dalszemu, gdy nam będzie dokładna nadesłana Wiadomość podług niższey Informacyi.

Wiadomość Jarmarków Krajowych.

Annopol. w Woj: Wołyńskiem, Powiecie Łuckim, Dobrach Dziedzicznych Xiążęcia Jabłonowskięgo, nie daleko Ostroga, Mil 5. od Zaslawia — Jarmarki uprzywilejowane, dla różnych zamieszkań Krajowych były zaprzestaly, a teraz przez otworzone Handle Zagraniczne, i Znaczne Składy, tak Kupców Tureckich, iako i Moskięwskich, są rozpoczęte, ma Jarmark przez 6. Niedz: trwający, zaczynający się 13. Czerwca, z Wszelkimi dla przybyłych wygodami, na który to Dzień, i Czas, z wszelkiego rodzaju Towarami, bydź życzących, Zaprasza te miejsce. —

Babimóst. w Woj: Poznańs: — Jarmarków ma 8. 1. w Pon: po Nawr: S. Pawła, 2. w Pon: po

po Srodop: 3. na S. Stanisław, 4. na SS: Piotra i Pawła, 5. w Niedzielę przed S. Wawrzyńcem. 6. w Pon: po Narod: P. Maryi. 7. w Pon: po Sw: Marcinie, 8. na S. Tomasz.

Bełżk M. w Woj: Bełżk: pod Pan: Aust: którego Kray jest oblany Rzekami Bugiem i Wieprzém, jest żyzny, Bogaty w odkryte nowo na wielu miéyscach Minery i Zupy Solne. ma gdzie niegdzie ziemię obracającą Drzewa w Kamień. — *Bełżk* leży od Lwowa *Mil* 8. od Krak: 40. od Zamościa 9. — *Jarmark* ma na S. Michał. —

Berdyczów M. w Woj: Kijówsk: Imienia Xiążąt Radziwiłłów, leży od Dubna *m.* 26. — *Jarmark* ma na S. Jan Star: Stylu: — Po którym skończonym, iadą Kupcy Moskale, i Zydzi, do Wytokiego, i Zelwy; Z tamtąd do Łęczna pod Lublinem, a z tamtąd do Łowicza w Wielki Pol: które to Jarmarki z Kontraktami Dubieńskimi są nayszczęśliwsze. —

Bereżeczko M. Woj: Wołyń: dosyć Handlowne i obiadę, jest Domu Zamòysk. Poddani zaszczycają się Wolnością, mało znaną w Polszcze, leży od Dubna *m.* 6. od Łucka 7. — *Jarmark* ma na S. Ilyi Kal: Rusk.

Białystok M. w Woj: Podlaskiem, jedno z nayporządniejszych Miast Pol: jest Domu Brannickich, leży od Warsz: *m.* 28. od Grodna 12. — *Jarmark* ma na S. Jan, który trwa zawsze 4. Niedzielę: Miewa Kupców zewsząd Tygodniem pierwéy niż się zaczyna, nawet Oryentalni Kupcy, z Towarami Bogatemi różnemi, Ormianie z Końmi, Ukraińcy, z Wołami, &c. zwykli bywać. —

Bojanowa M. w Woj: Poznańsk: Osiadła

wielu Sukiennikami. — *Jarmarków* ma 3. 1. w Pon: po Niedz: Szrodop: 2. w Pon: po SSS: Trócy. 3. w Pon: po Sw: Dominiku.

Brodnica M. w Ziemi Michałowskiéy pod Państ: Prusk: leży nad Rzeką Drwęcą od Torunia m. 9. — *Jarmark* ma na S. Jan.

Brody M. w Woj: Wołyńsk: teraz pod Pan: Austr: zamieszkałe od mnóstwa Żydów, których tam na 40000. liczono, ich handlém sławne; jest Domu Potockich, leży od Lwowa m. 13. od Dubna 7. *Jarmarków* ma dwa: 1. na 8. Krole. 2. na S. Łukasz.

Brześć Litt: M. Stół: Tegoż Wojewośtwa, dosyć handlowne, leży nad Rzeką Bugiem, m. 24. od Warszawy. *Jarmark* ma na S. Agnieszkę.

Busk w Woj: Belzkiém pod Pan: Austr: leży od Lwowa m. 7. od Dubna 13. *Jarmark* ma na Znalezienie S. Krzyża.

Chetm w Woj: Ruskiém, grunta ma żyzne i pełne na wielu miejscach Kredy, leży od Warsz: m. 33. od Lublina 9. od Włodzim: 15.

— *Jarmark* ma na Narodz: P. Maryi. —

Częstochowa M. w Woj: Krak: leży nad Rzeką Wartą, od Krak: m. 20. — *Jarmarków* ma 4. 1. na Nar: P. Maryi. 2. w Nied: Wstępna. 3. w Nied: Świąteczna. 4. na S. Katarzynę.

Czucz w Woj: Sandomir: pod Pan: Austr: dosyć handlowne, w gruncie Żyźnym, o m. 2. od Rzeszowa, od Lwowa 23. — *Jarmarków* ma 3: 1. w Świątki, 2. na S. Jan, 3. w Nied: po S. Bartłomieju.

Drohobycz w Woj: Ruskiém pod Pan: Austr: w Gruncie bardzo Żyźnym, leży od Samborza m. 4. — *Jarmark* ma na 1. Nied: po S. Bartłomieju podług Kal: Ruskiego.

Drze.

Drzewica w Woj: Sandom: Sławne Rudami Żelaznemi, i Fabryką Passów dosyć znaczną, gdyby była w swym utrzymywana Stannie, jest Imienia Szaniawskich, — Targ jeneralny w Nied: Zapustną, przez 5. Dni, na różne Żywności, z wizerką wolnością, dla kupujących, i przedających, znajdują się tam Ryby Słonę, Jeśiotr, &c.

Dubno Znaczne M: w Woj: Wołyń: Kontraktami i Ordynacją Xiążąt Sanguszków, jest dosyć Handlowne, leży nad Rzeką Irwą, od Brodów m. 7. od Lwowa 20. od Berdyczowa 20. od Warsz: 60. — *Jarmark* ma na 3. Króle Ruskie.

Elbląg M. Pruskie w Woj: Mołborskiem *Hanzeatyczne*, Handlowne, leży nad Rzeką Elbringą, w Gruncie Żyźnym, podług Rączyńskiego, ma Kamień Agatowy, Perły, Dyamenty, Rubiny, leży od Warsz: m. 40. od Krolewca 14. od Gdańska 10. — *Jarmarki* ma 2: 1. Lipca 22, 2. na S. Marcin.

Frankfort nad Rzeką Odrą M: Średniemy Marchii Brand: Sławne Jarmarkami, handeliego jest bardzo znaczny osobliwie z Polską. Leży od Sztetyna m. 12. od Krakowa m. 64. — *Jarmarków* ma 3: 1. w Ponied: po Niedz: Suchy. 2. w Ponied: po S. Małgorzacie 3. w Pon: po S. Marcinie. —

Fredland M. Czeskie na Pograniczu Śląska o mil 6. od Gorlicza — *Jarmarków* ma 4. 1. w Nied: *Quienquagesimæ*. 2. w Nied: po Bożém Ciele. 3. w Nied: po S. Dominiku. 4. w dzień Wszystkich Świętych.

Gniezno M. Stołecz: Tegoż Wojewodz: od Kalisza m. 14. od Pozn: 7. od Warsz: 43. — *Jarmark* ma na S. Tróycę.

Grodno M. w Woj: Trock: Handlowne, Osiadłe, wniezione tu Rękodziela za Staraniem Panującego Monarchy z bogaciły Go znacznie, leży nad Rzeką Niemnem, od Wilna m. 25. od Warszawy 48. od Nitawy 52. — *Jarmark* ma na Podwyż: Świętego Krzyża. —

Gdańsk w Woj: Pomors: z Portem Stawny dla handlu, który z Całą prowadzi Północą, iest Miasto wolne *Hanzeatyczne*. Rządzone przez Swój Magistrat, *Gdańsk* liczy Osiadłych Obywatelów na 80000. prócz wielkiey liczby obcych. — Leży nad Radniem i Motławą od Morza o milę, Wiślą czyli Leniwką Opasany, od Króléwca m. 21. od Torunia 24. od Warszawy 49. od Włocławka 125. od Paryża m. Fr: 300. — *Jarmarków* ma 2. 1. na S. Dominik. 2. na S. Marcina. —

Grudziądz M. Pruskie w Woj: Chełmiń: leży przy u. sciu Rz: Olsy w Wiśle, od Chełmna m. 6. — *Jarmarków* ma 3. 1. w Ponied: po Niedz: Such: 2. w Pon: po S. Barbarze. 3. w Pon: po S. Katarzynie. —

Horyngród na Wołyniu — *Jarmarków* ma 4. 1. na S. Tróycę. 2. na Szrodop: Ruskie. 3. tamże na przedmieściu Mikulin: na S. Włodzimierza. 4. na SS: Chleba i Borysa.

Janów w Woj: Ruskiem pod Pan: Austr. w Gruntach dobrych z wielkimi Stawami, od Lwowa m. 3. — *Jarmarków* ma 6. — 1. na Nowy Rok Ruski, 2. na Nays: P. Gromn: 3. na Narod: P. M. 4. na S. Jędrzéz. 5. na Wniebośnienie Pańskie, 6. na S. Michał. —

Jarosław w Woj: Ruskiem, pod Pan: Austr. piękne i znaczne Miasto, Imienia Xiążąt Czar-toryjskich, Handlém i Jarmakiem walnym na
By-

Bydło zalecone, ludne i Rzemieślników ma do-
fyc. Leży w Gruncie zżyżnym nad Sanem, od
Lwowa m. 14. od Rzeszowa 7. od Tarnowa 18.
od Krakowa 29. od Warszawy 54. od Wiednia
87. — *Jarmarków* ma 3. 1. w Popiel: 2. na
Wniebowstap: Pańskie. 3. na S. Jędrzey. —

Jaroczyn w Woj: Kaliskiem — *Jarmar-
ków* ma 4. 1. na 3. Króle, 2. na SS: Filip: i Jak:
3. na S. Bartłomiej. 4. na S. Marcin.

Ilkusz w Woj: Krak: Sławne Gurami bo-
gatemi w Srebro, Cyng, i Ołów. Ciągają się one
na milę w około Olkusza, dostawano tu wie-
dnym Roku Srebra, na 6000. grzywien. A Oło-
wiu 5000. Cetnarów. Zalane one z czasem
wodą zostały, ale odnowienie, i przywiedzenie
ich do użytecznego Stanu, będzie winień Naród
Szczęśliwemu Panowaniu *Stanisława Augusta*.
— Miasto to jest małe, leży w pośrodku Gór, od
Krakowa m. 5. — *Jarmarków* ma 2. 1. na
Wniebowz: P. Maryi, 2. w Nied: przed S. An-
tonim.

Jozefgród w Woj: Braclaw: — *Jarmar-
ków* ma 2. 1. na zajutrz po Ziel: Swiat: według
Greek: Kal: 2. na Zajutrz po Pokrowach Rusk:
Te Jarmarki są wielkie i Sławne, na bydło, Ko-
nie Tureckie, Tatarskie i Wołoskie Bakalie, i
wielkie Orwentalne Towary.

Jozefów w Woj: Belzk: pod Pan: Austr:
od Zamościa m. 4. — *Jarmarków* ma 4. 1. na
S. Anne. 2. na Wniebow: P. M. 3. na Pokrowy
podług Rusk: Kal: 4. na S. Jędrzey. —

Kalisz M. S. W. Kaliskiego, Miejsce jest
Sadowem, leży nad Rz: *Prosną*, od Warsz: m.
45. od Gniezna 12. — *Jarmarki* ma 2. 1. na
S. Mateusza. 2. S. Małgorzaty.

Kozienice M. Eksp: J. K. M. leży w Woj: Sandomirskim Pow: Radomskim, od Warszawy m. 10. około Łasy ma wielkie — *Jarmarków* ma 12. za Przywilejem J. K. M. nadane i naznaczone wiecznemi czasy. 1. na Dzień 12. Stycznia. 2. na Dzień 24. Lut: 3. na Białą Sobotę. 4. na Dzień 23. Kwietnia. 5. na Dzień 22. Maja. 6. na Dzień 24. Czerw: 7. na Dzień 21. Lipca. 8. na Dzień 24. Sierpnia. 9. na Dzień 29. Września. 10. na Dzień 18. Paźdz: 11. na Dzień 14. List: 12. na Dzień 6. Grudnia.

Koźmin w Woj. Kaliskim, dosyć znaczne, ma Rękodzieła Sukienne, od Olzy m. 3. — *Jarmarków* ma 4. 1. w Poniedz: po Niedz: Gluchey. 2. w Niedz: Świąteczną. 3. na S. Wawrz: 4. na Wszystkich Świętych.

Kraków M. Stoleczne całego Królestwa Polsk: Handlowne i we wszystko opatrzone, leży nad Wisłą, na Pograniczu teraz Kordonu Austriackiego, od Warszawy m. 40. od Budy 60. od Wiednia 24. od Paryża 300. od Moskwy 230. — *Jarmarków* ma 7. 1. Jubilate. 2. na S. Stanisława. 3. na S. Wita. 4. na S. Jana Chrzciciela. 5. na S. Piotra w Okowach. 6. na S. Michała. 7. na S. Jadwigę.

Krasów w Woj: Wołyńskim, jest dosyć porządne, leży w równinie nad Rz: Słuczą poniżej Bazylii. — *Jarmarki* miéwa wolne, których rachują 9. 1. Dnia 2. Stycz: 2. Dnia 3. Lut: 3. Dnia 5. Marca dwu Niedzielnym. 4. Dnia 5. Kwiet: 5. Dnia 4. Maja. 6. Dnia 8. Czerwca Dwu-Niedzielnym. 7. Dnia 9. Wrześn: 8. Dnia 15. Paźdz: Dwu-Niedzielnym. 9. Dnia 3. Grud: Dwu-Niedzielnym.

Kraśnik w Woj: Lubelskiem, leży od Urzędowa m. 4. — *Jarmarków* ma 3. 1. na 3. Króle. 2. na S. Marcin. 3. na S. Elżbietę.

Królewiec M. Stoi: Prus Xiążęcych, leży nad Rz: *Preglą* blisko Morza Bałtyckiego, do-
fyc Handlowne mianowicie z Litwą przez Rze-
ki Portowe *Niemen* i *Wilią*, od *Elbląga* m. 23.
od *Gdańska* 30. od *Warszawy* 40. — *Jarmarek*
ma w Poniedziałek przed S. Janem, trwający
przez 4. Tygodnie.

Krotoszyn w Woj: Kaliskiem. — *Jarmark*
ma Czerwca 14.

Kwidzin inaczey *Marientwerder*. M. Pru-
skie. leży nad *Nogatą* m. 12. od *Gdańska*. —
Jarmarków ma 3. 1. we *Srządę* po *Srządopo-*
ściu vet: Stili. 2. we *Srządę* po S. Janie. 3. we
Srządę po S. Bartłomieju.

Leszno w Woj: Poznańskiem, należy do
Xiążąt Sułkowskich sławne Kupcami i Rzemie-
ślnikami różnemi, osobliwie Sukiennikami, o-
siadłemi z Niemiec, od *Warszawy* m. 50. —
Jarmarków ma 4. 1. w Ponied: po 3. Królach.
2. w Ponied: po Białey *Niedzieli*. 3. w Ponied:
przed S. Janem. 4. w Dzień S. Idziego.

Lublin M. Stoi: Województwa Lubelskie-
go, ma Kadencyą Trybunałską, Handlowne, nad
Rzeką *Bystrzycą*, leży w Gruncie dobrym, od
Krakowa m. 30. od *Lwowa* 28. od *Warszawy*
24. — *Jarmarków* ma 4. 1. w Ponied: po *Nays:*
Pannie Gromniczney. 2. na *Zwiastowanie Pan-*
ny M. 3. na *Świątki*. 4. na *ŚS. Szymona i Judy*.

Lwów. M. Stołeczne Ruśk: teraz pod Pa-
nowaniem *Austryackiem*, Stolica Rządu Kró-
léwstw *Galicyi* i *Lodomeryi*, wielkie, piękne,
Bogate, i *Handlowne*; osiadłe Kupcami, i Re-
ko-

koździelnikami, Ormianie, których tu jest wiele, nie mały Handel prowadzą Rybami, których pobliskie wielkie Stawy dostarczają, Winami, Skurami, Wyziną, Futrami, z bogacają go corocznie Szlachty Polskiej *Kontrakty* około 3. Królów otwierające się. Król Stefan Batory, około Roku 1580. pozwolił mu obierać Senat Radny Główny, z 20. Kupców i tyłuż Rzemieślników. Podobny Przywilej wart byłby po wszystkich naszych Miastach nasładowania. — Leży w Gruncie bardzo żyznym, nad rz: *Półtawą*, od Jarosławia m. 20. od Krakowa 40. od Kam: Podol: 25. od Lublina 28. od Warszawy 50. — *Jarmark* ma 1. na S. Agnieszce.

Łańcut. pod Pan: *Austryackim*. w Ziemi Przemyskiej, dobrze osiadły i budowny na Trakcie Lwowskim, należy do Xiążąt Lubomirskich, od Tarnowa m. 12. od Lwowa 20. od Krakowa 22. od Jarosławia 5. — *Jarmarek* ma 1. na w Niebowstąpienie Pańskie.

Łęczna. w Woj: Lubelskim, Dziedziczne Branickiego Hetmana, Handlowne, leży m. 3. od Lublina. — Wstawione *Jarmarkami* na Konie, Bydło Ukraińskie, których jest 3. 1. na Boże Ciało. 2. na S. Idzi. 3. na S. Mikołaj.

Łowicz w Woj: Rawskim, Stolica Prymasów, leży nad rz: *Bzurą* m. 12. od Warszawy. — *Jarmarków* ma 2. 1. na S. Jan. 2. na S. Mateusz.

Łuck M. Stół: Woj: Wołyńskiego, znaczne i obszerne, jest dosyć Handlowne, i osiadłe; Żydzi i Karaimowie mają swą część Miasta, leży w Gruntach bardzo urodzaynych, nad rz: *Styrą* od Włodzimierza m. 9. od Krasno-

sta-

stawu 19. od Warszawy 49. — *Jarmarek* ma 1. na S. Idzi.

Łuków w Woj: Lubelskiém, w Ziemi Łukówskiej, naywięcey ośradle Zydami, nikczemny Handel prowadzącemi, leży od Lublina m. 7. od Warszawy 14. — *Jarmarek* ma 1. na Narodzenie P. Maryi.

Maciejów w Ziemi Chełmińskiej, jest porządne, ozdobne, należy do Imienia Międzyńskich, leży m. 2. od Chełma, od Lublina 2. od Kowna 3. Handlowne Winem i Suknem, — *Stawne Jarmarkami* 3. 1. na Nowy Rok. 2. na S. Jan. 3. na Porcyunkulę Ruską.

Malborg Miasto wielkie i znaczne Pruskie, Stół: przedtém Woj: Malborskiego, leży nad *Nogatem*, na którym ma Most Drewniany długi na 500.039. stóp w okolicy tego Miasta są *Zuławy* czyli *Kempy*, i *Niziny* bardzo żyźne, gdzie wiele Wsi znajduje się porządných, *Hollandami* osadzonych, jest od Gdańska m. 6. od Elbląga 4. od Torunia 16. od Warszawy 35. — *Jarmarków* ma 2. 1. na SS: Filipa i Jakuba. 2. na S. Dyonizy.

Międzychód w Woj: Poznańskim Imienia *Unruhów*, zalecone Fabryką Sukienną i *Jarmarkami*, leży w dobrem położeniu, od *Sierakowa* m. 3. od *Skwiszyna* 2. od *Międzyrzecza* 3. od *Poznania* 9. — *Jarmarek* ma na *Wniebowstąpienie Pańskie*. —

Międzyrzec, nie wiadomo który, bo tego Imienia jest kilka. — *Jarmarków* ma 6. 1. w *Pond:* po *Nied: Gluch:* 2. w *Ponied:* po *Cantate*. 3. na *Nawdz:* P. M. 4. w *Ponied:* po *Podwyż:* S. Krzyża. 5. w *Pon:* po S. Pawle. 6. na *Ofiar:* P. Maryi. Czyieby było to Miasto niech doniesie

sie z opisaniem dokładnem, a poźnięć wydrukowane będzie.

Mińsk M. Stoł: Wojewoſta Mińskiego w Litwie, którego Kray obfituje w Miody, Woſki, Drzewa, i Zwierza. Mińsk leży nad rz: S wiſto-
czą od Koydanowa m. 5. od Grodna 38. od Or-
ſzy 38. od Smoleńska 59. od Warſz: 17. — *Jar-*
mark ma na S. Jędrzey. —

Mittawa M. Stoł: Xiążąt Kurlandzkich, Handlowne, i doſyć obſzerne, leży nad rz: Aę-
tu Spławną i ułatwiającą ięć Handel, od Gol-
dyngi m. 18. od Rygi 9. od Kowna 27. od War-
ſzawy 94. — *Jarmarków* ma 2. 1. na Narodz:
P. Maryi. 2. na S. Michał *Vet: Stil.*

Nowe Miasto w Woj: Rawſk: porządne
znaczne, mianowicie Groblami Koſztow: na
pół mili ſię rozciągającemi, i Moſtem wygod:
na rz: Pilicy, nad którą leży. Imienia ieſt Gra-
nówſkich, od Warſzawy m. 10. — *Jarmark*
ma Uprzywilejowany 4. Niedzielny, zaczyna-
jący ſię na S. Marcin dnia 11. Liſtop: na któ-
rym wſzyſkich Towarów, iako to: Bławatów,
Sukien, Futer nayprzednięſzych. Norember-
ſzczyzny, Koni, Bydła, Owiec, Wodek, i innych
Towarów Ruſkich, każdy niezawodnie doſtać
może, *Jarmark* to ieſt wolny, od wſzelkięć
pod iakimkolwiek bądź tytułem Oplaty, budy,
i Kramy dla Kupców ſą wygodne i wolne, ia-
ko i dla Bydła, Owiec, Paſza wolna. —

Otyka w Woj: Wołyn: Domu Radziwi-
łów. — *Jarmark* ma na Narodz: P. Maryi.

Powołocz. Za Berdyczowem 6. *Mit* —
Jarmark ma na S. Demetryusz Ruſki 26. Paźd:
Dwu tygodniowy, Sławny na Konie, Woły: tu-
dzieſz na Tureckie, Ruſkie, i inne Cudzoziem-
ſkie Towary. —

Piotr-

Piotrków w Woj: Sieradzk: M: Dawne, Sławne i Znaczne, mięyscém dotąd Trybun: Prow: Wielkop: iest dotęć osiadłe. Leży w nizinie, od Sieradza m. 7, od Wielnia 10. od Opatczna 4. od Rawy 8. od Warsz: 22. od rzeki Pilicy m. 1. — *Jarmark* ma na Swiątki. —

Podczaiów na Wołyniu — *Jarmarków* ma 2. 1. na Ziel: Swiątki Ruskie 4roniedz: 2. na Uszenie Ruskie, takóž 4roniedzielny. Sławny na Bydło, konie, i różne Towary.

Poznań M. Stol: Woj: Pozn: dawne i wielkie. — Handel prowadzi znaczny, Leży nad *Wartą* przy uściu *Prośny*. Od Kościan m. 7. Miedzyrzecz 15. Wschowy 11. Leszna 10. Krakowa 50. Warszawy 40. — *Jarmarków* ma 4. 1. w Niedz: Wstępną, 2. na S. Jan, 3. na S. Michał, 4. na S. Łucyą.

Przemyśl w Woj: Ruskim pod Pan: Aust: miewa Kontrakty i walne Jarmarki, Obywatele bawią się handlém, leży na Trakcie Cesarzk: w gruntach przedziwnie dobrych nad rz. *Sanem* na którym wspaniały Móst z Kamienia wystawiono. Od Jarosławia m. 4. od Rzeszowa 11. od Mościsk 4. od Lwowa 11. — *Jarmarków* ma 2. 1. na SS: Piotra i Pawła, 2. na S. Mikołaja. —

Przeworsk w Woj: Ruskim pod Pan: Aust: Zalecone Fabrykami Obrosów, Pasów, Obiciów, i Płocien. Osiadłe różnemi Rzemieślnikami. Należy do Xiążąt *Lubomirskich*. Od Jarosławia m. 2. od Przemyśla 6. od Łańcuta 3. od Rzeszowa 5. od Lwowa 17. — *Jarmarków* ma 2. 1. na Podwyższenie S. Krzyża, 2. na S. Elżbietę.

Raszkó-

Raszkowa w Woj: Bract: zalecone Jarmarkami. Leży nad rz: Dnieśka, od Rybitnicy powyżey m. 5. — *Jarmark* ma na Podwyższeniu S. Krzyża.

Rawa M. Stołecz: Wojewod: Rawskiego Drewniane ale dosyć ludne. Leży w błotach nad rz. *Rawą*, która uchodzi do *Bzury*, od Łowicza m. 5. od Piotrkowa 8. od Wolborza 6. od Warszawy 13. — *Jarmark* ma na S. Agnieszce.

Rozdol w Woj: Ruskim pod Pan: Austr. leży nad Rz: Dniestrem, od Zydaczowa m. 2. — *Jarmarków* ma 3. 1. na P. M. Szkaplerzną 2. na S. Michał. 3. na S. Józef.

Rubieszów w Ziemi Chełmsk: pod Panow. Austr. Leży na Trakcie blisko Bugu, od Horodla m. 2. od Włodzim: 3. od Zamościa 6. od Krasnost: 7. — *Jarmarków* ma 2. 1. na Podwyższ: S. Krzyża Kal: Ruski. 2. na S. Marcina.

Ryga M. Infantylskie Stoł: Wielko-Rządztwa Swego, miejsce Sądów, i Zjazdów, Szlachty Inflandzk: Znaczne, Mocne, Obszerne, Portowe, i handlowe. Mieszkańców ma z okładem 20000. Leży w piękney równinie nad rz. Port. *Dzwina* o m. 2. od ięć uiscia do Morza Balt. od Mitawy m. 9. od Wilna 50. od Peterzburga m. 86. — *Jarmark* ma trwający od 5. Sierpnia aż do 7. Września. —

Samborz w Woj: Rusk: pod Pan: Austr. Sławne Zupami Soli warzoney. Leży w gurałach nad rz. *Nieśtrém*, o m. 4. od Drohobyczy, od Przemyśla 6. od Lwowa 10. — *Jarmarków* ma 2. 1. na P. M. Gromni: 2. na S. Jędrzeye.

Sandomierz M. S. Woj: Sandomirskie: Wielkie, piękne, Kraj iego jest miły, Żyźny, równy, i Bogaty, Obfituje w Zboże, osobliwie
Prze-

Przenicę naylepszą w Polsce, Owoców wszelkich rodzi bardzo wiele; naywięc w Polsce posiada Kruszców, osobliwie Żelaza, Marmurów, Miedzi, Kredy &c. przy tęg obfitości Kraju. Mięszkańców ma bardzo Ludzkich, i Wspaniałych, Lud Gospodarny, położenie Handlu wygodne &c. *Sandomierz* leży nad *Wisłą* blisko uścia *Sanu* od *Jarośławia* m. 14. od *Zamościa* 13. od *Krakowa* 22. — *Jarmark* ma na S. Jan.

Siedlce M. w Woj: *Lubelskiem*, Sławne walnemi *Jarmarkami*, dosyć handlowne, i osiadłe *Rzemieślnikami*, leży blisko rz: *Bugu*, od *Łukowa* m. 3. od *Warsz:* 10. — *Jarmark* ma od Dnia 24. *Czerwca* trwający 2. *Niedzieli*.

Sokoł w Woj: *Połocki* jest w dobrem położeniu nad zbiegiem Rzek *Dryfisy*, i *Niszy*, o m. 5. od *Połocka* pod Pan: *Rossyjsk:* — *Jarmarków* ma 2. 1. na SS: *Piotra i Pawła*. 2. na S. *Michał Ruski*.

Stanisławów M. na *Pokuciu*, należy do *Imienia Potockich* jest obszerne, Handlowne, i zalecone Walnemi *Jarmarkami*. Leży nad Rzeką *Bystrzycą*. Od *Halicza* m. 4. od *Lwowa* 16. od *Kamieńca* 19. — *Jarmarków* ma 2. 1. na S. *Idzi*, 2. na S. *Jędrzey*. —

Storchneft w Woj: *Poznański* zalecone *Jarmarkami*, których ma 5. 1. w *Szrodoposcie*, 2. na *Świętą Tróycę*, 3. na *Wniebowz:* P. M. 4. na S. *Michał*. 5. na S. *Jędrzey*. —

Szczebrzeszyn w Woj: *Bełzki* jest obszerne dobrze zabudowane, zalecone dobrými *Jarmarkami*, na *Bydło*, *Wosk* &c. Leży nad rzeką *Wieprz* o m. 3. od *Zamościa*, należy do *Imienia Zamoyskich*. — *Jarmarków* ma 3. 1. na S. *Agnieszke*. 2. na SS. *Filipa i Jakóba*. 3. na S. *Jakoba*.
Smi.

Smigiel M. w Woj: Poznańsk: w dobrém położeniu na Trakcie Pocztowym, Sławne walnemi Jarmarkami, i Handlém, od Poznania *m.* 7. od Leszna 3. — *Jarmarków* ma 4. w Poniedz. Srzodoposcia. 2. w Poniedz: po Niedz: Przewodn: 3. na Nawiedzenie P. M. 4. w Poniedz. po S. Michale.

Srzoda M. w Woj: Poznańskiem, leży *m.* 3. od Poznania 6. od Kalisza — *Jarmarków* ma 5. 1. w dwie Niedziele przed Zapaśc: 2. w Poniedz: po Niedz: Białey. 3. w Pon: po Bożém Ciele, 4. na S. Małgorzatę, 5. na S. Idzi.

Szumsk w Woj: Wileń: o *m.* 4. od Wilna, na Trakcie Walnym Smorgońskim. — *Jarmark* ma 1. na S. Michał Ruski. —

Tarnogród w Woj: Bełzkiem porządne załeczone Jarmarkami Gospodarskimi, leży o *m.* 3. od Jozefowa 4. od Krzeszowa 7. od Zamoscia, pod Pan: Austr. — *Jarmark* ma na S. Maciey. —

Tomaszów w Woj: Bełzkiem Dobra Ordynacyi *Zamoyskich* *m.* 2. od Komorowa, 4. od Rawy Ruskiej. 4. od Zamościa. — *Jarmarków* ma 2. 1. na 3. Króle. 2. na Znal: S. Krzyża. —

Toruń M. Wielkie, bogate, Handlowne, Hanzeatyczne, ma Most Drewniany na Wiśle, długi na pół mili, Okolice ma Żyżne i w nich Winnice, leży nad *Wisłą*, od Chelma *m.* 3. od Gdańska 24. od Warszawy 30. — *Jarmarków* ma 3. 1. na 3. Króle. 2. na Sw: Tróycę, 3. na SS. Szymona i Judy. —

Turobin M. w Woj: Bełzkiem, mierne i osiadłe, od Tarnogrody *m.* 3. od Zamościa 6. — *Jarmarków* ma 4. 1. na S. Woyciech. 2. na S. Idzi. 3. na S. Jadwigę. 4. na S. Barbare —

Ufa

Ustatyn w Woj: Podolskiem pod Pan: Austr: od Kamieńca Podolsk: o m. 5. — *Jarmarkow* ma 2. 1. na S. Jan, 2. na S. Tomasz, gdzie Oryentalni Kupcy z różnemi Towarami zieżdzają się. —

Wareż M. Szlacheckie w Woj: Belzkiem pod Pan: Aust: m. 2. od Sokala. — *Jarmarkow* ma 2. 1. na S. Demetryusz, 2. na S. Mikołaj według Rusk: Kalendar:

Warszawa Stolica Xięstwa Mazowieck: i Csałego Krolestwa Polsk: Leży nad rz: *Wisłą* o m. 40. od Poznania, i Krakowa, od Gdańska 54. od Wiednia 120. od Paryża 320. — *Jarmarkow* ma 3. 1. *Misericord*: 2. na S. Jana. 3. na S. Jadwige. —

Widawa w Woj: Sieradz: nad rz: *Grabią* o Mil 8. od Piotrkowa. — *Jarmarkow* ma 12. 1. *Septuages*: 2. w Niedz: Wstępną. 3. w Niedz: Suchą. 4. w Niedz: Gluchą. 5. w Niedz: Staroz: 6. w Niedz: Kwietnią. 7. w Nied: Przewod: 8. w Świątki 9. na S. Małgorzatę. 10. na S. Roch. 11. na S. Marcin. 12 w Nied: 4. Adwentu.

Wilno M. Stolica Xiśwa Litt: leży w Okolicy miernie Żyżręy, nad rz: *Wilią* i *Wilenką* o m. 4. od Troków; 52. od Rygi; 70. od Warszawy; 50. od Królówca; 70. od Gdańska. — *Jarmarek* ma na 3. Króle. —

Włoczyń w Woj: Brzeskiem Litt: m. 6. od Breścia — *Jarmark* ma na N. P. M. Szkapl:

Wrocław M. Niemieckie, Stolica Szląska Wielkie, bogate, Ludne, i handlowne, leży nad rz: *Odrą*, o m. 55. od Krak: 45. od Pragi. — *Jarmarkow* ma 8. 1. w Niedz: Szrodop. 2. w Wielki Czwartek Jarmark na Bydło i Konie. 3. przed Świątk: 4. na S. Jan, 5. w Pon: przed

Narodz: P. M. 6. na Podw: S. Krzyża. 7. we Czwartek przed S. Michałem. 8. na S. Elżbie-
tę. —

Wichowa M. w Woj: Poznańsk: osiadłe od Niemców prowadzi Handel znaczny nawięcey Wołami, i Wełną. Leży o m. 2. od Leszna. Od Nowego Miasta 5. od Poznania 12. jest w Posessyi Empliteutyeczney *Kwileckiego* — *Jarmarków* ma 2. 1. we Czwartek przed w Niebowstap: Pańskim. 2. we Czwartek przed S. Michałem. —

Wysokie M. w Woj: Brzeskiem Litt: Sławne Jarmarkami waluemi na Konie, i Bydło Ukraińskie, o m. 3. od Kamieńca Podolskiego.

Zaleszczyki M. w Pokuciu, pod Pan: Austr: porządne, osiadłe, Sławne Złożonemi Fabrykami, Sukiem, i Kamlotów, leży nad *Dniestrem* o m. 8. od Kamieńca Podolsk: 10. od Stanisławowa. — *Jarmarków* ma 3. 1. na Trzeci Dzień po S. Marku Ruskim, to jest na S. Stanisław; według Kalend: Polsk: 2. na S. Michał Ruski; wielki Jarmark przez Tydzień na Towary, Bydło, Konie, Ogiery, Kłacze Tatarskie, i Wołoskie Woły.

Zamość M. w Woj: Bełzkiem pod Pan: Austr: od Krasnostawia m. 4. od Lublina 13. od od Warszawy 39. — *Jarmarków* ma 3. 1. na Świątki. 2. na Narodz: N. P. M. 3. na S. Marcin. —

Zduny w Woj: Kaliskiem. — *Jarmarków* ma 4. 1. na S. Dorote. 2. na Znal: S. Krzyża. 3. na S. Anne. 4. na SS: Szymona i Jidy. —

Zutkień M. Ruskie pod Pan. Austr. w Zycznęj Okolicy, Osiadłe i porządne dosyć. Należy do *Xiążąt Radziwiłłów*. Od Lwowa m. 3.

— *Jar-*

Jarmarkow ma 2. 1. na 3. Krole, 2. na SS. Piotra i Pawła. —

Zelwa w Woj: Nowogr: Zalecona wale-
nem Jarmarkami, jest oliadłe i porządne, leży
nad R.: *Zelwą*, o m 3. od Słonima, należy do
Xiążąt *Sapiehów*. Ma *Jarmark* Sławny od 4.
Sierpnia trwający przez Niedz: 4. Znajduje
się tam wielka Obfitość Towarów osobliwie
Futer i Koni.

Tyle tylko mieliśmy teraz Wiadomości
o Jarmarkach Krajowych, a i ta, znamy, że nie
jest dokładna, Myśl zaś nasza jest; Udzielać Po-
wstzechności, Mielącém wprzód lub dwoma,
w którym Miesiącu przypadać mają gdzie? i
jakie Jarmarki? aby tylo każdy Diedzic Mięys-
ca tego, w którym bywają Jarmarki raczył
uawiadomić podług następujących Punktów.

1. Mielącém lub dwoma wprzód, trzeba
nam donieść, o mających przypaść Jarmarkach,
aby wcześniej o tem cała Powstzechność mogła
bydź uawiadomioną, i czasu tego dostrzegała.

2. Te mięysca lub Miasła, czyje są? w
jakim Wojewodztwie, Ziemi, lub Powiecie?
na jakim Trakcie? lub nad jaką Rzeką? jak
dalekie od sławniészzych Miasł? w co z Natury
i Przemyślu obfituje.

3. Jakie tych Jarmarków są Wygody i
Wolności?

4. Jacy tam Kupcy, i z jakimi Towara-
mi bywają?

Podług téy, lub podobnéy Wiadomości,
upraszamy iak naydokładniészego Doniesienia,
im będzie co dokładniész doniesiono, tém wię-

H 2

kszy

kszy Pożytek będzie Dziedzicom tych mięysc,
na których Jarmarki by waią.

— *Co do Kontraktów.*

Polska ma Kontraktów 3. 1. na trzy Króle w *Dubnie*, 2. na S. Józef w *Minśku* w *Li-*
twie. 3. na S. Jan w *Poznanu*. Zamiar tych
Kontraktów jest dołyć wygodny dla Kraju, bo
Obywatele zieczawszy się na jedno Mieysce, ła-
twiśy mogą ulkutecznie swe Interesia, anizeli
przez korespondencye, lub d. jeżdżania jednem
do drugiego. — Ze zaś na tych Kontraktach
nawięcśy dopełniaią się Umowy względem
Dóbr, a te że nie są wcześnie przed Kontra-
ktami, publicznem iakiem Pismem doniesione
i opisywane, ale dopiero aż czasu samych Kon-
traktów informować się o nich musi tén, któ-
ry chce Summę, liczyć; zaczym sposób takie-
go Kontraktowania, nie jest ieszcze tak wygo-
dny, iakby bydź mógł tén, który się teraz tu
podaie.

Maiący kto Summy w Zamiarze dania
owvch na Dobra iakie, zawsze zyczylby sobie
mieć wczesne uwiadomienie, o tych Dobrach,
w którém są Województwie? Ziemi? lub Po-
wiecie? iaka ich Sytuacya? Intrata? czy są
czyste? lub onerowane? i do kogo oto Re-
ferencya? anizeli na oślep przyieżdżać na Kon-
trakta, i tam dopiero wtłumie, zamieszaniu,
i ubieganiu się, częśto bydź oszukanym. — Te
zaś wczesne uwiadomienie, nie może bydź ła-
twiśv i wygodniśy dopełnione, iak przez spo-
sób Druku Dzieła ninieyszego, to jest:

Każdy

Każdy mając Summy, Celém, albo Kupie-
nia, albo wzięcia, Zastawą, lub Arędą, Dobr-
iakich, albo dania na Procent, niech o tem do-
nieśli do *Dziennika Handlowego*, którego Dru-
kiem, gdy się o tem uwiadomi, cała Powiż-
eczność; więcéy będzie miał Konkurentów u-
biegających się, o tego Summy, z wcześn-
im uwiadomieniem, i dokładnem Zainformowa-
niem o swych Dobrach; aniżeli gdy z tém bę-
dzie siedział w głuchéy Niewiadomości, aż do
famych Kontraktów, czasu których, może nie
tak będzie szczęśliwym, w Kupli, Zostanie, lub
Arędzie, iakby mógł być, gdyby wcześniej
była ogłoszona tego Summa.

Podobnież każdy chcący swoje Dobra
przedać, Zastawić, lub Arędować; gdy nade-
szle do *Dziennika Handlowego*, wcześn- przed
Kontraktami, dokładne opisanie onych: gdzie
leżą? iaka onych Sytuacya, i Intrata teraz, a
iaka być może potém, i do kogo Referencya?
więcéy będzie miał czasu Kontraktów Konku-
rentów, iako wcześn- przygotowanych i de-
terminowanych już do których Dóbr.

Niechżeż ta cała Powiżeczność zastano-
wi się, nad tym Sposobem, jeśli to nie będzie
Wygoda, i dla tych co Summy mają, i dla tych
co Dobra Tym sposobem wcześn- będą szukać
Summy Dóbr, a Dobra Summ; a im wcześn-
iedno o drugim wiedzieć będzie, tém wcześ-
n-iedno drugie znajdzie, albo przynay-
mniéy z pewnością, i gotowością, na Kontra-
kty przybędzie, — A co większa Sposób ten,
uchylać może wszelkie Oszukaniiny, które
przytrafiać się mogą, w prędkiém i naglém
Kontraktowaniu, bo przez Publiczne Piśmo,

ogłaszające się Dobra iakie, podpadać nie mogą, oszukaniu, gdy kiedy wyczytawszy, może wczesniej zainformować się o wszystkich Okolicznościach, i nie smieć będzie oszukania iakiego podawać w Publiczną Wiadomość. — Zawize więc te Dobra, pewniéysze będą, czy do Przedania, czy do Zastawy, czy do Arędy, które tym sposobem będą Doniesione.

Gdy więc ten sposób będzie podobał się Publiczności, niech raczy go użyć na twój Pożytek, donosząc iak naydokładniéy przed następującemi Kontraktami. — Ze zaś Kontrakty w tym Roku, *Dubieńskie* już minęły, *Michalskie* w Litwie już mijają, niechże przynajmniéy *S. Janńskie Poznańskie* użyją tego Środka, przysyłając wczesniej Uwiadomienia do *Dziennika Handlowego*, tak o Summach mających się znajdować na tych Kontraktach, iako i o Dobrach, a mianowicie gdyby Opisanie Dóbr były iak naydokładniéysze, bo im wcześniéy i dokładniéy będą one Opisane, tym wcześniéy i liczniéy będą Summy na nie przysposabiać się, i na Kontrakta zwozić.

Po skończonych Kontraktach Lit: *Michalskich*, i *Nowogrodzkich*, ieśliby iakie pozostały Dobra do Przenegocjowania, niech raczą o tém donieść do *Dziennika Handlowego*, który mając udzielny Artykuł osny, do Opisywania Dóbr wszelkich, co Mieścić uwiadomić będzie całą Powfszechność o tém, a im więcéy będzie uwiadomionych, tém więcéy będzie Konkurentów.

A teraz przystępuje do Artykułu. VII.
o Opisanii Miast.

ARTY.

ARTYKUŁ VII.

*o Opisanii Miast Krajowych.**Zaczynając nayprzód od Warszawy.*

We wszystkich Rządnych Państwach są tak dobrze Opisane Miasta, że każdy Przyezny natychmiast ma wszelką łatwość, w wynajdzeniu tego wszystkiego, co tylko mu potrzeba; w naszym tylo Kraju nie było tego Porządku; gdyby więc i w tym Punkcie Kraj nasz nie był upośledzony, i Handlujący przybywszy do którego z naszych Miast, nie tracił drogiego czasu, w błakaniu się i rospytывaniu swych Potrzeb, umyśliłszy w niniejszym Dziale; tén VII. Artykuł udzielać, na Opisywanie znaczniejszych przynajmniej Miast naszych, aby za Pomocą téy Xiążeczki, łatwo, każdy Przybyły, trafić mógł tam, kędy mu potrzeba.

Nim więc przystąpię do Opisywania innych Miast, zacząć teraz muszę od *Warszawy*, iako od Miasta, i Rezydeneyonalnego J. K. M. i największego w całym Kraju, a zatém naywięcéy interesującego całą Powsteczność.

Gdyby przyszło dawnieyszymi Czasami opisywać *Warszawę*, nie wiem ktoby mógł łatwo takowe Przedsięwzięcie wykonać, gdy nie była, ani Numerowaną, ani pewnych Znaków na Possełsych; lecz gdy już mamy wymierzoną i Znumerowaną *Warszawę*, łatwo można dopełnić tén Zamiar, a z tego dopełnienia, gdy znajdzie Publiczność Wygodę,

winna będzie zapisać to Urządzenie Numerowania, między innemi Pamiętnemi Urządzeniami L. Źki J. W. Mniszcha M. W. Kor: którego Marzałkoſtvo, zapewne Pamiętne będzie, z tyle przyczynionych Ozdób *Warszawie*, i z tyle pożytecznych Wygod Publiczności.

To Numerowanie *Warszawy*, ieſt to tak wygodne, że uſużyć może za Prawidło, i do nayſzczególnieyſzego Opiſowania onęy; i do nayłatwieyſzego traſlenia każdemu, dokąd tyło kto zamierzy.

Gdyby zaś łatwiey mógł pamiętać każdy to Numerowanie, kładę tu ie Porządkie, iak było czynione, pod Dozorem JP. *Sołnowſkiego* Regenta Policyi.

Ze zaś całej *Warszawy* Numerowanie, ieſt tak obſzerne, iż bez oſzczędzenia mieyſca innym Materyom, razem umieſcić nie mogą; Zaczęu teraz udzielię tyło Numerowanie *Staręy Warszawy*, a reſztę w naſtępujących Częſciach dokończę.

NUMEROWANIE STAREY WARSZAWY.

Ulica S. Janſka.

Pierwſza Strona zaczyna ſię od Nr. 1. do 8.
Nr^o

1. Front Zamku J.K.M. i Rzeczy-Poſpolitéy, z Apteką, od Bramy Króléwſkiey.

Cztery Kamienice do Zamku J.K.M. i Rzeczy-Poſpolitéy.

2. Kamienica XX. Manſſynarzów Kollegiaty Warszawſkiey.

Nr 2

3. Kamienica XX. Platerzystów, Kolegiaty Warzawskiej.

✠ Kościół Kolegiaty S. Jańskiego.

4. Skłapy 2. do Seminarium należące przy Facyacie Kościoła S. Jana.

5. Sklep Szl. Gordona Kupca.

✠ Kościół dawniejszy Jezuicki, teraz do Bractwa Niemieckiego należący.

6. Kamienica do Bractwa Niemieckiego należąca.

7. — do tegoż Bractwa należąca.

8. — Sukcesorów Czempnińskich.

Druga strona téżże Ulicy od Nru 9. do 33.

9. Kamienica narożna W. JP. Lelewlowej.

10. — JP. Burakowskiego.

11. — P. Tomasza Hangla.

12. — Sukcesorów Szl: Wenizera i Fryze.

13. — Szlachetnego Rosolkiewicza.

14. — Sukcesorów Wielmożnego Okęckiego.

15. — Tychże.

16. — Sukcesorów Cichockich.

17. — Pana Bernarda Croise.

18. — do Szpitala Świętego Łazarza.

19. — Szlachetnego Dekiarta i JPani Chęcki.

20. — JPana Filipeckiego.

21. — JPani Andrychiewiczowej.

22. — Sukcesorów Ptaszyńskich.

23. — Reancowroska.

24. — Takóż Reancowroska.

25. — Sukcesorów Gotiawskich.

26. — Sukcesorów Denojego.

27. Front téżże Kamienicy zawracając się ku Bramie Krakowskiej.

Nr 2

- 28. Kam: Szl: Ant: Fontanniego.
 - 29. — Narożna Szlachetnego Paulina.
 - Rog Kam: Szl: Reyślera *ad Nru 117.*
 - 30. Druga Kamienica tegóż.
 - 31. Kamienica Szlachetnego Krzysztofowicza.
 - 32. — do Szpitala S. Łazarza należąca.
 - 33. — Szlachetnego Mietelskiego.
-

Rynek Staréy Warszawy.

- 34. Ratusz Miasta Staréy Warszawy od strony Południowéy.

Pierwsza Linia Rynku od Nru 35. do Nru 40.

- 35. Kamienica Sukcesorów JPana Pawła Andrychiewicza.
- 36. — Szlachetnego Flaszkiwicza.
- 37. — Sukcesorów Prejowskich.
- 38. — Szlachetnego Egierzderfa.
- 39. — Sukcesorów Rostkiego.
- 40. — Szlachetnego Egierzderfa.

Druga Linia Rynku od Nru 41. do Nru 48.

- 41. Kamienica JPani Gontzwelerowéy.
- 42. — Woytowska.
- 43. — Wgo Rogalskiego Metryk: Kor.
- 44. — Szlachetnego Andrychiewicza Aptekarza.
- 45. — Szlachetnéy Rydlowéy Wdowy.
- 46. — Szlachetnego Rabbe.
- 47. — Sukcesorów Nowickich.
- 48. — Szlachetnego Lobetta.

Trzecia Linia Rynku od Nru 49. do Nru 56.

- 49. Kamienica Szlachetnego Lignau.
- 50. — JPana Gagatowicza.
- 51. — JPana Gniewczyńskiego.

Nr^a

- 52. Kam: Szlachetnego Iana Iędrzejowicza.
- 53. — Szlachetnego Lignau.
- 54. — Szlachetnego Minaśewicza.
- 55. — Szlachetnego Syrocińskiego.
- 56. — Szlachetney Wittofowey.

Czwarta Linia Rynku od Nru 57, do Nru 69.

- 57. Kamienica Pana Preysa.
- 58. — JPana Deruszego.
- 59. — JPana Czempińskiego Doktora.
- 60. — Pana Kurkie.
- 61. — JPani Andrychiewiczowey Wdowy.
- 62. — JPana Daleńskiego i Sukcesorów Greyberowskich.
- 63. — Szlachetnego Łyszkiewicza.
- 64. — Literacka.
- 65. — Szlachetnego Eberta.
- 66. — Szlachetnego Przedborskiego.
- 67. — Szlachetnego Łukasiewicza.
- 68. — JPana Czempińskiego Doktora.
- 69. — JPana Barfa.

Ulica Iezuicka od Nru 70. do Nru 74.

- 70. Kamienica JPana Duponta Doktora.
- 71. — Wgo Dom: Szymanowskiego Szambelana J.K.Mci.
- 72. — do Biskupstwa Poznańskiego należąca.
- 73. Szkoły Po-Iezuickie.
- 74. Kollegium Po-Iezuickie.

Ulica Kanonie od Nru 75. do Nru 87.

- 75. Kamienica do Probostwa Kolleg: Warsz: teraz W. JX. Kochanowskiego P. W.
- 76. — WJX. Słuszewskiego Kancl: Kol: Warsz:

77. Kamienica WJX. Meliniego.
 78. — WJX. Hiza.
 79. — WJX. Kufzla.
 80. — Weyście do Kamienicy JX. Nowickiego.
 81. — do Archidiakonii Warszawskięy należąca.
 82. — WJX. Szembeka Kanonika Warszawsk:
 83. — WJX. Zurawskiego.
 84. — WJX. Dziewanowskiego.
 85. — WJX. Szymanowskiego Schol: Warsz:
 86. — WJX. Drewnowskiego.
 87. — WJX. Siemińskiego.

Ulica Dziekania od Nru 88. do Nru 90.

88. Wjazd do Seminarium XX. Swieckich.
 89. Kamienica XX. Wikaryuszów.
 90. Bok Domu do Dziekanii Warszaw: należący.

Ulica Piwna.

Pierwsza Strona, zaczyna się od Nru 9r.

- Bok Kam: Szlachetnego Paulina *ad Nm 29.*
 — Bok Kam: Szlachetney Fontanny *ad Nm 28.*
 — Tył Kam: Reocuroskiej *ad Nm 24.*
 — Tył Kamienicy drugiey, także Reocuro-
 wskiey *ad Nm 23.*
 91. Kamienica JPana Pypcia.
 — Tył Kam: JP. Andrychewiczowów *ad Nm 21.*
 — Tył Kam: JPana Filińskiego *ad Nm 20.*
 92. Kam: Sukcesorów Liopiewskich Giełan-
 skiego i Minałowiczów.
 — Tył Kam: Szpitala S. Łazarza.
 — Sklep Pana Bernarda *ad Nm 17.*
 — Tył Kam: Sukcesorów Cichockich *ad Nm 16.*
 — Tył Kam: Sukces: W. Okęckiego *ad Nm 15.*
 Tył

Nr 2

- Tył Kam: drugiéy Tychże Sukces: *ad Nm 14.*
- Tył Kam: Szl: Rosółkiewicza *ad Nm 13.*
- Tył Kam: Sukcesorów Wenizera i Fryzego *ad Nm 12.*
- Tył Kam: Szl: Tom: Hangl *ad Nm 11.*
- Tył Kam: Szl: Burakowskiego *ad Nm 10.*
- Tył Kam: JPani Lelewlówéy *ad Nm 9.*
- Bok Kam: Szlachet: Grotofa *ad Nm 119.*
- Tył Kam: JP. Gontzwelerowéy *ad Nm 41.*
- Tył Kam: Woytowskiey *ad Nm 42.*
- Tył Kam: Wielmożnego Rogalskiego Metrykanta *ad Nm 43.*
- Tył Kam: Szlachetnego Andrychiewicza Antekarza *ad Nm 44.*
- Tył Kam: Szlachetney Rydlówéy *ad Nm 45.*
- Tył Kam: Szlachetnego Rabbego *ad Nm 46.*
- Tył Kam: Sukcesorów Nowickich *ad Nm 47.*
- Tył Kam: Narożnéy Szl: Loberta *ad Nm 48.*

Druga Strona od Nru 93. do Nru 117.

- 93. Kam: Szlachetnego Morawskiego.
- 94. — Sukcesorów Linka.
- 95. — Pani Mateińskiéy.
- 96. — Szlachetnego Rosółkiewicza.
- 97. — JPana Niegardowskiego.
- 98. — Szlachetnego Rzepołuskiego.
- 99. — Sukcesorów Gazińskich.
- 100. — Szlachetnego Mejera.
- 101. — Szlachetnego Kózańskiego.
- 102. — Literacka.
- 103. — Szlachetnego Pypcia.
- 104. — Szlachetnéy Jędrzejewiczowéy.
- 105. — Narożna Urodzonego Merartego.
- 106. — JPana Tomasz Palewskiego.
- 107. — JPana Bykowskiego.

Nr^a

108. Kamienica JPana Balewicza.
 109. — JPana Gordona.
 110. — JPana Marcińskiego.
 111. — Szlachetnego Szutowskiego.
 112. — do Szpitala S. Ducha należąca.
 ✕. Kościół XX. Augustyanów.
 113. Klasztor XX. tychże, w którym są Mie-
 szkania do najęcia.
 114. Kam: XX. Tychże.
 115. — JPani Andrychiewiczowéy Wdowy.
 116. — Pana Kornaszewskiego.
 117. — Narożna Pana Rezlera.
-

Brama Krakowska od Nru 118.

118. Kam: JPana Merliniego.
 — Bok Kam: Sciłowiczowskiéy ad Nm 363.
Druga Strona Bramy Krakowskiéy.
 — Bok Kam: Sukces: Ekielskich ad Nm 534.
 — Bok Kam: P. Lazarowiczowéy ad Nm 297.
 — Bok Kam: Pana Rożańskiego ad Nm 298.
-

Ulica Zapiecek.

- Bok Kam: JPani Lelewlówéy ad Nm 298.
 119. Kam: Pana Grotoffa.
-

Ulica Piekarska.

Pierwsza Strona zaczyna się od Nru 120. do 126.

120. Kam: Pana Fontanny.
 121. — Pana Dziarkowskiego.
 122. — do Kaplicy SS. trzech Królów należąca.
 123. — Pana Szteynerta.
 124. — Pana Jzajewicza.

Nr²

125. Kamienica Pana Jozefa Szteynerta.

126. — Narożna Pana Giedyka.

Druga Strona od Nru 127. do Nru 132.

127. Kam: narożna Pana Szefflera.

128. — do Szpitala S. Ducha należąca.

129. — Pana Sam: Palewskiego.

130. — do Cechu Krawieckiego należąca.

131. — Pana Kujawskiego.

132. — Pana Berenta.

Ulica Dunay.

Pierwsza Strona od Nru 133. do Nru 149.

133. Kam: Pani Dufzeniowéy.

134. — Pani Mezyngowéy.

135. — Pana Ochmańskiego.

136. — Narożna Cechu Szewskiego z Jatkami.

— Tył Kam: Sukcesorów Kortrzewskich *ad Nm 176.*

— Tył Kam: Pani Francowéy *ad Nm 175.*

— Tył Kam: Dobrowolskich *ad Nm 174.*

— Tył Kam: W. Mrozowskiego *ad Nm 173.*

— Tył Kam: Szubalskich *ad Nm 172.*

137. Kam: Szlachetnego Ryszla.

138. Dworek Szlachetnego Jana Paździńskiego.

139. Dworek Szlachetnego Kazi: Łuszkiewicz.

140. Dom Drewniany dla Sług Miejskich.

141. Stajnia Murowana W. Nowickiéy.

142. Kam: Sukcesorów Różańskich.

143. — Pana Makowskiego.

144. — Więclawskiego.

145. — Sukcesorów Sledzińskich.

146. — Szlachetnego Szefflera.

147. Front Kam: Bursztynowicza, zawracając się ku Potocznej Bramie.

148. Kam: druga Tegóż.

149. — Szlachetnego Protasiewicza.

Druga Strona zaczyna się od Nru 150. do 155.

150. Kam: narożna Pani Hrurowej Wdowy.

151. — Leopold: Lady.

152. — Druga Tegóż.

153. — XX. kamiedulów.

154. — Pana Bartł: Szmygielskiego.

155. — do Szpitala S. Łazarza należąca.

Ulica Nowomiejska.

Pierwsza Strona zaczyna się od Nru 156. do 166.

156. Kam: X. Drewnowskiego.

— Tył Kam: P. Gniewczyńskiego ad Nm 51.

157. Kam: Pana Kalinowskiego.

158. — XX. Paulinów.

159. — Narożna Szlachetnego Maraszewskiego.

160. — Narożna J. Pana Bykowskiego.

161. — Wójtowska.

162. — Pani Nowackiej.

163. — W. Tłubińskiego, dawniej Gdańską Piwnicą zwana.

164. — Miejska.

165. — Pana Brantmilera.

166. Kurdygarda Marszałkowska Koronna.

Druga Strona zaczyna się od Nru 167. do 179.

167. Kam: do Szpitala S. Ducha należąca.

168. Dom drewniany Pana Piotrowskiego.

169. Kam: Wójtowska.

170. — Sukcesorów Szymańskiego.

Nr 2

171. Kamienica Druga Tychże.
172. — J. Pani Szubalskiej.
173. — Urodzonego Mrozowskiego.
174. — Sukcesorów Dobrowolskich.
175. — Pani Francowey Wdowy.
176. — Sukcesorów Kofrzelskich.
177. — do Szpitala S. Łazarza.
178. — Pani Duszeniewey.
179. — Mieyska.

Ulica Krzywekoto.

Zaczynająca się od Rynku Miasta Staréj Warsz.

Pierwsza Strona od Nru 180. do Nru 196.

180. Kam: narożna Kredytorów Rogalskich.
181. — Wielmożnego Rogozińskiego.
182. — Konfraternij Kupieckiej Młodzieńckiej.
183. — Pana Szylera Jubilera.
184. — do Bractwa S. Benona należąca.
185. — Sukcesorów J. W. Narzymkiego.
186. — J. Pana Jastrzębskiego.
187. — J. W. Szydłowskiego Wdy Płockiego.
188. — W. W. Zawiszków.
189. — J. Pana Kasperkiego Patrona Marszałka.
190. — Pana Karola Karla.
191. — Druga Tegóż.
192. — Do Szpitala S. Ducha należąca.
193. — J. Pani Ryczowej.
194. — Sukcesorów Krokosiewiczów.
195. — Pani Milewskiej.
196. — Szlachetnego Maryańskiego.

Druga Strona od Nru 197. do Nru 198.

— Tył Kam: Pana Lignawa ad Nm 49.

I

— Tył

- Tył Kam: Pana Minasiewicza *ad Nm 54.*
 197. Kam: Pani Wittofowéy.
 198. Kam: Szlachetnych Grzywińskich.

Uliczka do Schodków Kamiennych.

199. Kam: Szlachetnego Celera Blacharza.

Ulica Brzozowa.

Pierwsza Strona od Nru 200. do Nru 206.

200. Kam: z Podworkiem Po Jezuicka.
 — Tył Kam: JPan Andrychiewiczowéy Doktorowéy, w którém są Stajnie i Wozownie do nałęcia *ad Nm 61.*
 — Tył Kam: Pana Kurka *ad Nm 60.*
 201. Dworek Pana Czywiewicza.
 202. Kam: Pana Michała Czaki.
 203. Dworek JPan Mianowskiego.
 204. Domoſtvo J.W. Szydłowskiego Woiewody Plockiego.
 205. Kam: Pana Wirzbińskiego.
 206. — Druga Tegoż.

Druga Strona zaczyna się od Nru 207. do 218.

207. Kam: do Szpitala S. Łazarza należąca.
 208. Dworek JPan Mrozowskiego.
 209. Dworek JWW. Szymanowskich.
 210. Szpiechlerz murowany W. Szymanowskiego Podstolica.
 211. Dworek Literacki.
 212. Dworek Szlachetn: Kaspra Machowskiego.
 213. Szpital do Kościoła S. Jana należąca.
 214. Kam: Pana Gleycha.
 215. Kam: JPan Czempińskiego.
 — Dworek narożny Tegoż *ad Nm 215.*

Nr 2

- 216. Wozownia J. Pana Czempinśkiego.
- 217. Kam: W. Linkiewicza.
- 218. Dworek Mieyski.

Ulica Mostowa.

Zaczyna się od Prochowni.

Pierwsza Strona od Nru 219. do Nru 235.

- 219. Dom Drewniany Pana Sitkiewicza.
- 220. Kam: Pana Frańskińskiego Patrona.
- 221. — Druga Tegóż.
- 222. — Pana Jakuba Sierpińskiego.
- 223. Dworek Pana Kozłowskiego.
- 224. Kam: J. Pani Nowackiej.
- 225. Dworek Pana Józefa Gadowskiego.
- 226. Kam: XX. Dominikanów.
- 227. — Pana Oświeckiego.
- 228. Dworek Pana Otta.
- 229. Kam: Pana Praskiewicza.
- 230. — Szlachetnego Szpakowskiego Słuszarza.
- 231. — Pana Kucharzkiego.
- 232. — W. Mrozowskiego.
- 233. — XX. Dominikanów.
- 234. — Pana Stolsa.
- Tył Kam: Pana Lewińskiego ad Nm 248.
- 235. Kam: Pana Dziarkowskiego.

Druga Strona zaczyna się od Nru 236. do 247.

- 236. Kam: Pana Siarkiewicza Malarza.
- 237. — Urodzonego Giżyckiego.
- 238. — Szlachetnego Józefa Szafranskińskiego.
- 239. Dworek Pana Józefa Szypniewskiego.
- 240. Dworek Pana Franciszka Remiszewskiego.
- 241. Kam: Pana Jana Tatarskiego.
- Wiadz do Kam: W. Tłubickiego, dawniej

Gdańską Piwnicą zwaną, ad Nm 163.

- 242. Dworek Pana Kazim: Grzybowskiego.
 - 243. Wjazd do Stayni Wielm: Sowińskiego.
 - 244. Kam: Szlachetnego Augusta Szewca.
 - 245. — Pana Tomasz Goryszewskiego.
 - 246. — Pana Mundurkiego.
 - 247. — do Szpitala S. Łazarza należąca.
-

Ulica Fretta.

Pierwsza Strona od Nru 248. do Nru 265.

- 248. Kam: Pana Lewickiego.
- 249. — Pana Rutkowskiego.
- 250. — Sukcesorów Wątlewskich.
- 251. Dzwonnica XX. Dominikanów, pod którą Mieszkania.
- ✕. Kościół XX. Dominikanów.
- 252. Kam: Pana Gidelskiego.
- 253. — Pana Arcelewskiego.
- 254. — Druga Tegóż.
- 255. — W. Aftrowéy Majorowéy.
- 256. — Pana Urbanowicza.
- 257. — Wielmożnego Okęckiego.
- 258. — Pana Zakrzewskiego.
- 259. — Wielmożnego Chroniewskiego.
- 260. — Pana Kumelskiego.
- 261. — Pana Jana Gralkowskiego.
- 262. — Pana Wątrobowicza.
- 263. — Wielmożnego Nowaczyńskiego.
- 264. — Sukcesorów Wenizerowskich.
- 265. — Druga Tychże.

Druga Strona od Nru 266. do Nru 280.

- 266. Kam: Pana Hawemana.
- 207. — Druga Tegóż.

- Nr^o
268. Dwor: Pana Pawła Błaszyńskiego.
269. Kam: Pana Bělchewicza.
270. — Sukcesorów Kawczyńskich.
271. — Szlachetnego Heyna Kotlarza.
272. — Narożna JPana Dąbrowskiego.
273. — Narożna Pani Salwatorowéy.
274. — Wielmożnego Opelewskiego.
275. — Szlachetnego Krawta Garbarza.
276. — Szlachetnego Płońskiego Pasztetnika.
277. — Szlachetnego Dybińskiego.
278. — Szlachetnego Maraszewskiego.
279. — Szlachetnego Jakuba Izraela.
280. — Narożna W. Dulfusa Szambel: Pruskiego.
- † Kościół XX. Paulinów.

Ulica Rycejska.

Zaczynająca się od Ulicy Piekarskiej.

Pierwsza Strona od Nru 281. do Nru 285.

281. Kam: Pana Różańskiego.
282. — Szlachetnego Marcina Kubickiego.
283. — Pani Kopczyńskiej.
284. — do Cechu Szewskiego należąca.
285. — Pana Zach: Pefzkiewicza.

*Druga Strona od Poboczney Bramy idąc
od Nru 286. do Nru 293.*

286. Dworek drewniany Szlach: Ziemnickiego.
287. Dworek drewniany Szlachet: Bulińskiego.
288. Kam: Michała Szperla ze Stayniami.
289. Dworek drewniany Czaykowskiego.
290. Kam: Wiel: Konczy narożna.
- Kam: ze Stayniami Pana Gotiego.
- Kam: ze Stayniami Pana Rogalskiego.
291. Kam: Pana Franciszka Jankiewicza.

292. Dworek pułty Sukcesor: Marciżewskiego.
 293. Dworek drewniany Szl: Jana Majewskiego.
-

Ulica Słepa.

od Ulicy Piekarskiej zaczynać się.

Pierwsza Strona od Nru 294. do Nru 297.

294. Kam: Pani Domańskiéy.
 — Wiażd do Kam: Pana Szperle *ad Nm* 288.
 295. Mieszkanie w Baszcie Murów Miejskich
 przez JPanią Lelewlówą poliadane.
 296. Kam: Szlach: Gugienmusa Zygarmitrza.
 297. Kam: Pani Łazarowiczowéy.

Druga Strona,

298. Kam: Pana Różańskiego.
 299. Kam: Pana Franciszka Krantca.
 300. Dworek Szlachetnego Gugumusa.
 — Ogroń tegóŹ przy tymże Dworku.
 301. Staynie W. Lelewlówéy z Mieszkaniami.
 302. Kam: Pana Gimańskiego.
 303. Staynia JPana Filipeckiego.
 304. Staynie Wieln: Rogalskiego, nad którą
 ieść Kafennaus i Bilar.
 305. Kam: Pana Gotiego, pod którą są Staynie.
-

N O W A W A R S Z A W A.

Którę Numerowanie, z dalszemi Przedmieściami Warszawy, będzie potém.

Uczyniwszy takowe w powszechności Opisanie Miasta Warszawy, należałoby w tém mieyscu donieść co w szczególności, ieśli pod przypadającemi temi Numerami, nie znajduie się co do przedania, n.p. z iakich Towarów

Kra-

Kraiowych, lub Zagranicznych? lub co do na-
ięcia, n.p. *Komornie*, tak często nymuiące się,
i tak często potrzebne, mianowicie dla Przy-
iężnych? albo też pod jakimi Numerami mie-
szkaia? iacy *Fabrykańci*? *Rzemieślnicy* *Ha-*
wniey? słowem, gdzie tylko co jest komu
potrzebnego do przedania, lub kupienia, wszy-
tko to pod tem szczególném Opisaniem umie-
ścićby się teraz powinno; lecz że Powszechna
Opisanie *Warszawy*, to jest *Numerowanie* nie
jest jeszcze skończone; nie mogłem przeto i
szczególnego czynić teraz Opisywania, ale w
następujących Częściach po skończoném *Nu-*
merowaniu, będę już mógł różne i szczegól-
ne czynić Doniesienia, aby tylko Obywatele
z swęy strony dolożyć się chcieli, w Dono-
szeniu tego wszystkiego, coby tylko mieli prze-
dać, lub kupić; a ta Przedaż, lub Kupia, im
bardzięj będzie znaiomsza Publiczności, tém
prędzēj będzie zbyta; uwiadomioną zaś le-
pięj bydz nie może, iak przez Druk niniey-
szego Dziela, które roschodząc się, nie tylko
po *Warszawie*, ale i po całym Kraiu, naydo-
statecznięj będzie mogło każdego uwiadomić—
Jeśliby więc kto z Obywatelów chciał co ta-
kiego donieść, niech napisze co chce, i iak
chce, i zapieczętowałszy odeszle do *Expedycji*
Dziennika Handlowego, a darmo (w począ-
tkach) będzie miał wydrukowanó.

Doniosszy nie co o Miastach, należy przy-
stąpić i do VIII. Artykułu, to jest: do Dono-
szenia o Dobrach.

ARTYKUŁ VIII.

o Dobrach wszelakiego Gatunku.

Pisząc o Kontraktach w Artykule VI. na kar-
cie 96. dość obszernie wyraziłem, iak jest
rzecz potrzebna i pożyteczna, każdemu chcą-
cemu sprzedać, zastawić, lub arendować Dobra
fwe; czynić dokładne Doniesienia do tego Pu-
blicznego Dzieła, dla tego ponowieniem téy
potrzeby, miejsca teraz nie zajmuję, ale pro-
sto przystępuję do Doniesienia Publiczności o
tych Dobrach, o których już mam nadesłania;
lubo nie tak dokładne, iakby było potrzeba.

1. w Ziemi Czerskiéy, w Powiecie Grot-
ckim, *Wieś Ciechlin do przedania.*

Wieś ta ma Chłopów 20. Propinacyą Dwór
trzyma. Intrata Roczniá 1500. Złł: Przedaż na
Wieczność 45,000. leży od Warszawy Mil 7.

2. w Tóyże Ziemi *Wieś Gniewicz do
Arendy trzyletniéy.*

Wieś ta na Rok czyini 3000. Złł: Propina-
cyi ma 400, Złł: Chłopów 15. Siana Fur mie-
wa około 200. Zasiwy znaczne, a osobliwie
Przenicy oziméy, po Kóp 100. bywa. z Inwen-
tarzem Dworskim, Krów 20. Owiec 500. i in-
nego Dobytku, czego jest osobny Registr. —
Wieś ta może być i przedana; leży od War-
szawy takóž Mil 7.

3. w Ziemi Zakroczymskiéy, *Wieś Rom-
kowo, cum Attinentijs; do Przedania.*

Wieś ta Chłopów ma 6. z Kowalem. Zy-
ta wysiewu być może na Korcy 50. i innéy
Jarzy.

Jarzyny — Łąk na 100. Fur Siana. Łasów do-
 tyć obszerności — Rzeczka przez Wieś idzie —
 Znajdują się tam Rudy Żelazne; a zatem mo-
 żna byłoby Fabrykę Żelazną założyć, przy
 sposobności Wody i dostatku Drzewa — Są tam
 i Barcie, których możnaby więcej pomnożyć,
 przy lepszym Gospodarowaniu — Znajduje się
 i Wapno — Wieś ta jest zastawiona we 20,000.
 Złt: — a Wartość iak na Przedaz ceni się do
 110,000. Złt:. Leży za Wisłą od Warszawy
 Mil 5. od Nacielka Mila 1.

Które to Wsie upraszam, aby były Powsze-
 chności publikowane, przez Dziennik Handlo-
 wy, który tém samém, że umieści w so-
 bie Wiadomość o Dobrach, jest pożytecznym
 Kraiowi; bo tym sposobem, gdy będą Publiko-
 wane, Przedaz, Zastawa, lub Aręda ich, bę-
 dzie bezpiecznieysza, nie będzie tyle oszukań-
 stwa, gdy cała Powszeczność o nich wiedzieć
 będzie, aniżeli gdy prywatnie czyniły się Prze-
 daze, Zastawy, lub Arędy, o iak wiele to przy-
 trafiało się podstępów, iak wiele razy naby-
 wający Dobra iakie, musiał potem z nich u-
 chodzić, gdy pierwsze Konwencye ukryte pó-
 żniéy zjawiały się, albo z teraźniejszemi tak
 zagęszczonemi *Tradycjami*, właśnie iak na sa-
 motówkę ukrytemi, po uczynionych Tranza-
 kcyach, Tenutorów i Zastawników niszcza, i
 często do ostatniéy zguby przywodzą; nale-
 żałoby, abym tém Publiczném Pismem, i wszel-
 kie Tradycye były Publikowane, aby Tenutor
 nie był oszukiwany, i gdyby nawet na to Pra-
 wo postanowić; zdaie się, że byłoby rzeczą
 arcy pożyteczną, iako zabezpieczającą wszel-
 kie Posseksye.

Pro-

Proźbę tę moją przesyłając, wyznaię, że jestem z szacunkiem Wynalazcy takowego Dzieła.

Dattum w Gnieiewiczach Dnia 10. Stycz: 1786.

Antoni Modzelewski.

Burgrabia Gro: Czerński mpp.

Ponieważ w tém Doniesieniu, nie jest wyrażono, dokąd, kto żądający tych Dóbr, ma się referować; więc można tym czasem Referencyą uczynić do *Dziennika Handlowego*, a stąd będzie uczyniona Referencya do *Dziennika*, który że ma i w Warszawie swe Posesye, więc łatwo będzie zgłoszenie uczynić.

4. w *Steżyckim Wleś Dziedziczną Głusiec do Przedania.*

Wioskę Dziedziczną, *Głusiec* zwaną, na przeciwko Miasta *Steżycy*, z drugiey strony *Wiśły*, nad samą *Wiślą* leżącą, w odległości Mil 14. od *Warszawy*, do sprzedania podaje.

Poddanych 15. — Łąk odkrytych na *Siana Wozów* 400. a drugie tyle być może w *Zaroślach* — Po nad *Wiślą* *Olszyny* jest sztuka znaczna, i w niej *Pastwisko* dla *Bydła* — *Pozycya* téy *Wioski* zdaie mi się dosyć wyłoka, kiedy *wylew Wiśły* w Roku zbiegłym o *S. Janie*, nie tylko *Gruntom* ornym, ale nawet i *Łakom* nie szkodził — *Krescency* nie opisuję, bo większą częścią dla tego rocznych *Deszczów* ustawicznych zgniła, wszelako nie pamiętam, aby się nad *Kóp 500.* *Zboża* mniej kiedy urodziło — *Ceny* téy *Wioski* nie wyrażam, bo konieczne *Commoditates* widzieć trzeba, co do *Pastwisk* i *Handlu*.

Ze ta Wioska miała przedtém w sobie wiele Szlachty ubogiej, przeto wielką od Starostwa Stężyckiego ponosi krzywdę; ponieważ większą połowę Gruntów ornych Starostwo zabrało, których łatwa Windykacya, gdy iasno o tém mówią Dokumenta.

Referencya do Stężycy, à Poczta z Warszawy na Kozienice w Gniewoszewie, skąd odbieram Listy; ponieważ z Głusca do Gniewoszowa Miał tylko jedna Drogi fachuie się.
Dattum 15. Februarij R. 1786.

Joachim Stilchen.
Chorąży Kawal: Nar: mpp.

5. Znayduie się jeden z Kupców Warszawskich, który życzyłby dać Summę na Wieś jaką, blisko Warszawy — Jeśliby więc kto miał Wieś taką, niech nadeszle naydokładnieysze Opisanie onę do *Dziennika Handlowego* — I o mającym tę Summę, odbierze Informacyą u Autora *Dziennika Handlowego*, o którym za informuie się w *Expedycyi* tegoż *Dziennika*.

Dalszy Ciąg tych Wiadomości, będzie w następującym Miesiącu.

ARTYKUŁ IX.

o *Projektach Handlowych.*

Wszystkie te poprzedzone Artykuły, gdyby przyiść mogły do naydoskonalszego u.
sku-

skutkowania swęgo, wyciągać zawsze muszą pierwéy udzielnych na to Projektów, które gdyby bez Kosztu czyiegokolwiek, udzielane bydź mogły Publiczności, Osiarunie się w tém Dziele tén IX. Artykul, iedynie na to, darmo każdemu, aby tylko raczyli Obywatele, dobrze życzący swéy Oyczyźnie, nadsyłać do Dzieła tego wszelkie Projekta, w iakimkolwiek sposobie tyczące się Handlu.

Są już nam niektóre komunikowane, ale teraz dla szczupłości Mieysca udzielić nie możemy; zostawiając tę chęć następującym Miesiącóm.

ARTYKUŁ X.

o Szczególnych i Przypadkowych Doniesieniach.

Ponieważ zdarzają się szczególnieysze Doniesienia, które albo nie mogą się mieścić w tych poprzedzonych Dziewiąciu Artykulach, albo są już po wydrukowaniu którego Miesiąca nadesłane, a potrzebujące prędszego Doniesienia, anizeli następny Miesiąc Wydrukuie się, albo nakoniec takie, których Referencya ukryta, ale tylko samemu Autorowi Dziennika powierzona, aby tén Imieniem Właściciela Negocyował i o skutkowaniu donosił tam, skąd będzie miał zlecenia, dla tego tén X. Artykul, szczególnie na takie Doniesienia przydaliśmy, nad zamiar Prospektém zaięty.

Jakóż w samych nawet Pierwiasstkach tego Dzieła, już się znaydują takie Doniesienia; tak np.

x. Ma-

1. Mamy nadesłane Doniesienie z *Niemirowa*, o znajdujących się w tem Mieście *Fabrykach, Rzemieślnikach, Handlach, Kupcach, Towarach, Korrespondentach, Ludziach różney Religij, i ich Obrządkach*. Te Doniesienie, że już jest nadesłane po wydrukowaniu Artykułu o *Fabrykach*; więc w terażniejszy Miesiącach, nie mogą już być drukowane, musi się zostawić następującemu Miesiącowi, wżelako o nadesłaniu tych Wiadomości, potrzeba Publiczność uwiadomić, umieszczając naytósowniej w tym X. Artykule.

2. Wiadomość o znajdujących się w *Niemirowie Korrespondentach*, którzy *Negocjacyą* z różnych Krajów trzymają, i z różnemi korrespondują, będąc takóŜ, po Wydrukowaniu pierwszych Miesiący, nadesłaną; zdaie się być potrzebną prędzszego uwiadomienia, aniŜeli w następującym Miesiącu, bo moŜe przez przeciąg Miesiąca, mógłby kto tym czasem uczynić zgłoszenie, do tych *Korrespondentów*, mając nagły iaki Interes, aniŜeli czekać Miesiąca; więc i te Doniesienie, w tym przypadkowym Artykule, zdaie się, że słusznie jest umieszczone.

NB. Względem tych *Korrespondentów*, nie jest ieszcze dołożona Referencya, to jest: iaki do nich czynić Adres, mając iaki interes, bo nie tylko tego zainformowania potrzebować mogą wielu, ale nawet i sam *Dziennik*, chcący do tych *J. J. P. P. Korrespondentów*, uczynić iaką odezwę, nie wie do kogo ma, i iak ma *Adresować*. Zaczém potrzebne jest u-

wia-

wiadomienie, o *Adressie* tych *Korrespondentów*, a to gdyby można mieć iak nayprędzey.

3. Uprasza *Dziennik Handlowy* wszystkich Miast, tak Krajowych, iako i Z granicznych, iesliby w których znalazł się mogli iacy *Korrespondenci*, aby raczyli o sobie uwiadomic nas, o których gdy będzie wiedzieć cała Powzięchność, z tego Publicznego Pisma, prędzey i częścię do nich trafia wszyscy, a naypierwéy *Dziennik Handlowy* trafilby z swoiemi potrzebami; które to trafiaania, tak od Powzięchności, iako i od *Dziennika*, nie byłoby próżne i nie pożyteczne, dla *J.J.P.P. Korrespondentów*; niech więc raczą iak nayprędzey, o sobie uwiadomic, aby w następującym Miesiącu, można już było, ich Drukiem ogłosić całej Publiczności.

4. *Dziennik Handlowy* ma sobie powierzony Komis, uczynienia z *Stolarzami Warszawskimi* Kontraktów, lub Umów, na przyftawienie Onym, do 100. Kóp *Tarcie*. w różnych Gatunkach Drzewa, iako to: *Lipowych, Klonowych, Dębowych, Olchowych, &c.* w Długości, Szerokości i Grubości takiej, iaka od kogo będzie żądana. Takóź podobne Kontrakty ma zlecenie uczynić z *Stelmachami*, na różne Sztuki Drzewa, iako to: *Brzołtowe, Brzołzowe &c.* a to w takiej wielkości, iaka komu będzie potrzebna.

Kontrakty te czynić się mają, bez żadnych zadatków, tylko na same Pisma, które służyć mają na zapewnienie, aby tak znaczne Partye, na próżno nie były sprowadzone.

5. Ma takóŜ *Dziennik Handlowy* poleceną do Przenegocjowania *Tradycyą* na Dworek Szlachetnych *Gotoldów* w Warszawie, na Ulicy *Konwiktorskiej*, w Summie Czerw: Żł: 97. Żł: 2. Gro: 24. zupełnie *Processem*, i z wyśledzianą *Urzędownie Posseksyą* — Dworek tén ma dość obszerności, i w dobrém położeniu. Ktoby więc życzył sobie téy *Tradycyi* nabydź, i o tym *Dworku* lepiéy się zainformować, niech się referuje do *Expedycyi Dziennika Handlowego*, a odbierze zupełną informacyą. —

6. Uwiadomia *Dziennik Handlowy* wszyscy, którzyby mieli, albo jakie *Interessa* do Przenegocjowania, albo jakie *Komissa* do zlecenia, zwłaszcza będąc odległym, lub mającym się oddalić od Warszawy, lub przybyłym nowo do Warszawy, a chcącym prędko uskutecznić *interessa*, niech się ci wszyscy raczą udać do *Dziennika Handlowego*, a wszelką odbiorą pomoc, która tylko będzie mogła być dopełniona.

W téy *Expedycyi Handlowéy*, będzie można zainformować się.

1mo o *Sławniejszych Negocyantach*.

2do o *Sławniejszych Rzemieślnikach*.

3tio o *Stancyach* różnych do *Naięcia*, mianowicie, przybyłym nowo. Słowém jedném, o tém wszystkiém, cokolwiek komu do *Wygody*, iak najprędzém użyć będzie.

Dla doprowadzania tam, gdzie komu potrzeba czego będzie; będą *Ludzie* do tego utrzymywani.

Potrze-

Potrzebna takóŜ Wiadomoŝć o tych, o
maia Summy na Zastawy, lub Procenta: po-
niewaŜ róŜni z Zastawami radarzaią ŝię, a n-
wiedza, gdzie maia znajdować tych, co dai
Pieniądze.

O wŝyŝkich tych i tym podobnych Do-
nieŝnieniach, upraszamy nayprędszego Uwiad-
mienia; wŝakŜe z lepszym Dobrem będa-
ichze Samych.

*Koniec Częŝci I. II. i III. to ieŝt na Styczeń
Luty, Marzec.*

NB.

Obszerniejsze zaś ipisanie tych Dobr znajduje się w samym Dzię Dziennika przeszło-rocznego 1786. i tego-rocznego 1787.
Do których gdyby łatwo każdy trafił, kładzie się na samym początku Tabelli Linia Karty, odsyłająca do przeszlorocznego pod R. 1786. do tego-rocznego pod R. 1787.

[illegible]

